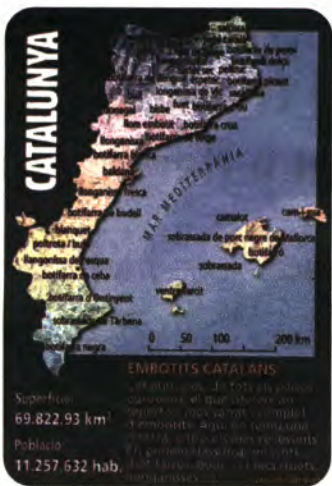

El PP-Govern ha refusat a les Corts que conciutadans comunitaris puguin ingressar a l'Exèrcit espanyol. En canvi ara sí que hi poden ingressar hispanoamericans (que tenen el castellà com a llengua materna i mental). Què pretén el PP? Reforçar la monopolització de les armes per hispanoparlants? Arreplegar gent de països de molta tradició colpista per formar el nou Exèrcit espanyol?

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

paisoscatalans.org/estel
E MAIL focifum@teleline.es

ANY XXII. NÚMERO 489

15 D'AGOST DEL 2002

PREU: 2 €

SOPAR A LA FRESCA AMB EL PSIB

Són els amos i el maitre del Restaurant Ses Torres al creuer entre Petra i Ariany. Despatxen menús a 7€. Estan especialitzats en banquets. El passat divendres dia 26 serviren un sopar a la fresca als Socialistes de Mallorca (PSIB) del pla i llevant.

La Taula dels manacorins fou una de les més animades

La taula del president i els seus consellers. Acabat el sopar, el president Antich, respongué a les preguntes dels periodistes dient que li donaven un any de presidència i que ja se'n han complit tres. Que el seu partit només te la batlia d'Algaida al pla de Mallorca, però que presentaran candidatures a tots els pobles i que amb el PSM confia aconseguir noves batlies d'aquí a un any. Que l'adversari polític és el PP i que amb tots els altres partits se pot entendre. Que el PSIB lluita per una major qualitat de vida per a tots. Que el socialisme és una ideologia molt arrelada al territori, a la llengua i a les tradicions. També recordà que fou el primer director de la revista Es Saig d'Algaida a principis dels vuitanta, quan treballava pel PSM.

A R T À

Fa un anys i mig que n'Antoni Mancha regenta el Bar Mànix al carrer de Ciutat d'Artà. Despatxa els pa amb oli i les hamburgueses. Tel. 971 836 048

Fa un any que na Maria del Carme Dolç a qui veiem amb les seves filles, regenta la Cafeteria s'Esquit al carrer de Ciutat d'Artà. Despatxa els plats combinats i els gelats. Na Carme pinta quadres que te exposats a la cafeteria. Tel. 836 780

Fa sis anys i mig que en Miquel Nebot va obrir el Restaurant Xinès Es Pins al carrer de Ciutat d'Artà. A la foto amb la seva sòcia Maria Lan-li i la filla d'aquesta darrera na Lina-Xu. Se menja a la carta per una mitjana de 10 €. Tel. 971 836 879

Fa 13 anys que na Bàrbara Ginard va obrir la Sabateria Es Junc a la Gran Via d'Artà. Tel. 971 835 087

Fa 3 anys que na Maria Bel Ginard va obrir la Botiga Seducció a la Gran Via d'Artà. Tel. 971 835 088

Fa 5 anys que na Maita Vicenç va obrir la Botiga Sissenys a la Gran via d'Artà. Ara ha d'obrir la Botiga Diss al mateix carrer. Tel. 971 835 407

Fa 10 anys que n'Elisabet Morell va obrir el Restaurant s'Estació al costat de l'Estació del tren d'Artà. A la foto amb el seu fill Miquel que és el cuiner i la dependenta Iolanda Nieto. Tel. 971 835 085

«Si netejàssim judaisme i cristianisme del clericalisme, tindríem 1 religió que podria salvar el món de tot mal social. Devem fer tot allò possible pel triomf d'esta mena de fe». «Els esperits lliures sempre han trobat oposició violenta de part de les mediocritats que no copen quan algú no se sotmet irreflexivament als prejudis heretats ans fa un ús honest i valent de sa intel·ligència» (Einstein).

LA REVISTA DELS
EMPRESARIS

La sida i l'extorsió dels països pobres

S'acaba de celebrar, a Barcelona, la conferència internacional de la Sida: les dades d'aquesta autèntica pandèmia, definida com la més greu de la humanitat, són demolidores. En aquests moments hi ha trenta set milions d'infectats pel virus VIH dels quals només tres cents mil reben la medicació adequada. L'anomenada globalització apareix com a font de la gran contradicció que suposa el fet que havent-hi recursos s'anunciïn més de setanta milions de morts que s'hi afegiran de no trobar solució a aquesta malura. Solució que hauria d'arribar perquè de mitjans n'hi ha.

«Encara en els seus començaments. Efectivament, Peter Plot, el patró de ONU-SIDA, la missió de la ONU per la sida, assenyalava que el nivell de desenvolupament de la malaltia encara està en els seus començaments i podria provocar la mort prematura de setanta vuit milions de persones d'aquí al 2020, víctimes de la major epidèmia coneguda i que pot ocasionar aquest nombre de morts només en els quaranta cinc països més afectats en aquests moments.

Danys irreparables, només el quatre per cent dels malalts té accés als medicaments. Fins ara catorze milions d'orfes, sobretot a l'Àfrica on l'epidèmia ha assolit nivells apocalíptics. Per exemple, el nivell de vida ha baixat a l'Àfrica quinze anys de mitjana, ara és de quaranta set anys (en el cas de Botswana la mitjana d'edat és de quaranta anys). En el cas de Tailàndia l'u per cent de la població està infestada essent la sida la primera causa de mort i s'anuncia, de no posar-hi remei, un gran avançament de la malaltia a l'Amèrica Llatina.

En la reunió de Barcelona sobre la Sida, El Fons Global només garanteix tractar quatre-cents cinquanta mil malalts en cinc anys. Ara dels trenta i set milions de malalts a l'Àfrica només trenta mil reben tractament. Ja al pujar de trenta mil a quatre cents mil suposaria un creixement important que sols arribaria, al deu per cent en cinc anys sense comptar els nous infectats!

Farien falta deu mil milions de dòlars l'any. Però el compromís sols arriba a un deu per cent d'aquesta quantitat, segons explica Richard Feachem, director general del Fons Global. Els medicaments són cars i al ser privades les empreses que el produeixen dificulten l'accés massiu en els països pobres a aquest tipus de medicaments.

Tots ho sabem. Aquests milions existeixen! Pitjor que són utilitzats. En l'especulació. En la destrucció de la economia. A l'Estat espanyol, escàndols com el de Gescartera o el dels paradisos fiscals on s'han descobert quantitats ingents de diner. Això és sols la punta de l'iceberg de la política especulativa. Mentre la «pocavergonyona» de l'Església Catòlica, de manera cínica, s'oposa a l'ús del preservatiu, manté milers de milions en l'especulació.

L'equivalent a sis-cents vegades el diner necessari per atendre als malalts de la sida «evaporats» en l'especulació. Entre la primavera del 2000 i setembre de 2001, 606 bilions de dòlars (per a 660 plans mundials Anti Sida) dels valors bursatils nord-americans s'han esfumats. Aquest diner és el resultat de la extorsió als països pobres. Per exemple, a l'Àfrica, cada any, s'extreuen trenta milions de dòlars per el «servei de deute», destinats sols per pagar els interessos del deute xifrat en tres-cents mil milions de dòlars. Ω

PERE FELIP I BUADES

Un tema estiuec i festívol: l'antireligiosisme i l'ateisme com a derivacions sexuals

És evident que molta prevenció antireligiosa entre el progressisme es gestà quan es gesta la ideologia política, durant l'adolescència (12-18 anys: i la nostra actual adolescència és en gran part d'Operación Triunfo, la Selección...), i ho feu a través de l'autoafirmació de llibertat sexual contra la religió imposada, però sobretot contra la triada repressió política feixista-religió oficial amistançada-repressió sexual de tonalitats sovint ridícules: en realitat la noció és en certa manera «un problema sexual», diguem. En part és una conseqüència de l'excessiu accent i un cert desenfocament de l'Església Catòlica en temes sexuals, potser per ser una gerontocràcia i ja és sabut q tothom tendeix a blasmar més allò que menys pot practicar.

El progressisme de les generacions joves posteriors s'ha limitat bàsicament a repetir el discurs del jovent antifranquista dels 60-70.

Tanmateix em pareix un desencert equiparar la llibertat sexual en un nivell d'ètica o d'ideologia parapolítica. Simplement és un tema tan personal com pot ser la creença, però a un nivell psicofísic.

Però també: «Aldous Huxley digué una vegada que un intel·lectual és una persona que ha trobat una cosa més interessant que el sexe...» (Alan Partridge - Ràdio de BBC 4). «En aquest segle, el fal s'ha esdevingut doctrinari» (Henri Michaux, 1899-1984, escriptor való-belga). «Amb prou feines el sexe és mai sols sexe» (Shirley Maclaine, actriu i escriptora, germana de Warren Beatty). «El sexe és l'ersatz o la religió alternativa del segle XX» (Alexander Woolcott, famós director de cinema nord-americà).

I és un atemptat a la lògica matemàtica de fer una autoafirmació globalment en contra de X (fe, per ex.) per tal d'afirmar Y (llibertat sexual, per ex.), perquè potser no siguin equiparables o hi haja molts malentesos per enmig per manca de diàleg fluid i per crims històrics comesos i derivacions repressives. I, a més, segons les nostres iròniques dites populars: «Quan a baix truquen, a dalt no hi queda ningú» «Als homes quan se'ls omplen els ous, se'ls buida el cervell» «Quan el cap d'abaix s'engalaverna, el de dalt no governa» (una mica de broma).

Altament hi ha també una gravíssima errada en l'explicació tradicionalista que l'Església ha fet del cristianisme, en presentar-lo tan toscament per al consum populista, tal com feien els fari-

seus, com a llistats d'obligacions, de rituals, de dogmes i de prohibicions. Si llegim els Evangelis t'adones que no hi té massa relació: és llibertat («Heu de ser jutjats per la llei de la llibertat», diu Jaume), misericòrdia («Misericòrdia vull i no pas penalitats, i que Déu sia donat a conèixer com realment és millor que no tantes cerimònies» és l'únic text que Jesús repeteix dues vegades, tot citant el profeta Ausias o Osees 6:6) per als qui realment n'han de menester i un esperit fresc. El text bíblic és un text obert, no dogmàtic o encarcerat, sinó exegètic (d'estudi i consciència, vitalista).

El cristianisme en si no té la culpa directa de les interpretacions rígides i impositives que certs clergats n'han fet en propi interès. I és que aquest tema, com a muntó d'altres, és molt complex, car en les religions hi ha molts aspectes diversos: els textos, els contextos històrics, les variants, les creacions socials i culturals, els grups, les institucions, les traduccions, les interrelacions... Simplificar-ho com a voltes es fa trobe que és no entendre'l gens, segurament per aversió (en part comprensible, donades les circumstàncies històriques i sociològiques que hem patit i hem provocat els valencians).

Per la meua part aporte una perspectiva cristiana no espanyola en un terreny com l'independentisme, tan socarrat per l'espanyolisme eclesial i pels prejudicis i rutines jacobines (el jacobinisme anticlerical a ca nostra ha estat la defensa desesperada, i sovint ofuscada, l'única possible en el context del terrible segle d'Almansa, al sud europeu, contra l'integritat catòlica).

La meua és una perspectiva atípica, però atípica sols al nostre petit món provincial, perquè a Occident, allà on les nacions tenen dinamisme i són ames de si mateixes, és típica del tot i sovint majoritària socialment.

De perspectives realment diverses és des d'on es basteix una bona perspectiva global, no pas des del gregarisme de fàcil aplaudiment o des del pensament únic laicistateu que és allò corrent i quasi exclusiu dins el nostre feble independentisme que tan poc pinta socialment. Pensem altrament que, a l'Estat espanyol i arreu, sols els grups amb un fort suport cristià són políticament forts: PP i PNB en primer lloc, CiU, CC i PSOE en un segon. Els grups de tomb més laicista (com IU, ERC, PSM...) són més febles i inestables (i no parlem ja dels grups de l'extrema esquerra gasosa i boi-

rosa). I això també és realpolitik, potser amarga com una medecina, per a alguns, però fets cabuts, al capdavant, que no són anul·lables amb rabietes ideològiques ni coses per l'estil, pròpies de l'adolescència ideològica.

Ja queda clar com el PNB, partit d'inspiració cristiana, té energia, mentre l'independentisme pancatalà de tradició jacobina no aixeca un gat de la cua. El PNB té pebrots a mar obert. El nostre nacionalisme a les llistes de correu i als sopars i diades de guardar. Que és més fàcil!

Alguna cosa molt greu i central fa figa al nacionalisme d'esquerres com perquè les coses ens vinguen sempre tan mal donades. La Història ensenya, però sols als alumnes atents, als que no els sap greu aprendre i cercar coses noves. El nostre nacionalisme, simplement, està massa còmode i és massa autista com per voler aprendre'n res: ja li va bé, prefereix la mort a rectificar. Si ja és tan insuperable, què li ha de dir ningú res, aviam!

«Qui és aquell que veieu avui entrar dins un temple, per a invocar-hi els déus a fi d'atènyer la perfecció de l'eloqüència o per a descobrir les amagades deus de la filosofia? Ni tan sols els demanen ni la salut» («El Satiricó», una viva descripció de la Roma de Neró, atribuït al cortesà Petroni, ca. 60 d.C.).

Un altre refinat cronista de la caracteriologia mediterrània, aquest no pas gal com Petroni, sinó britànic, en Durrell, la retrata així al seu encisador «Alexandria Quartet»: «L'únic tema de conversa que queda en el món mediterrani: l'interès per la pròpia persona, un narcissisme derivat de l'esgotament sexual que s'expressa en el símbol de la riquesa. N'hi ha prou de veure un home per saber de seguida quant val, i prou de veure la seva muller per assabentar-se, en una remor imperceptible, la despesa del seu dot». Els nostres Borja ja ho van exemplificar per al món sencer.

Ricard Colom

Sense una base religiosa és més que improbable un projecte social d'ample espectre (centrat sociològicament). La noció de duu sempre a reclamar simple benestar immediat i, per tant, a l'esquerranisme-ecologisme, que és el que sempre tenim i on som encallats. Si no ho volem comprendre és que som a Bàvia encara. Els nocrístians prefereixen sovint creure en rondalles «atees» que en realitats socials «cristianes». Ω

8 D'AGOST: PENSAR MÉS AUTOGOVERN

Per a les persones que treballam, cadascú dins les seues possibilitats, per fer avançar el procés cap a la plena sobirania dels Països Catalans, el 8 d'agost, a Eivissa i Formentera, no constitueix només una data festiva, sinó que també és un dia de reivindicació. No ho seria si les illes Pitiüses es trobassin en una situació nacionalment normal, però encara som molt lluny d'assolir aquest estat. El problema rau, en bona part, en el fet que moltes de les persones que regeixen l'actualitat política de les nostres illes no pensen en clau d'autogovern, sinó en d'altres claus, més o manco improductives des del punt de vista de la reconstrucció nacional. Així, alguns aspectes importants d'allò que havia de fer el Pacte de Progrés per al conjunt de les illes Balears han quedat mig aparcats, i entre aquests se n'hi troben, fonamentalment, de relacionats amb l'avanç cap a la sobirania política (o, senzillament, cap a la consecució d'una autonomia política una mica més àmplia).

Vegem, doncs, quines haurien de ser les prioritats de cara a una futura hipotètica possible reedició de pactes d'esquerres, tant a Eivissa i Formentera, com al conjunt de les illes del nostre arxipèlag:

a. Una prioritat elemental, que últimament ha estat malauradament deixada de banda, és l'assoliment de l'autonomia econòmica. No hi pot haver autonomia política sense autonomia econòmica. Com hem apuntat diverses vegades, la

millor fórmula per aconseguir aquesta autonomia econòmica seria la consecució per a les illes Balears i Pitiüses d'un Concert Econòmic semblant al que tenen les dues comunitats autònomes basques. Actualment, a Euskadi ja s'estan plantejant l'establiment d'una Seguretat Social pròpia, totalment desvinculada de l'espanyola. I, mentrestant, aquí, ens estam conformant, sense plantar cara, amb un esquifit Règim Especial per a Balears que ni tan sols ha començat a desenvolupar-se. N'hi ha que corren com cans eivissencs i n'hi ha que van a pas de tortuga...

b. Una altra prioritat, aquesta dins l'àmbit educatiu, seria l'assoliment d'un Model Educatiu Propi per a les Illes Balears (ja pensat en l'època del PP, quan en Joan Flaquer era conseller d'Educació), amb cara i ulls, que ens permetés desenvolupar la nostra pròpia política educativa. Quin país construirem, sense una educació autocentrada? I que consti que m'estic referint a un autèntic model educatiu basat en l'existència de competències exclusives en matèria educativa. Es fa molt difícil entendre per què hem d'estar tots tan preocupats per les destrallades que Pilar del Castillo faci al seu ministeri si nosaltres tenim competències exclusives en Educació. O potser aquestes competències no són tan exclusives com ens volen fer creure? Si les competències fossin realment exclusives, no ens podríem ni plantejar la qüestió d'ha-

ver de fer vagues contra la "Llei de Qualitat de l'Ensenyament", senzillament, perquè aquesta no ens podria afectar. Posem el discurs al seu lloc, idò, i comencem per tornar a reclamar les competències exclusives en Educació, i construïm el nostre propi sistema educatiu.

c. Una tercera prioritat, i tothom hi coincideix, fa referència a l'ordre públic. Aquest no pot continuar esfilagarsat entre diverses administracions (estatal, autonòmica, municipal...), mal coordinades i poc efectives. Cal que l'ordre públic sigui competència exclusiva de la Conselleria d'Interior del Govern de les illes Balears, màxim organisme coordinador d'aquesta àrea, i que es treballi per construir una policia autonòmica per a les illes Balears. Teòricament, s'havia d'aconseguir tenir policia pròpia durant la present legislatura, però a hores d'ara cal reconèixer que la cosa està verdfíssima. Per a la pròxima, aquest objectiu hauria de ser del tot indefugible.

d. I, en un lloc com les Illes, no es pot deixar de banda una qüestió tan important i fonamental com la de les comunicacions. En aquest sentit, cal apuntar dos aspectes diferents: per una banda, que s'ha de continuar treballant en la línia d'aconseguir la competència de la Comunitat Autònoma en ports i aeroports. Resulta anacrònic, absurd, poc pràctic, ineficaç, que un organisme com Aena se n'encarregui de la gestió dels aeroports a tot l'Estat espanyol (amb la mateixa

mentalitat centralista de les millors èpoques de "prietas las filas"). D'altra banda, hem d'aconseguir un tracte adequat en relació a les comunicacions amb l'exterior —transport marítim i aeri—, corregint desfasaments fins al punt d'aconseguir que la insularitat no sigui més cara que la continentalitat. S'han de reactivar les activitats d'organismes com ara la Mesa pel Transport, però, sobretot, s'ha d'incrementar la pressió de les nostres autoritats per aconseguir un tracte més just per part de l'Estat (mentre les competències no estiguin en mans de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, cosa que resulta del tot urgent).

El 1235 es posaren les bases de l'Eivissa i Formentera actuals, perquè hi arribàrem nosaltres, els catalans, els europeus, i hi introduïrem una nova civilització. Això ens dona una dimensió històrica de qui som. Perquè no canviem radicalment i acabem absorbits pel magma espanyolista que ens envolta (no us deixeu embolicar per la globalització, ni pel predomini de la cultura anglesa ni per d'altres elements que, de moment, no contribueixen a la nostra despersonalització col·lectiva!), és del tot imprescindible anar

treballant en els objectius que hem esmentat anteriorment. Ω

BERNAT JOAN I
MARÍ

PROGRESSIA I PANARABISME

Jo particularment, a títol individual, he fet prou campanya contra l'atac israelià i pel processament de Xaron, però estic fart de solidaritzar-me amb causes de tot el món que no demostren ni un mínim de sensibilitat cap a la nostra causa, que també ha patit genocidis i repressió, i en continua patint —ara mentals, que no esquitxen tant de fetge i lleu, netament, a la francesa. L'amor ha de ser mínimament correspost. L'Islam és un món tornat sobre si mateix i és la religió amb concommitàncies més integristes i bel·licistes i és prou normal que no sàpien correspondre cap solidaritat.

«...Pero yo arrojaré esa piedra, porque sé que tengo derecho a la vida». Si aquesta frase demagògica tinguera sentit i lògica real, que no en té, en comptes de llançar la pedra, es plantejarien actuar d'una altra manera, no violenta. Però que hi haja tants kamikazes demostra que odien més els israelians que s'estimen la pròpia gent. Perquè és evident que la violència no és un bon camí per solucionar res.

També estic fins a la coroneta de sentir entre la progressia sols una versió dels fets. En cap moment em pareix gens bé el que fa Xaron, però tampoc els vindria malament d'escoltar una mica l'altra part, que no ho fan.

A més, molt parlar de Palestina, però no parlen gens de les víctimes del panarabisme i de l'islamisme: imazighen, kurds, dàiaqs, dinkes, minories nacionals i religioses al món musulmà, la situació ignominiosa de les dones, etc etc. Pareix que ser proislàmic fa progrés i humà i això és sols un miratge de la nostra progressia. És

la mateixa història dels que són antiianquis i prohispanos per principi i ignoren la vergonyosa situació de la població indígena a Hispanoamèrica (i ignoren també que els indis

Nordamericans estan infinitament millor: tenen plens drets lingüístics i culturals, bona situació econòmica i total autonomia dins les reserves, ara plenes de casinos de joc per a l'home blanc).

Panarabisme i Hispanidad són fenòmens per l'estil: la frustració i la histèria patètica d'imperialistes fracassats i amb els peus de fang, malgrat que de vegades utilitzen icones humanitàries o progrés com el Che, Durrutti, Arafat, Nàssir, etc.

Quan aquests progrés es preocupen tant dels kurds, imazighen, qitxues o maies com es preocupen dels palestins, me'ls creuré. No fa gaire m'arribà un email d'un grup nacionalista tamazight amb aquest text: «Viva Israel». Reacció comprensible si tenim en compte el genocidi que pateixen a mans àrabomusulmans.

Sense base religiosa és més q improbable un projecte social d'ample espectre (centrat sociològicament). La nocrença duu sempre a reclamar simple benestar immediat i, per tant, a l'esquerranisme ecologisme, que és el que sempre tenim i on som encallats. Si no ho volem comprendre és que som a Bàvia encara. Els nocrístians prefereixen sovint creure en rondalles «atees» que en realitats socials «cristianes». Ω

Van Gaal, Gaspart, la supèrbia, la corrupció i l'Alzheimer

L'idiota profund Joan Gaspart, després dels rotunds fracassos dels catalanets-onclestom aprofitats de Serra Ferrer i «Charly» Reixac, vol tornar a apostar per un fracàs anterior: la supèrbia i la prepotència personificada en Van Gaal, que acaba de fracassar amb la selecció holandesa, malgrat que podria apostar pel triomfador (Lliga amb l'Ajazz, enguany) i barcelonista Ronald Koeman, o per Víctor Fernández (del Celta triomfant), posem per cas, que uniria l'afició i tenen moltes millors possibilitats. I casa dividida, casa que perd, això ho sap tothom.

Doncs no, en contra dels altres directius i de l'opinió del soci, vol fer una segona part del capquadrat Van Gaal. És idiota o Aznar li paga per enfonsar el Barça? És imbècil o és simplement un corrupte? Al principi jo creia que era idiota, però cada volta més em quadra com a corrupte i venut.

I ja coneixeu l'acudit: En què se semblen Van Gaal i Pinochet? En què tots dos omplen camps de futbol per torturar la gent. Però fou el catalanet, el soci del Barça, el que elegí continuisme i votà Gaspart fa tres anys. Aquestes darreres lligues se n'estan menjant la merda.

Els madridistes foren més despaülats i elegiren un gran constructor, un home de negocis ben emparentat

amb el PP, en Florentino.

El catalanet presumeix de progrés però mentalment és profundament conservador, per desídia i rutina. Sols la part més superficial i aparent de les idees es mostra com a progrés: és un progressisme molt barat, bàsicament de paraules i de perspectiva miop. En canvi té els circuits profunds molt fosilitzats a força de renúncies i mandra.

I, a més, l'Alzheimer i la prepotència i l'orgull barat —excusa de malpagador per al mandrós i l'inepte— van junts. Són incapaços d'aprendre. On no hi ha humilitat i propòsit d'esmena no s'aprèn res de res: sempre a repetir curs i nou fracàs. Però la supèrbia pudenta impedeix l'esmena: així veiem com la mandra i la supèrbia combinades produeixen Alzheimer mental i fracàs crònic. L'alternativa: la metanoia, canviar la manera de pensar, anar més enllà. Però com això «són valors cristians» refusats a priori, doncs no són tinguts en compte. I torna a repetir curs i a passar pels mateixos genocidis històrics. I encara diuen que estimen Catalunya, com el mateix Gaspart, superforfo folklòric i patètic del Barça.

Aprendrem els independentistes i els catalans alguna vegada la lliçó o l'Alzheimer ja és irreversible? Ω

Jaume Tallaferro

Dos-cents independentistes catalans parodien la invasió de Perejil a les Medes

Van «ocupar» festivament la Meda Gran com a començament simbòlic del procés d'independència dels Països Catalans

ROBERT CARMONA.
L'ESTARTIT

Les illes Medes es van convertir el dissabte dia 27 de juliol en l'escenari d'un començament simbòlic del procés d'independència dels Països Catalans. Uns 200 voluntaris de l'Exèrcit dels Països Catalans van ocupar l'illa de la Meda Gran durant menys de dues hores i van desplegar-hi l'estelada, fent una clara paròdia de l'enfrontament recent entre Espanya i el Marroc per la sobirania de l'illot del Perejil. En un marc marcadament festiu, els combatents anaven camuflats amb barretines i banyador i duïen com a armes les darreres novetats en pistoles d'aigua. El comandant de l'Exèrcit dels Països Catalans, autobatejat Pere Gil, va advertir que aquest estiu es faran noves descolonitzacions de territori i va posar al seu punt de mira les illes Formigues de Palamós.

El port de l'Estartit es va omplir d'estelades ahir cap al migdia. Era l'hora d'arribada dels voluntaris de l'Exèrcit dels Països Catalans, pre-

parats per assaltar les illes Medes i començar el procés de descolonització. Amb barretina, pistoles d'aigua i julivert a les orelles, els combatents es van dirigir cap a la Meda Gran amb canoes, barques de lloguer i, fins i tot, amb un rai improvisat amb fustes i bidons de plàstic i coronat amb l'estelada i la bandera pirata. «És l'inici d'un conjunt d'accions que hem de fer aquest estiu per reclamar la descolonització progressiva que ens ha de portar a la independència aquest segle», argumentaven els diferents grups independentistes que havien convocat aquest acte a través d'Internet.

L'acte va ser seguit en tot moment des d'una llanxa pel servei de vigilància de l'espai protegit de les Medes. De fet, els mateixos organitzadors ja havien consultat amb Medi Ambient que podien fer un cop a l'illa i van remarcar als soldats que no sortissin del coriol, que no s'enduguessin ni un gra de sorra i que no molestessin els gavians, en època de cria. «Hem de respectar l'estatu quo de les Medes», apuntava el comandant número 11 de la Lliga Anticolonial.

L'ocupació va durar menys de dues hores, després de llegir el manifest de declaració d'independència i cantar Els segadors dalt de tot de la Meda Gran, on s'havia despla-

gat una gran estelada i dos cartells en què deia «Independència».

Els organitzadors es van queixar que els havien intentat boicotejar l'acte, ja que asseguren que

els van negar dues de les barques que tenien emparaulades amb antelació argumentant, de forma inexplicable, que no podien salpar entre les onze del matí i la una. Ω

ADÉU A EDUARDO ZAPLANA

Acció Cultural del País Valencià (ACPV), davant la dimissió d'Eduardo Zaplana com a president de la Generalitat valenciana per anar a Madrid com a ministre de Treball, vol fer públiques les següents valoracions:

A- És la primera vegada en la història de l'actual estat espanyol de les autonomies que un president autonòmic abandona el seu càrrec per anar a Madrid a ocupar un ministeri. El fet, a més, s'agreuja per la manera precipitada com s'ha produït, enmig d'una legislatura i d'un dia per a l'altre, i mostra el menyspreu que Eduardo Zaplana sent per la Generalitat i pels valencians, als quals ens ha utilitzat com a trampolí en una carrera que sempre ha tingut com a únic objectiu Madrid.

B- El balanç d'Eduardo Zaplana com a president de la Generalitat valenciana és ben

pobre i trist. Ha deixat una comunitat autònoma endeutada, el seu govern no ha tingut més preocupació que l'impuls de grans obres faraòniques sense cap transcendència per a la societat, i la seua ha estat una actuació guiada pel sectarisme i envoltada de casos de corrupció. Eduardo Zaplana s'ha caracteritzat per alimentar el secessionisme lingüístic i la irracionalitat amb un enfrontament continu amb la Universitat, subvencions milionàries a associacions sense vida i la creació d'una entitat, l'AVL, que només ha servit per introduir confusió i, això sí, pagar magnífics sous.

El nomenament de Vizcaino Casas com a membre del CVC és un bon resum de la política cultural de Zaplana.

C- Pel que fa a ACPV, és ben coneguda de tots l'actitud d'E-

duardo Zaplana de confrontació sectària i de negació de la paraula a un sector important de la societat. En aquest sentit cal recordar les interferències patides per la TV3, els impediments perquè els Premis Octubre poguessin celebrar-se a la Fira de València, els intents de criminalització dels milers de participants en els actes del 25 d'Abril convocats per aquesta entitat, o la prohibició de la plaça de bous per a la realització de l'espectacle Homenatge a València, tot i la petició conjunta d'ACPV, els sindicats i la gran majoria dels partits, a més de milers de valencians. Finalment, però, Eduardo Zaplana passa, i ACPV queda. I queda per a continuar treballant per la llengua, la cultura, la racionalitat i el país, des de la més ferma defensa dels Valors de progrés. ACPV. <http://www.acpv.net> Ω

EUROPA NO VA BÉ

Després de la cimera de Sevilla, a tots els qui creiem en una Europa amb valors democràtics i drets socials ens ha quedat un molt mal regust de boca. No anem bé de cap de les maneres. La societat civil europea ha de dir!! PROU!! a aquesta política neoliberal tan catastròfica que només ens porta desgràcies, conflictes i disgusts.

Les polítiques de la dreta neoliberal (Aznar, Blair i Berlusconi) i de l'extrema dreta neofeixista (Aznar, Fini, Haider i Le Pen) – com es pot observar Aznar està tant en el camp de la dreta neoliberal com en el de l'extrema dreta neofeixista –, no poden portar res de bo a Europa, ni en la vessant social ni molt menys en el reconeixement del dret a l'autodeterminació i al respecte de les nacions sense estat, com per exemple la nostra nació catalana.

D'altra banda, diuen -les enquestes manipulades- que ara hi ha més benestar social que fa 30 anys. Això és una mentida en majúscules, perquè aquests buròcrates oficials (autèntics apòstols i profetes del pensament únic neoliberal) no esmenten que actualment la taxa de suïcidis, de depressions i d'altres xacres psíquiques, molt particularment a Catalunya, especialment a l'Estat Espanyol i en general a tota Europa, s'ha disparat. L'Estat de crispació permanent, provocat sobretot pels alts preus de l'habitatge i per la baixa qualitat dels llocs de treball, és una realitat com una casa de pagès. Davant de tots aquests veritables càncers, que malmeten la vida de molts ciutadans de carn i ossos, l'Europa social és una necessitat vital. La veritable inseguretat, la inseguretat social i ciutadana, colpeja amb força el vell continent. I la dreta neoliberal encara continua amb les seves estúpides beneïtures.

En síntesi, que la clau de volta de l'Europa actual, és la construcció d'una societat oberta i solidària, respectuosa amb el dret a l'autodeterminació dels pobles i on la dictadura economicista i el pervers i malaltís miratge neoliberal siguin per sempre esborrats d'aquest territori tan històric, tan cultural i tan social que s'anomena Europa. Ω

JOSEP M. LOSTE I ROMERO

Mallorquí

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca.

Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

L'ORDRE NATURAL DE LES CONTRADICCIONS

Ningú ja no dubte del paper que jugarà en un futur immediat l'enderroc d'edificis obsolets per ser reconverints en espais públics, com molt bé ja esta passant, tot i que molt lentament, amb alguns hotels fora de servei i de lloc en el litoral per convertir-se en places d'esbarjo i esponjament de la trama urbana. Les dubtes i controvèrsies sorgiran a l'hora de dur a terme el seu finançament i els objectius a assolir.

A les Jornades d'Ordenació del Territori «Societat i territori» celebrades el passat novembre, a on d'entre els conferencians que participaren s'hi troben: Pere Salvà Tomàs, catedràtic de Geografia Humana de la UIB; Carlos García-Delgado Segué, arquitecte; Camilo Cela Conde, catedràtic de Filosofia de la UIB; Javier Domínguez Anadón, arquitecte; Baltasar Porcel, escriptor; i Manuel de Solà-Morales i Rubió, arquitecte, foren les primeres i úniques organitzades pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears (COAB), i que ara després de prop de tres anys de debat polític sobre el tema, sembla que aquest debat social i tècnic ja hagi caducat, tot i que no hi roman tant com caldria esperar es vigent, sense que això resti la necessitat més que urgent de promoure'n d'altres.

Així doncs, si feren afirma-

cions (unes més encertades que d'altres) com les aclaparadores dades que el Sr. Pere Salvà Tomàs aportà, i segons les quals; del creixement total de la població de les Balears als darrers cinc anys, un 95% era degut a la immigració, mentre que el restant 5% era el creixement natural de la població resident (natis i forans), dades que es confirmen a les conclusions del llibre Blanc de l'Habitatge de les illes Balears. Les menys encertades foren de part de el senyor Guy de Forestier, al proposar fer ciutats noves, i a les que ja vaig fer referència a l'article publicat al diari de Balears el passat 9 de desembre i que per tant no cal incidir-hi. Però tot i això, va fer referència a l'estat de degradació de la barriada del Terreno i de la necessitat d'enderrocar els edificis obsolets de la primera línia del Passeig Marítim de Palma, que a primer cop de vista sembla una proposta bastant sostenible i que caldria matisar.

A l'escrit que el Grup d'Opinió d'Arquitectes publicà al diari de Balears el passat 30 de març en la mateixa línia discursiva abanç esmentada, van més enllà i proposen la elaboració d'un llistat dels edificis a demolar amb el suport dels diners recaptats amb l'ecotaxa i al seu valor de mer-

cat.

Jo no dubto en absolut de la bona voluntat dels companys components del Grup d'Arquitectes als que em sent molt lligat, així com als seus objectius!. Tot plegat sembla que el grup roman com a oposició controlada, i pateix d'un cert dirigisme per part d'alguns arquitectes pertanyents a la seva directiva com és el cas del senyor Guy de Forestier, tot i que desconec l'origen real del citat article, sembla que el qui afirmà a pit descobert que «yo hablo el castellano porque me da la gana» ara s'escudi rera aquest escrit i grup d'opinió, per la clara referència a la seva exposició originària feta a les citades jornades.

Tot ve a conte de que posar com a exemple de demolició a dur a terme, en una primera instància, la dels edificis obsolets del passeig marítim o d'altres costaners amb els diners recaptats amb l'ecotaxa, i al preu de mercat, resulta un tant pervers. Ja que d'aquesta manera, estariem finançant els mateixos especuladors que destruïren la barriada del Terreno i tota la costa, i els mateixos hotelers propietaris de no pocs d'aquests edificis que s'han oposat radicalment al cobrament de la citada taxa. Quant el que caldria fer, per davant de tot, seria

la utilització d'aquest diners per a la rehabilitació de la pròpia barriada i de tot l'interior de l'illa que roman més degradat per la manca d'inversions, ja que l'efecte tot i que seria menys espectacular resultaria més rendible econòmicament, extensiu i notori. Després, a molt més llarg termini, i no al preu de mercat sino a poder ser per sota del de mercat, emprendre la batalla final per recuperar el que han fet mal bé els especuladors. Tot a l'inrevés del procés que ens ha dut a la situació de destrucció actual del paisatge. Primer es degrada la costa i després l'interior, per tant primer es recupera l'interior i després la costa. No?.

Tot i que la lògica es la menys comú dels raonaments dels especuladors, ja que juga en contra dels seus plantejaments interessats, i destrueix l'ordre natural de les seves contradiccions. El primer que necessiten es fer llistats per a marcar un camí del que no sortir-se'n, i al mateix temps aquest serveixi per establir l'ordre (primer els edificis a demolar del litoral i després els de l'interior, o pot ser cap altre!), i el preu de les coses. Tot després d'haver donat temps mentre tant d'especular, es clar!. Un exemple recent el tenim, tot i que calia ser rehabilitada, amb la dubtosa

compra de Raixa, quant amb els mateixos doblers, es podrien haver adquirit i demolit a molt baix preu gran quantitat d'edificis que atempten contra el paisatge interior, o restaurar els qui per manca de sensibilitat del nostre poble romanen ruïnosa.

Per concloure estem d'acord amb els objectius (enderrocar els edificis obsolets), però la diferència radica en una qüestió d'ordre i per tant de prioritats. Primer a l'interior que és el que a més a més ara ven (vaqueries, naus, i indústries obsoletes i/o nocives) i als preus més baixos (a la baixa), després amb l'experiència per davant seguir amb els edificis distorsionadors dels pobles d'interior, i més endavant passar a les trames urbanes obsoletes de les capitals. I pot ser, si fem via però no precipitadament, podrem arribar a la tan volguda corona litoral, que per l'espectacularitat que comporta ens captivarà a tots. Finalment, si algun d'aquests edificis del litoral es poses molt per davall del seu preu de mercat, per la raó que fos, es clar, se podria comprar i enderrocar-se immediatament. Ω

Antoni Borràs Seguí,

Arquitecte

home@arquired.es

639617541

<http://personales.mundivia.es/home>

SUBVENCIONS AGRÍCOLES I PROJECTE EUROPEU

La Unió europea encara té alguns llastos de considerables proporcions, causats pel pes que, encara i malauradament, tenen els estats en la seua configuració. A l'hora de plantejar-se una ampliació de la Unió i d'abordar nous objectius, en el sentit d'anar constituint els Estats Units d'Europa, caldria anar minvant aquesta influència estatal, de cara a aconseguir homogeneïtat en unes certes decisions. Mentre el pes dels estats sigui el que és, difícilment es podrà caminar cap a una Unió realment integrada i amb uns valors i unes prerrogatives pròpies que superin àmpliament la d'aquests estats, fins a deixar-los en la cuneta de la Història.

En aquest sentit, resulta totalment inconcebible la política agrària de la Unió europea. Certament, estats com el Regne Unit i Alemanya han intentat, infructuosament, corregir-la, en el sentit d'integrar-la i de basar aquesta política en criteris de productivitat i modernització, inserida en una política comercial liberal, a l'estil dels Estats Units (d'Amèrica). Sembla que hi ha alguns estats que fan això del tot impossible: el primer i més destacat, França. Acom-

panyen França estats com Espanya o Grècia, molt acostumats a fer seguidisme de França en aquesta qüestió i en moltes altres.

Mentre una part important de les subvencions de la Unió europea vagin a parar a la compensació interterritorial i, més concretament, a la defensa de la competitivitat de l'agricultura europea, la qüestió no tindrà remei. Qui se'n beneficia, d'aquests ajuts? En el cas de l'Estat espanyol, sembla que la primera pàgina a l'hora de rebre subvencions europees és la duquessa d'Alba. Mentrestant, països com Polònia, Eslovènia, Hongria, toquen a les portes de la Unió europea i encara se'ls posen entrebancs considerables a l'hora de poder-hi accedir, probablement perquè una part important de la vida econòmica d'aquests països es basa precisament en el sector agrícola, i aquest entraria en competició amb el mateix sector a França o a Espanya.

No haviem quedat que la Unió europea constituïa un projecte comú que s'havia de construir al marge d'egoïsmes nacionals, de tendències particularistes i d'interessos restringits a àrees con-

cretes d'Europa? No es tractava de quelcom més d'alta volada, d'un projecte global per als europeus?

En aquests pròxims anys, s'haurà de decidir a què es dona prioritat: a les finques de la d'Alba, al potentíssim sector agrícola francès, als nacionalismes d'estat, o a la construcció real d'una Unió europea integrada pel màxim de països del nostre continent, que camini cap al projecte real de la futura Europa Unida? Fins ara, no s'ha aclarit gaire, cap on camina Europa, però no sembla que vagi decididament en aquesta direcció.

Mentrestant, l'agricultura francesa es menja la marroquina, que no pot competir-hi (ni tan sols dins el Marroc) a causa de les subvencions a França de la Unió europea. Mentrestant, els pagesos del Marroc, arruïnats per aquesta política nefasta, en comptes de poder viure dignament de la seua feina, es veuen obligats a travessar dins fràgils pastures l'estret de Gibraltar, mirant de trobar un futur millor a Europa... Seria difícil pensar, en tot plegat, una política més lamentable. Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

Retirada la darrera estàtua de Franco al País Valencià

L'Ajuntament d'Albal ha decidit retirar l'última estàtua de Franco que restava a l'Horta, la comarca més densament poblada del País, que abraça un terç de la població valenciana (1,35 milions d'habitants). També és previst que canvie el nom d'una dotzena de carrers i places amb noms franquistes.

Amb més de 25 anys de retard aquest ajuntament ha decidit fer la transició democràtica.

A veure si l'ajuntament de Peníscola fa el mateix. D'entrada tinc notícies que en breu s'aprovarà la denominació bilingüe per al topònim (Peníscola-Peñíscola). Ja se sap que si fiquen com a únic nom Peníscola, molts turistes no el trobaran al mapa i es perdran. I és normal, la diferència entre Peníscola i Peñíscola és tan gran com la diferència entre Vitòria i Gasteiz o entre Aachen/Aquisgrà/Aix-la-Chapelle.

A veure si després de ficar-li el nom en valencià al poble, també es decideixen a llevar-li els noms franquistes a la ciutat.

Mentrestant el PP i el PSOE valencians han decidit fitxar a un fatxorro dels de la pitjor casta -Vizcaino Casas- per al Consell Valencià de Cultura. Vergonyós per part del PP, però la hipocresia dels del PSOE no té nom.

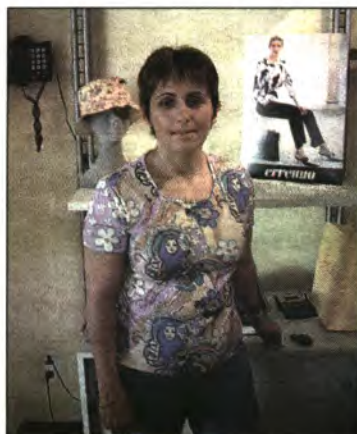
Sense base religiosa és més q improbable un projecte social d'ample espectre (centrat sociològicament). La nomenclatura duu sempre a reclamar simple benestar immediat i, per tant, a l'esquerranisme-ecologisme, que és el que sempre tenim i on som encallats. Si no ho volem comprendre és que som a Bàvia encara. Els nocrístians prefereixen sovint creure en rondalles «atees» que en realitats socials «cristianes». Ω

A R T À

Fa 23 anys que en Xisco Nicolau va obrir el Taller de Fusteria Framica a Artà. Fa tota classe de feines. Tel. 971 836 051

Fa un any que na Carme Flores amb na Loli Pozo obren la Botiga de Moda Joliu al carrer de n'Antoni M. Alcover d'Artà. Tel. 971 829 283

Fa 26 anys que n'Antònia Alsamora regenta el Bar Trial al carrer de Santa Margalida d'Artà. Tel. 971 836 385

Fa 3 mesos que n'Àngela Knickmeier d'Hamburg ha obert la Galeria d'Art Ximenees al carrer 31 de març d'Artà. Tel. 971 829 641

Sempre Fidels a Catalunya

(Antoni Gaudí Independentista. Versió editada pel Catalan National Council ©2002-020103. Sempre Fidels a Catalunya)

«Antoni Gaudí va arribar a la conclusió ferma i madura que, sense la independència, no hi havia possibilitats de crear a Catalunya una política justa, honesta i regenerada.»

«Íntimament, Gaudí vivia tan separat d'Espanya que actuava com si no sabés ni volgués parlar castellà»

«Fidel a la seva actitud, que tenia pensada i repensada, l'onze de setembre del 1924 la policia espanyola va detenir-lo i el van tancar al calabós per haver-se negat a parlar-los en castellà -Gaudí tenia ja 72 anys-»

«Per damunt de qualsevol altra cosa, Gaudí és un gegant del geni català que, sortint com surt, demostra el que som i el que podem ser els catalans.

Francesc Pujols.»

Agustí Giménez-Camins.

Versió editada pel Catalan National Council

(©) Copyright 1993-2002

El Consell Nacional Català autoritza la seva total o parcial reproducció i divulgació, sempre i quan es mencionin les fonts.

8

L'art de descobrir un Geni

Es veu que no és gens fàcil reconèixer les característiques d'un geni. Amb quin sistema de mesures es valora? Podem concebre que pugui sorgir un geni entre nosaltres? Tenen els intel·lectuals mètodes i judici suficient per a adonar-se'n?

A la Catalunya del temps d'Antoni Gaudí està vist que no anaven pas gaire afinats ni rics de recursos per a poder detectar la presència d'un geni. Va costar anys i anys que se'n reconegué la seva importància, ja que com descriu Josep Pla, la forma com el contemplaven era aquesta:

«Només recordaré que l'únic intel·lectual totalment marginal a la societat catòlica i perfectament lliure que defensà Gaudí fou Fran-

cesc Pujols. El defensà amb la ploma i amb la paraula en un ambient de gran densitat hostil. Aquesta posició de Pujols davant del gran arquitecte és una de les claus de la generació post-noucentista que Pujols contribuï a formular i a mantenir, a pesar del seu entregent taujà i ben poc propici a la formació d'una jerarquia sense la qual els intel·lectuals no poden viure.»

Un acudit de Francesc Pujols -va explicar-me Carles M. Espinalt- configura millor la extraordinària personalitat de Gaudí que una llarga i analítica biografia.

«Es recorda que davant d'uns que, sorpresos, comentaven: "És molt i molt estrany que en Gaudí no s'hagi casat mai". Respongué Francesc Pujols: "Ep! Ep! Parlem-ne; Gaudí està casat amb Catalunya encara que mentre no acabi el seu temple no pot fer-ho per l'església, ja que considera que totes les catedrals i mones-

tirs que fins ara s'han construït són poca cosa per la molta importància que té la seva núvia."»

No obstant, l'arrogància interior d'Antoni Gaudí no presentava signes externs. És difícil descobrir un geni amb l'aspecte que tenia un home que els darrers anys de la seva vida, amb l'afany de tenir més diners per invertir-los en el seu temple, anava fet un captaire. L'orgull i la senzillesa d'Antoni Gaudí, no tothom sap entendre'ls.

En ell, tenien una marcada coherència: senzillesa i orgull, encara que molts dels seus biògrafs, amb superficialitat, poden confondre'ls amb procedir d'un llunàtic. La mateixa persona a qui res no li semblava poc per a Catalunya, en el *Diari* de Joaquim Renart és descrita d'aquesta manera:

«8 de juny de 1926... Pobre Gaudí! (És que a tothom no se li guarden les atencions degu-

des, a tot infeliç atropellat, sigui qui sigui i vingui d'on vingui?) És clar, anava sempre tan humilment vestit, que ningú ho podia sospitar que aquell "pobre" fos l'eminent arquitecte. Més d'un cop, al vespre, esperant don Antoni el tramvia a la cantonada del carrer de Ronda i Passeig de Gràcia, on es posava arrimat als aparadors de can Comas, algun transeünt equivocament havia fet el gest de fer-li caritat. -Moltes gràcies, espero el tramvia.»

Com volem que no sigui difícil de descobrir un geni? Si pot materialitzar-se en el mateix home a qui, en oferir-li caritat diu planerament: «No gràcies, jo espero el tramvia». I ensems, és el que es desviu capficat, vehement i segur, per fer el temple més singular del món.

CONTINUARÀ...

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

SANTIAGO BOGARRA, C.B.

MATERIALS BELLES ARTS
MARCS, LLENÇOS, PINTURA

C/. Miguel Calafell, 48 • Son Sardina
Tel. 971 438 436 • Fax 971 438 102
07120 Palma de Mallorca

Nave 2 Polígono Industrial Son Llaut
Tel. 971 621 619 - 971 621 618
07320 Santa Maria • Mallorca

E-mail: bogarra@guifi.com

eparco SONY

CLICK CAR
Tuning

C/ Sa Rescló, s/n
Tel i Fax:
971 587 436
CALA MILLOR

Pioneer Salex Bilstein

S A L U T A V U I

El càncer de mama (II)

És molt difícil adoptar mesures preventives que impedeixin amb seguretat patir aquesta terrible malaltia. Seria aconsellable dur una dieta equilibrada, evitar el consum rutinari i excessiu d'alcohol i fer exercici regularment.

La meta a assolir és realitzar un "diagnòstic precoç" del càncer de mama, és a dir, quan el tumor es trobi en fases inicials en les quals no hagi invadit altres òrgans. Es considera que perquè un tumor maligne del pit arribi a una mida aproximada d'un centímetre de diàmetre han estat necessaris de vuit a deu anys des del l'aparició microscòpica del mateix. O sigui, que les malalties tumorals malignes en general i el càncer de mama en particular, han de ser considerades com a malures cròniques de llarga evolució, que mai no es presenten d'un dia per l'altre. Per aquest motiu i per l'alta incidència amb que es presenta aquesta malaltia en la dona occidental es justifica que puntualitzem certs aspectes importants respecte al que podem fer per determinar l'aparició d'un tumor mamari.

1. Autoexaminar-se els pits amb regularitat, al menys un pic al mes.

A la dutxa: Examini els seus pits en forma circular des de l'aixella fins el mugró, sense aixecar els dits.

Davant el mirall: Comprovi que els seus pits no presentin canvis en la pell ni en el mugró.

Ajaguda: Aixequi el cos amb un coixí i palpi els seus pits amb moviments circulars. Comprimeixi el mugró amb els dits índex i polze per veure que no hi hagi secrecions.

2. Demanar al metge que faci un examen cabal dels pits al menys un pic a l'any, preferentment fer l'examen ginecològic i la prova de Papanicolaou i comprovar les troballes insòlites sense tardança.
3. La paraula "canvi" ha de ser la més important del seu vocabulari. El metge ha d'avaluar fins i tot els canvis més petits en l'aspecte o el tacte dels pits.
4. Si es descobreix alguna cosa nova en el pit es comprovarà immediatament la mateixa zona, exactament, de l'altre pit. Si la mateixa troballa s'observa idèntica en les mateixes àrees dels dos pits, serà menys important que si es troba present en un sol pit. En cas de dubte, anar al metge per comprovar.
5. El 80 per cent de tots els bonys extirpats del pit són inofensius o benignes. No s'ha de posposar res i el pronòstic és bo.

6. L'única manera positiva que hi ha per determinar la naturalesa exacta d'un nòdul al pit, és una biòpsia del teixit i un examen histopatològic.
7. No ens hem de deixar esverar ni enganyar pel sensacionalisme dels mitjans de comunicació. Quan hi hagi un dubte, s'ha de consultar el metge.
8. La mamografia és capaç de detectar molts problemes que no es poden veure ni sentir. Que sigui el metge qui jutgi la necessitat d'aquest procediment.
9. Si un càncer de pit és petit i no s'ha propagat, la taxa de curació definitiva és d'aproximadament el 90 per cent. Això mostra la importància d'una detecció i un tractament precoços i subratlla la importància de l'autoexamen del pit.
10. És necessari conèixer al mínim detall la forma i característiques dels pits igual que es fa amb la cara. De vegades es poden veure indicis insignificants abans que se senti un nòdul. S'ha de veure si s'han produït canvis tals com clotets, depressions, retraccions, bonys, distorsions, canvis en l'eix del mugró. Recents inversions, secrecions i ulceracions del mugró.
11. És important tenir en compte tots aquests detalls ja que moltes vegades està en joc la vida, ja que esperar mesos a ser valorada per un metge, davant de l'aparició d'alguna de les anormalitats abans anotades, provoca que la malaltia hagi guanyat terreny escampant-se a altres òrgans del cos.

Resumint, són tres els puntals sobre els que es basa el DIAGNÒSTIC PRECOÇ del càncer de pit: AUTOEXAMEN DE PITS, EXAMEN MÈDIC ESPECIALITZAT ANUAL i MAMOGRAFIA ANUAL A PARTIR DELS 40 ANYS D'EDAT. Ω

DR. EDUARD VALÈNCIA

Nota: Si teniu preguntes o dubtes sobre el càncer de mama o qualsevol altre tema que tracti el Dr. València, li podeu demanar a la següent adreça de correu electrònic:

eduardovalencia@hotmail.com

A R T À

Fa 25 anys que en Xisco Mosca fa de dimoni. És el dimoni gros d'Artà. També és l'amo del Bar Mateu a la Plaça de l'Aigua d'Artà. Tel. 971 836 730

Fa 7 anys que en Jeroni Serra va obrir l'Assessoria Fiscal i Comptable Serra a la barriada de l'Institut d'Artà. Tel. 971 836 887

Fa 15 dies que en Gonçal Rodríguez ha obert la Botiga Maes i Esport al carrer de n'Antoni M. Alcover d'Artà. Ven articles de pesca, d'esports i bicicletes. Els seus socis són en Manolo Roxa i n'Esteve Matallana. Tel. 971 835 842

Fa 16 anys que en Lluís Carrillo va obrir la Perruqueria Unixex José Luís al carrer de Costa i Llobera d'Artà. Tel. 971 835 936

Fa 10 anys que en Pep Alzina i n'Antònia Maria Gener formaren societat limitada per regentar la fusteria Alzina al carrer de Santa Margalida d'Artà. El seu avantpassat Pep Alzina de can Claper va obrir aquesta fusteria fa 130 anys. Tel. 971 836 278

Maria Alberdina

- Centre de dia per a Persones Majors
- Assistència a Domicili
- Serveis Assistencials
- Activitats

Tel. 24 H
667 447 947

C/. Trencadors, 1 bis
07600 El Arenal
Tel.: 971 445 101

Restaurant Es Castell

CUINA MALLORQUINA
Majorcan Cooking • Mallorquinische Küche
Obert de 19,00 a 23,30 • Dilluns Tancat
C/Major, 47 • Tel. 971 56 57 30 CAPDEPERA

Centre de Bellesa i Salut Monna Lisa
Dirigit per na Marita

C/ Na Penyal, s/n, baixos
Edifici Gala • Tel/Fax: 971 587 143
07560 CALA MILLOR

El més modern en APARATOLOGIA ESPECIAL

Fa 2 anys que en Jaume Palou va obrir el Restaurant can Jaume al carrer Cristòfor Ferrer Pons, 13 d'Artà. Despatxa menús a 5'40 €. A la foto amb el seu fill Guillem. Tel. 971 836 537

Genealogies Mallorquines

ELS ALBERTÍ DE S'HORT D'AMUNT I DE CAN LLEGAT A LA VILA DE FORNALUTX

PER JOAN ANTONI ESTADES DE MONCAIRA I BISBAL.
TARJA DE INVESTIGADOR Nº 159 M.C. - A.H.R.M.

Fill de Joan i Catalina, Bernat Albertí Bisbal – que morí a Fornalutx el 25 d'octubre de 1838 – estava casat amb la filla de Joan Sastre i de Maria Rul-llan nomenada Catalina Sastre Rul-llan. Tenguéren els següents fills: Joan nascut el 1777, Bernat nascut l'any 1785, Jordi nascut en 1797 que casaria amb Paula Arbona i Catalina qui es casaria amb Joan Albertí Pons i de qui naixeria, el 6 de desembre de 1808, Bernat Albertí i Albertí.

Bernat Albertí Bisbal, abans esmentat, feu donació a favor dels seus fills, dia 15 del mes d'abril de 1806 davant el notari de Sóller Bernat Frontera.

El seu fill Joan continua o potser inicia la línia de S'Hort d'Amunt en el camí que puja de Can Gelat per anar al Masroig o Marroig. El 12 d'abril de 1801 es casava amb Catalina Albertí Pons filla de Jaume Albertí i de Maria Pons que també eren els pares de Jaume Albertí Pons casat amb la germana de Joan.

Joan Albertí Sastre i Catalina Albertí Pons foren els pares

de Bernat Albertí i Albertí (1808-1895) casat amb la filla de Francesc Albertí i de Joana Maria Joy Isabet Albertí Joy. El fill d'aquests fou Joan Albertí i Albertí visqué entre els anys 1843 i 1928; se'l coneixia per l'amo en Joan de S'Hort d'Amunt.

Casat amb Apol·lònia Albertí Arbona, filla d' Andreu i Apol·lònia de la família del Poador, la filla Isabet casaria en primeres nocés amb Salvador Sastre Escales mort l'any 1917 essent el batle constitucional de la vila de Fornalutx i, en segones, del seu cunyat, JOAN SASTRE ESCALES (1871-1937) qui seria tinent batle de l'Ajuntament de Fornalutx a l'època de la dictadura del General Primo de Rivera i President del Comitè local d'ESQUERRA REPUBLICANA de Fornalutx entre 1934 i 1936.

La filla Apol·lònia seria la primera muller de Joan Sastre Escales. El seu fill Salvador Sastre Albertí, que fou membre de la Comissió Gestora de l'Ajuntament de Fornalutx durant el període del Front Popular de

març a juliol del 1936, és el padri matern del President de l'Associació Furnal-lugg Miquel Adrover Sastre practicant de l'apotecaria «Bunyola» del carrer Bonaire de Ciutat.

Altra filla de Joan Albertí i Albertí i de Apol·lònia Albertí Arbona era Catalina Albertí i Albertí (1883-1957) casada, el 30 de juny de 1906, amb Bartomeu Sastre Colom de la família de Cas Milà i propietari de la finca de l'Ofre (adquirida per compra venda). Fill d'ells fou JOAN SASTRE ALBERTÍ conegut a tota la vall com "l'amo en Joan des Mirasol" per tenir cura, ell i la seva dona Catalina Sastre Colom, del popular restaurant del Port de Sóller i que en el moment de la guerra civil espanyola del 1936 fou ALFÈRES DE LES MILÍCIES PROVISIONALS.

Bernat Albertí i Albertí nascut el 8 de gener de 1890 era el germà de Isabet, Apol·lònia i Catalina. Estava casat amb Maria Vicens i Vicens de la família de Can Xinet. En les seves joventuts emigrà a França a Chalons

sur Marne, nomenada al dia d'avui Chalons en Champagn, e acompanyant a la seva germana Apol·lònia i al seu cunyat Joan Sastre Escales. Seria regidor de l'Ajuntament de Fornalutx i batle interí de la mateixa vila entre 1951 i 1954. La seva única filla, Apol·lònia Albertí Vicens vídua en l'actualitat de Pere Mayol Vicens alies "Pasador", és la mare de Josep Mayol Vicens (*1957) regidor que fou també de l'ajuntament de Fornalutx en el segon consistori de l'actual sistema democràtic.

Bernat Albertí Sastre, germà de Joan, ell inicia o continua la línia coneguda per Can Llegat. Casat amb Margalida Colom Vicens tengué entre altres a Bernat i Antoni.

Bernat Albertí Colom (*1812) es casà amb Antònia Frau Puig i d'ells eren fills Antoni (*1848) Joan (*1853) i Bernat. El seu germà Antoni (*1827) casaria amb Margalida Arbona Colom filla de Francesc Arbona i d'Esperança Colom. Tendria una filla Margalida que seria la tercera esposa de Pere

Joan Arbona Reinés de Ca S'Escolà i dos fills, Bernat que morí sense descendència i Antoni (1859-1917) casat primer amb Catalina Sastre i, a l'enviudar d'aquesta, amb Catalina Bisbal i Bisbal de Can Nyirvi.

Antoni Albertí Bisbal (*1914) durant molts anys sagristà o escolà major de l'església de Fornalutx i que l'any 1951 casaria a Sóller amb Maria Deià Alcover és el pare d'Antoni Joan Albertí Deià (*1957) espòs de Maria Palou filla de Pere Palou Solivellas i néta de Pere Palou més conegut per l'amo «en Pere Rebla».

Casats el desembre 2001 a la Parròquia de Sant Bartomeu, Antoni Joan Albertí Deià i la seva muller són els pares d'una nina nomenada Laura Albertí Palou

Antoni Joan Albertí Deià és cambrer de professió i corregenta el Bar Miquel del Port de Sóller. El seu pare Antoni Albertí Bisbal era electricista i treballà molts anys a la fàbrica de teixits de Can Pisà al carrer d'Isabel II. També habita a Sóller. Ω

Necessitam un nou model polític per poder superar la situació socio-política que s'ha generat a les Illes Balears i Pitiüses. Un situació molt negativa degut al monocultiu turístic que ha fet que la construcció s'hagi convertit juntament amb el turisme amb les úniques activitats que, a nivell econòmic i laboral son capaces de generar activitat i feina.

Degut al monocultiu turístic s'han abandonat sectors de producció tradicionals com la indústria del calçat, la agricultura, la ramaderia, etc.

Perquè, no ho oblidem, la sobreexplotació que s'està fent a les Illes Balears i Pitiüses mitjançant el turisme de masses i la massificació de la construcció, és una opció política. Opció dissenyada des de Madrid. La del Madrid franquista que començà a executar en Fraga Iribarne ministre aleshores d'Informació i Turisme. En el disseny polític que es feu en aquell temps, se donava primacia al valor que se donava a la generació de divises. Diners per a les arquitectures de Madrid. I la

creació de treball per a la comunitat andalusa, on hi havia un elevat índex d'atur, a la que convertiren en una comunitat proveïdora d'immigrants als que repartiren pels Països Catalans i pel País Basc.

D'aquesta manera, per desig madrileny, les Illes Balears rebren la primera onada d'immigració, devers els anys seixanta. Immigració espanyola que va venir amb la seva llengua, la seva cultura els seus costums, la seva bandera, els seus militars, els seus jutges i la seva política que fou, sens dubte, la d'incrementar les condicions econòmiques, polítiques, socials, culturals... que més afavorien la seva comunitat, al seu poble, Andalusia. I per afegit a Espanya, el seu ens protector.

A partir d'aleshores, no sols la activitat soció-econòmica girà en torn a la activitat turística, sinó que la política també seguí el mateix camí, i els polítics i la política començaren a

ballar al so que li dictaren els empresaris emergents d'aleshores, els hotelers.

El cas és que a mesura que l'empresariat hotelier creixia, i creixia a base d'anar abaratint cada vegada més l'oferta del territori i l'habitat de les Illes, s'incrementava cada vegada més el nombre d'hotels. Creixia, cada vegada més, furtant espais naturals i de tranquil·litat a la que fins aleshores era La Illa de la Calma. Creixia, cada vegada més, robant als illencs la seva cultura, la seva llengua i les seves tradicions. Creixia en massificació turística un monstre que genera enormes necessitats d'infraestructures, que devora els recursos naturals, que genera grans quantitats de deixalles. Un monstre que per sobreviure necessita la competitivitat, o sia anar baixant els preus per poder omplir els hotels i mantenir els salaris baixos que se paguen a les Illes Balears.

El disseny dels nostres temps, és propiciar una segona onada d'immigració. De immigració necessitada que accepta sous baixos i nivells de vida terciaristes per poder abaratir d'aquesta manera els costos de producció d'una terra que serveix únicament per omplir la caixa del poder centralista de l'Estat espanyol i dels desaprofissats empresaris que, desatendits com són, estan duent a la defunció a la única activitat econòmica i laboral que avui per avui existeix a les Illes.

Idò bé, tot això és conseqüència de la nefasta política que estam patint els mallorquins, ens menorquins i els eivissencs. Els catalano-parlants que hem estat ultratjats per uns poders que no dubten en trepitjar, robar i destruir, si amb això aconseguixen el seu objectiu que no és altre que el d'omplir les caixes de l'Estat espanyol i subministrar-li llocs de feina a baix

preu, aconseguint d'aquesta manera pa per avui i fam per demà per a tots: pels de la segona onada, els subsaharians, els magribins els sudamericans, pels de la primera: els andalusos, els extremeños, i també pels indígenes, nosaltres.

Sens dubte, es fa necessària una nova línia política. Una política que sia capaç de regenerar, que sia capaç de recuperar, en allò que pugui a l'antiga Mallorca, a l'antiga Menorca i a la antiga Eivissa. Una política que sia capaç de superar l'actual situació decadent de la nostra societat. Una política que podria il·lusionar a la nostra gent, que és la política independentista, que ens alliberés de l'opressió espanyola. De tant de robatori, escarni, marginació i oprobí.

Necessitam unes Illes Balears i Pitiüses independents. Necesitam mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterins independentistes. Necesitam un moviment polític sota la bandera de la independència. Ω

Pere Felip i Buades

Un nou model polític

La lluita per l'autodeterminació a les Illes

La qüestió nacional

Un editor amic m'ha dit si podia fer-li arribar algun original meu referent a la qüestió nacional, a la lluita per l'autodeterminació del Paísos Catalans. De cop i volta m'he adonat d'una situació paradoxal ja que, de no reunir en un mateix volum el nombrós material que tenc dividit en centenars d'articles, estudis i llibres d'assaig, ningú no s'adona de les aportacions teòriques i/o pràctiques que qualsevol intel·lectual català pugui haver fet a la causa del nostre deslliurament nacional i social.

L'acció política concreta (militància dins les organitzacions que portaren -i algunes porten encara!- al coll la lluita per l'autodeterminació i el socialisme), el combat polític i cultural en defensa dels nostres drets nacionals res no signifiquen davant l'embranchada propagandística dels nou-vinguts, els que solament empen la paraula «nacionalisme» en el marc del més barroer electoralisme. Però així van les coses i mai no s'ha d'esperar cap mena de reconeixement per la coherència en la lluita per unes idees de lluita nacional i social. Vegeu el pagament fet a Gabriel Alomar, a Joan Fuster o a l'escriptor Manuel de Pedrolo. El silenci i el buit més vergonyós és el premi que sempre han obtingut els intel·lectuals catalans que nosaltres més admirem. Res no importa a la colla d'oportunistes i menfotistes que ens encercla l'exemple ètic i la decidida actuació en defensa dels nostres drets nacionals i socials de Manuel de Pedrolo, Gabriel Alomar, Joan Fuster, Llompart de la Peña...

En el llibre d'assaig No era això: memòria política de la transició (Edicions El Jonc, 2001) i en previsió d'un possible llibre fent referència a la qüestió nacional, ja havia anat deixant indicis que servissin de «guia» per aquest hipotètic editor interessat en sistematitzar els meus treballs referents a la qüestió nacional.

En el capítol del llibre abans esmentat titulat «L'abandonament

de la lluita per l'autogovern» (pàgs. 209-216) informava d'on es podien trobar alguns d'aquests treballs (no tots!) publicats en temps de la transició: Deia en aquest capítol:

«Com ja he explicat en un altre capítol, a ran d'unes xerrades amb Llompart de la Peña vaig decidir -a part de la meua lluita estrictament de militant dins l'OEC- portar una mica «la guerra pel meu compte» i provar d'utilitzar els mitjans que la premsa oficial podia oferir-nos. I així, quan pareixia que -obtingudes les respectives poltrones institucionals- s'havia oblidat la lluita pel nostre redreçament nacional, vaig escriure nombrosos articles denunciant la maniobra reformista de la transició i el silenci dels parlamentaris elegits a les Illes, envers tot el que es referia al combat per l'autodeterminació i l'autogovern. Entre d'altres, els treballs més destacats en aquest sentit que vaig anar signant foren els següents: Autonomia: la lluita contra un silenci (Última Hora, 15-II-78); Els altres callen... Autonomies: al gust d'UCD (Balears, 25-II-78); Nuestras enmiendas al Proyecto Constitucional (Balears, 5-III-78); Al Sr. Antonio Ensenyat (Última

Hora, 11-III-78); Autonomía de Baleares y Pitiüses (La Voz de los Trabajadores, III-78); Per l'Autonomia (Balears, 18-IV-78); Autogovern i estatut (a la secció 'La Columna de Foc' del diari Última Hora, 22-4-78); En defensa de la nostra nacionalitat (en la secció 'La Columna de Foc', Última Hora, 5-V-78); La Constitució: greus limitacions per l'autonomia (secció 'La Columna de Foc', Última Hora, 13-V-78); El gonellisme d'UCD (Balears, 4-V-78); UCD: La dreta centralista de sempre (Balears, sense data); Per una constitució autènticament democràtica (Balears, 16-V-78); Mallorca: clamor contra UCD (La Voz de los Trabajadores, 15-VII-1978); El fascismo en Mallorca (La Voz de los Trabajadores, 1-VI-78); En defensa de una constitución auténticamente democrática (escrit meu però signat per l'Oficina de Premsa de l'OEC, Balears, 20-VII-78); La situación política actual (Balears, 7-VI-78).

'Atot això caldria afegir els articles que per recomanació del partit escrivia i signava amb el consabut Oficina de Premsa de l'OEC (per exemple: la sèrie d'articles titulada 'Resultados del Pacto Cons-

titucional UCD, PCE, AP, PSOE' que va ser publicada pel diari Balears els dies 22, 23, 24 de juny i 2 de juliol de 1978).

'Com he dit abans, alguns d'aquests treballs varen ser comentats i discutits amb Josep M. Llompart en el seu despatx del l'Editorial Moll, en el carrer Torre de l'Amor, núm. 4, on anava a lliurar-li el material per a 'La Columna de Foc'. Dies inoblidables, aquells, quan encara les traïdes i les renunciés no s'havien consumat a fons i, amb certa il·lusió, podíem imaginar que amb esforç i persistència podríem anar redreçant la situació a què ens abocaven els partits que ajudaven la reforma del sistema».

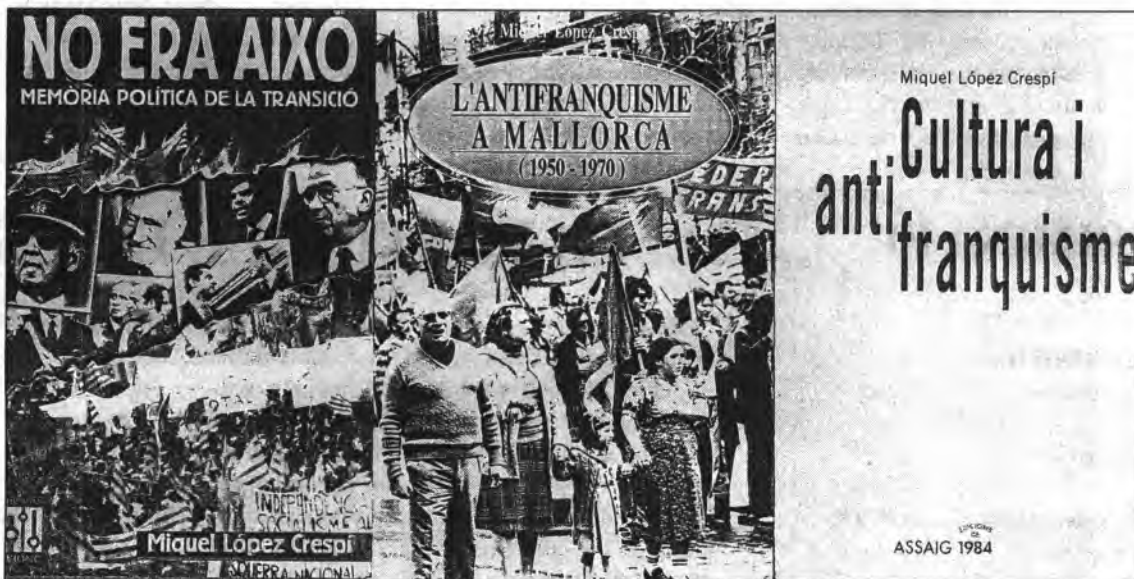
Aquest seria uns dels llibres que podria recollir el material publicat a finals dels anys setanta.

Cal recordar emperò que, tant la redacció del llibre Cultura i antifranquisme (Edicions de 1984, 2000), com el d'assaig No era això: memòria política de la transició ja anaven enfocades en un sentit de recuperació de la nostra memòria històrica. Cultura i antifranquisme conté nombrosos capítols que permeten visualitzar a la perfecció la història de la creació de les bases

polítiques i culturals del futur nacionalisme d'esquerres a les Illes (PSM, PSAN, ERC, MDT, MCI, Revolta...). En referenciant als fonaments d'aquest nacionalisme que sorgirà, entre d'altres coses, de les activitats culturals que s'expliquen en els capítols «1966-1967: les aules de Poesia (I i II)», «El Congrés de Cultura Catalana a les Illes (1976-1977)», «Els Mallorquins de Josep Melià en la lluita per la llibertat», «1972-1977: la lluita per recuperar les obres i el pensament de Gabriel Alomar», «L'anticolonialisme a les Illes», «Els escriptors mallorquins i l'antifeixisme» (I, II i III), «La influència de Trotski i Andreu Nin en els comunistes de les Illes» (I, II, III)...

Aquests capítols, juntament amb els publicats en No era això: memòria política de la transició (El Jonc, 2001) titulats «Recuperar la memòria de l'esquerra: el Bloc Obrer i Camperol (BOC) i el POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista)», «L'assassinat d'Andreu Nin i de Camillo Berneri», «La lluita per l'autodeterminació i la república en temps de la transició», «La transició i el procés autonòmic a les Illes (I i II)», «L'abandonament de la lluita per l'autogovern», «La lluita per una Constitució autènticament democràtica», «1978: la lluita per la independència dels Països Catalans» (I i II), «El PSM l'any 1978: per l'autodeterminació i el socialisme», serviran per a enllestir un segon llibre referent a la qüestió nacional.

Cercant els articles publicats en la premsa clandestina, en la publicació del PSM Mallorca Socialista, en les revistes de l'OEC, en Cort, en Diario de Mallorca, Última Hora, Diari de Balears, l'Estel, El Mirall, etc., etc., podríem aconseguir editar una bona sèrie de treballs que ajudarien a sistematitzar el pensament de l'esquerra nacionalista que no pactà amb els hereus del franquisme el repartiment de sous i poltrones institucionals en temps de la reinstauració borbònica (la «transició»). (Miquel López Crespi) Ω

Tres llibres que informen de la lluita per l'autodeterminació i el socialisme a les Illes.

Julivert i Gibraltar

El 'Financial Times' qualifica d'«acte de bogeria» la reocupació de Perejil

18/07/2002 12:43
LONDRES, 18 (EUROPA PRESS)

El diari econòmic britànic «Financial Times» ha qualificat avui d'«acte de bogeria» la reocupació de «la roca plena de cabres que Espanya anomena illa Perejil». Així mateix assenyala que aquesta «confrontació té lloc quan Espanya i el Regne Unit estan pròxims a arribar a un acord de sobi-

rania compartida sobre una roca molt major: Gibraltar».

A més, destaca que «Espanya creu que pot posar fi a una disputa que té des de fa 300 anys sobre la colònia britànica», cedida sota el tractat d'Utrecht el 1713 i considera que Espanya no comprèn que la seva actitud pot començar a plantejar «interrogants sobre les seves possessions igualment anacròniques a l'Àfrica», com «Ceuta i Melilla i altres illes al llarg

de la costa».

A més considera que, amb l'expulsió dels soldats del Marroc de Perejil, José Maria Aznar «ha descartat la possibilitat que les peticions del Marroc puguin tractar-se a través de civilitzades vies diplomàtiques». «Això és una vergonya. Europa no necessita un nou nucli de tensió amb el món àrab», assegura aquest diari.

El diari explica també que encara que «l'actuació del Marroc

de posar els seus soldats en un illot disputat no va ser un acte amistós», «Aznar hauria de haver-ho fet millor» ja que «enviant les forces especials a prendre una illa sense interès estratègic pot haver-se salvat l'orgull castellà del president, però no actua a favor dels interessos a llarg termini d'Espanya i d'Europa».

És cert que som la cultura

minoritzada + important d'Europa, però també els més ridículs (Aracil). Potser calgui que algú gosi ensenyar-los a guaitar la desfeta, explicar-los que, per llevar-se, cal admetre que ets a terra (Amin Maluf). Com més tardi Catalunya a viure com a Estat, - aptitud hi tindrà, - preparada hi estarà, + qualitats necessàries per viure independent haurà perdut (Dr. Martí i Julià, psiquiatre). Ω

Llei espanyola de punt final per salvar els Pinochets franquistes

Llei d'Amnistia i Llei d'impunitat del franquisme:

Llei de «Punt Final»

JOSEP PINYOL I BALASCH -
INICIATIVA PER LA JUSTÍCIA

Després d'anys d'oblit, es va recuperant la memòria històrica i amb ella el record dels Crims contra la Humanitat comesos pel franquisme.

Diferents llibres i reportatges ens han retornat al cervell la brutalitat del règim militar, de l'«Holocaust franquista»:

La separació i el segrest de fills dels seus pares i mares com ha posat de manifest l'extremidor documental «Els nens perduts del franquisme» que va passar Televisió de Catalunya.

La inhumana duresa de les presons i dels camps de concentració franquistes que fa patent el llibre «Notícia de la negre nit» editat per l'Associació Catalana d'Expresos Polítics.

L'exploació econòmica dels reclusos polítics, reduïts a la condició d'esclaus, per l'aplicació del sistema de redempció de penes pel treball que relata el llibre «Eslavos por la Patria» de Isaias Lafuente.

La conversió de 12.000 republicans espanyols en «apàtrides» pel govern de Franco, i la seva trama a camps de concentració nazis, com s'ha tornat a recordar amb l'Homenatge a Montserrat

Roig, organitzat per l'Amical de Mathausen.

La indiscriminada repressió de la guerrilla antifranquista i del seu entorn, especialment a les zones rurals, on es van multiplicar les «desaparicions», les tortures als familiars, especialment a les dones, i moltes altres vexacions.

El record de l'espantós número d'afusellaments que es produïren des de la rebel·lió militar de 1936 fins al setembre de 1975, que s'acosten a les 200.000 execucions fetes en temps de pau.

En definitiva la barbàrie franquista només és comparable, a Europa, amb la de Hitler i supera a la de Mussolini.

En acabar-se la Segona Guerra Mundial, als judicis de Nuremberg i a la Assemblea General de les Nacions Unides, la Humanitat civilitzada va determinar que aquests crims no podien quedar impunes, per tal d'impedir que mai més es tornessin a repetir fets semblants. L'any 1966 l'ONU va ratificar que els Crims contra la Humanitat eren imprescriptibles i el 1968 es va signar una Convenció Internacional sobre la seva imprescriptibilitat. Igualment, actualment, una de les principals finalitats de la creació del Tribunal Penal Internacional és combatre la impunitat d'aquests crims, que en la majoria dels casos no poden

ser jutjats als propis països. La justícia internacional ha d'esdevenir la garantia darrera que els crims més abjectes seran, tard o d'hora, castigats.

En canvi, a Espanya, a causa de la Llei d'Amnistia de 15 d'octubre de 1977, cap dels responsables dels Crims contra la Humanitat realitzats pel franquisme ha estat processat, ni tan sols inquietat.

Aquesta llei preconstitucional, feta des de la legalitat franquista, amnistia fets que mai haurien d'haver estat considerats delictes. S'hauria d'haver declarat nul·les les lleis franquistes contràries als drets humans. Perquè fa federat que s'amnistien els presos que han resistit les tortures (denegació d'auxili a la justícia) i a la vegada als torturadors, perquè la llei declara impunes:

«e) Los delitos y faltas que pudieran haber cometido las autoridades, funcionarios y agentes del orden público, con motivo u ocasión de la investigación y persecución de los actos incluidos en esta Ley.

f) Los delitos cometidos por los funcionarios y agentes del orden público contra el ejercicio de los derechos de las personas».

Amb aquests articles la llei d'Amnistia és convertida en la llei de la impunitat, en la llei de punt

final: ningú a l'Estat Espanyol podria jutjar els crims del franquisme.

Aquesta barata d'alliberament de presos per impunitat dels responsables franquistes va ser acceptada fa vint-i-cinc anys pels partits democràtics, tot i contradir els Principis de Drets Humans i les Convencions Internacionals per la seva protecció. Les organitzacions democràtiques, conscients de la seva feblesa, haguessin pogut acatar una decisió imposada per la força dels hereus del franquisme, però sense legitimar-la. Però van optar per l'oblit i la desmemòria històrica; van intentar justificar aquest trencament de la legalitat internacional de protecció dels drets humans en nom d'una falsa «reconciliació nacional».

L'intercanvi d'amnistia per impunitat és una falsa reconciliació nacional perquè no s'ha produït la catarsi col·lectiva que deriva del judici dels responsables dels Crims contra la Humanitat o de les «Comissions de la Veritat» que s'han portat a terme a d'altres països com a Sudàfrica per jutjar l'apartheid, a Guatemala, al mateix Xile, entre d'altres països del món. A causa d'aquesta falsa reconciliació hi ha desenes de milers de famílies amb parents afusellats injustament a qui no se'ls ha revi-

sat els Consells de Guerra; per aquesta mateixa raó tota la geografia hispana està plena de milers de cadàvers sense enterrar; per idèntic motiu són centenars de milers els presos, exiliats i represaliats a qui l'Estat no ha reconegut la injustícia que van patir i no han estat indemnitzats.

L'any 1996 a Xile es va celebrar un simposi per estudiar els efectes que la impunitat causava a les societats. A casa nostra encara no s'ha fet una anàlisi semblant. Ha arribat l'hora d'avaluar el cost d'aquesta desmemòria col·lectiva en el desenvolupament històric dels darrers vint-i-cinc anys. Les noves generacions no tenen perquè continuar els pactes dels seus pares i tenen dret (i el deure) conèixer les enormes dimensions de l'Holocaust franquista, com els joves europeus coneixen els efectes devastadors del feixisme i del nazisme.

Sense base religiosa és més que improbable un projecte social d'ample espectre (centrat sociològicament). La nocrença duu sempre a reclamar simple benestar immediat i, per tant, a l'esquerranisme-ecologisme, que és el que sempre tenim i on som encallats. Si no ho volem comprendre és que som a Bàvia encara. Els nocrístians prefereixen sovint creure en rondalles «atees» que en realitats socials «cristianes». Ω

EL RACC DISCRIMINA EL CATALÀ!

Tatiana Anatolivna Minkina»

<tanuska@wanadoo.es>

A:

<webmaster@racc.es>

Com a ciutadà dels Països Catalans alumna dels cursos del RACC del carnet de conduir denuncio públicament que el Club està discriminant la llengua catalana i exposo els següents casos a tall d'exemple:

Molts cops el servei de recursos de multes del RACC redacta els seus escrits directament en castellà, sense ni tan sols preguntar al soci.

Sovint ho fan encara que les institucions i entitats a qui dirigeixen l'escrit pertanyin a l'àrea lingüística catalana.

La pàgina web del Club és tota en castellà i, si la vols en català o en anglès, has de clicar un link que te la tradueix. El normal no seria que fos en català i que es traduís a d'altres idiomes si ho sol·licita el visitant?

L'Agència de viatges del RACC envia, de tant en tant, ofertes de vacances exclusivament en castellà, més o menys com l'agència botiflera de Viajes Marzá.

Les persones d'atenció al públic i les que atenen les trucades dels socis, cada cop més ho fan monolíngüe castellà.

Editen llibres i guies només en castellà i si demanes la versió normalitzada et diuen que d'aquesta guia no la fan perquè no es vendria o has d'esperar més de 4 setmanes perquè vingui dels dipòsits de material didàctic no venut!!

Espero que posin remei de forma ràpida i eficaç a aquesta política nefasta per la salut de la llengua i la cultura catalanes. Ω

Tatiana Minkina

Alumna del RACC pel Carnet de Conduir

LA VERITABLE INSEURETAT

En els darrers temps, les crisis alimentàries i els enrenous a l'entorn d'alguns emblemàtics productes de la terra – potser tot plegat ho hauríem de definir amb un «S. O. S. Aliments» – són gairebé notícia diària. Des de les, ara ja semblen mítiques, vaques boges, passant per les dioxines dels pollastres, la febre aftosa dels porcs, la guerra de l'avellana i, darrerament, les begudes refrescants elaborades amb glucosa adulterada; són alguns exemples paradigmàtics que palesen l'atmosfera d'inseguretat sanitària i/o alimentària que es viu en l'actualitat. Tot aquest entrellat és quelcom molt profund i, alhora, molt complex. És més, en aquest debat alimentari hi ha molt d'ideològic que, malauradament, resta amagat pel gran públic. El pagès, ja no és el productor d'aliments de qualitat, (que podrien ser

igual de competitius que les «porqueries neoliberals», que s'intenta que mengem i consumim a dojo, si hi hagués, des dels poders públics, una veritable voluntat política), sinó que ha esdevingut l'autònom dependent per excel·lència, explotat d'una forma molt subtil i alhora roïna, per quatre cacics que viuen en les ciutats i no creuen ni en el país ni en la justícia social i d'un parell de multinacionals que no saben absolutament res de gastronomia, de cultura ni de territori. Aquest és el negre panorama que ens ha tocat viure i que, un cop més, per tal de conscienciar i fer pedagogia entre la ciutadania, cal expressar en veu alta un contundent «S.O.S. Aliments». Ω

JOSEP M. LOSTE I ROMERO

ES «PERLES» DEL MANIFEST

«Contra l'espantós avoriment d'una colonització curulla d'Operación triunfo, Gran hermano, polítics corruptes i patètiques seleccions estatals de futbol, sempre víctimes de perversos complots internacionals.»

«Demanem el desmantellament immediat de tots els toros d'Osborne assentats en territori català.»

«Ni les cabres ni els legionaris espitregats podran foragitar-nos. No saben encara que el julivert es regala al mercat?»

«Illes Medes, República (provisional) catalana.

Comandant Pere Gil, Estat Major de l'Exèrcit dels Països Catalans.» Ω

ESGLÉSIES I ASSIMILACIÓ CULTURAL

A hores d'ara, a les illes d'Eivissa i Formentera, les dues principals confessions existents (en nombre de feligresos) es caracteritzen per la seua clara posició a favor de l'assimilació cultural i lingüística (deixant de banda algunes escasses i honoroses excepcions). Històricament, al llarg d'aquests darrers segles, l'Església catòlica, a les illes Pitiüses ha jugat clarament a la castellanització lingüística i cultural: el primer lloc on s'ensenyava d'una manera regular —el convent dels Dominics, a partir del segle XVII— usa el castellà com a llengua vehicular, perquè pensa ja en clau d'una Espanya unificada i uniformitzada sota les pautes culturals i lingüístiques de Castella (model José Antonio Primo de Rivera, per entendre'ns); el primer bisbe que tenim a Eivissa, quan es crea es bisbat i se separa de l'arquebisbat de Tarragona, és un personatge de la Franja —Abad y Lasiera—, profundament espanyolista, gairebé patològicament partidari d'anul·lar els trets d'identitat propis d'Eivissa i Formentera (començant pel més visible de tots, que és la llengua, però sense aturar-s'hi). A partir d'aleshores, la línia general que es pot observar, en aquest aspecte, entre els eclesiàstics de més rang, a Eivissa, va en la mateixa direcció. Només algunes excepcions —com ara l'efímera del bisbe Salvi Huix i Miralpeix— vénen a refermar, precisament, la tònica general.

El fet que al llarg del segle XX, l'Església eivissenca hagi comptat amb un personatge ambigu com Isidor Macabich (i amb algunes persones clarament favorables a la nostra recuperació lingüística i cultural, començant per Joan Marí Cardona i continuant amb persones com en Josep Planells, en Joan Planells, en Joan Riera o en Vicent Pins) no ens ha de fer perdre de vista quina és, encara la situació actual: una majoria dels oficis religiosos (a l'illa d'Eivissa) se celebren en espanyol (a Formentera, exactament tots), contravenint clarament allò que diu el Concili Vaticà II: que l'Església ha d'incardinar-se amb el poble i que n'ha d'assumir els propis trets d'identitat, començant per la llengua i la cultura. Clar que tampoc no cal que s'hi escarrassin gaire, els que no veuen clar la qüestió, si tenim en compte que el Papa sol saludar la pasqua en més de quaranta llengües, entre les quals no s'hi troba la llengua catalana. Ho pot fer en llengües com el danès, l'eslovè, el croat o el noruec, molt menys parlades que no el català; però el català hi és sistemàticament oblidat (podem suposar que per pressions de l'Església espanyola, tan espanyolista com l'Estat).

L'altra confessió que compta amb més feligresos, entre nosaltres, és la musulmana. Així com l'Església catòlica pateix una esquizofrènia entre la teoria (allò que estableix el Concili Vaticà II) i la pràctica (la llengua, posem per cas, en què es diuen la majoria de les misses a Eivissa, i totes a Formentera), els líders religiosos musulmans no en tenen cap: opten decididament, sense embuts, per l'arabització de tothom que comparteixi aquesta religió (independentment de si realment són àrabs o no). Pensem, per exemple, que és ben probable que més de la meitat dels magrebins que hi ha a les nostres illes siguin berbers (i que, per tant, culturalment i lingüísticament siguin amazics, i no àrabs). No existeixen dades fiables sobre l'assumpte, però el fet que qui signa aquest article hagi tengut una alumna àrab que parlava amazic, sent àrab, per immersió entre els marroquins d'Eivissa ("que tots són berbers; l'única àrab sóc jo", em deia l'al·lota), ens pot fer suposar que el contingent amazic hi és molt important. Idò bé, els imams, o guies espirituals musulmans, tenen entre les seues missions l'arabització d'aquests ciutadans de llengua i cultura amaziga. I ho proclamen sense cap tipus d'empatx, sense traumes ni problemes: consideren legítima l'assimilació cultural, el lingüicidi i el no reconeixement dels drets culturals de ningú que no sigui àrab (encara que els àrabs, eventualment, puguin ser minoria).

Entre nosaltres, ni tan sols en aquests àmbits, no s'haurien de permetre els abusos que es cometien sistemàticament a països com el Marroc o Algèria. Però també haurien de donar exemple aquells que ens són lingüísticament i culturalment més pròxims.

Què ha de fer, un amazic cristià a Formentera si vol assistir a un ofici religiós? Espanyolitzar-se? O convertir-se a l'Islam i que l'arabitzin a Formentera, quan, potser, al Marroc no ho havien aconseguit? Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

LES RELACIONS SOCIALS

«Imagineu-vos una hipotètica estampa com aquesta: un estudiant molt elegantment vestit es mira, des de la vorera, una noia que coneix i que passa pel carrer enmig d'una manifestació, despenjada i malgirbada ella, amb una pancarta que diu: «No a l'OTAN!». Oi que no us lligaria gens, que el xicot s'adreces a ella i li digués: «Ens veurem aquest vespre, al local de les joventuts del PP?». Això sol ja podria començar a donar-nos una idea de les múltiples possibilitats de tria de grups de referència que té avui, per exemple, qualsevol universitari. Qualsevol universitat on siguin més de quatre gats de seguida oferirà tota una colla d'aquests grups. L'estudiant assedegat d'associacionisme podrà triar entre tota mena de grups de diversa coloració política, o bé es podrà orientar cap a una massa de «passotes», o pot intentar enganxar-se a un grupet de nois de casa bona, o ajuntar-se a la capelleta dels qui es dediquen a fer la pilota a un professor de literatura. No cal pas que afegim que, en qualsevol cas, haurà d'adaptar la seva vestimenta i el seu posat a les noves circumstàncies: ja sigui esquitxant de paraules la conversa, o declarant-li definitivament el boicot al barber, o portant camisa i corbata, o anant-se'n a jeure a la gespa a partir del mes d'abril durant les hores de classe. Però la tria de grup haurà de comportar també l'adopció de tota una

sèrie de símbols intel·lectuals, símbols que li convindrà exhibir públicament: portar cada dia La Vanguardia, El Mundo Deportivo o l'Avui (segons els casos), manifestar gran plaer per la lectura de García Márquez amb música de fons d'Albinoni, demostrar conèixer els noms i cognoms dels presidents d'una sèrie d'empreses amb els quals ja està en tractes, o expressar menyspreu olímpic per tot aquell que confessa no haver llegit mai Kant o Hegel.

Des del neofeixisme fins l'independentisme, i des del budisme zen fins l'opusdeisme, qualsevol d'aquestes possibles cosmovisions li poden omplir o fer malbé els caps de setmana, poden enverinar-li les relacions amb els companys, o bé poden esdevenir el fonament d'unes aliances incondicionals amb individus dels quals altrament, hauria pogut fugir com de la pesta bubònica. D'altra banda, a partir d'ací el nostre estudiant descobrirà que hi ha a la Facultat noies que es deixen seduir per la lectura de versos de Martí i Pol, i d'altres que es deixen seduir per un Porsche. I sempre hi haurà algun sociòleg malintencionat que pensarà que la tria de la línia Martí i Pol o de la línia Porsche s'haurà fet en funció de càlculs d'estratègia.»

P.L.Berger Invitació a la sociologia

A. Sanchez Vázquez Ètica

SENSE CATALUNYA A LA UNIÓ EUROPEA NO HI HA DEMOCRÀCIA

Com a ciutadà/na de Catalunya, la capital de la qual acollirà la propera cimera de la Unió Europea, us desitjo una felix estada a la nostra nació. I aprofito per fer-vos conèixer la preocupació que tinc davant el dèficit democràtic amb què s'estan configurant les institucions europees.

D'una banda, el no reconeixement per part d'Europa de la llengua catalana, que en aquests moments, és oficial, juntament amb el castellà, per a 10 milions de persones i oficial en solitari a l'Estat d'Andorra, significa un greuge comparatiu en estar situada en onzena posició per davant de llengües oficials o reconegudes per l'Europa dels 15 com el suec, el finès, el danès, el luxemburguès i el gaèlic, i per davant de la majoria de llengües que esdevindran oficials amb l'ampliació de la Unió Europea.

D'altra banda, com a resultat d'aquesta ampliació, la majoria d'Estatuts presents en els òrgans decisoris de la Unió Europea seran de població, territori i aportació al Producte interior europeu, inferiors als de Catalunya i, encara més, al del conjunt dels territoris on es parla català.

Al marge però, del pes específic que té la població catalana al si d'Europa, que posa més en evidència la marginació que pateix aquesta, Europa no esdevindrà un àmbit democràtic ple, sòlid i estable mentre no empari la lliure determinació d'aquelles poblacions que democràticament decideixin obtenir repre-

sentació directa en els organismes europeus. Així, com marca la resolució 98/III sobre el dret d'autodeterminació de la nació catalana adoptada el 12 de desembre de 1989, el Parlament de Catalunya declara que l'acatament del marc institucional vigent, no significa la renúncia del poble català al dret a l'autodeterminació. I afirma que en el moment que ho cregui oportú, i a través de les actuacions previstes en el mateix ordenament constitucional, podrà incrementar les cotes d'autogovern fins allà on cregui convenient i, en general, adequar la regulació dels drets nacionals a les circumstàncies de cada moment històric.

La ciutadania catalana està preocupada per les reiterades declaracions de dirigents europeus assenyalant que aquest afer és una qüestió interna dels Estats. L'argument és feble si és que Europa ha de ser alguna cosa més que un lliure mercat i si es té present que només en Estats autènticament federals l'opinió democràtica de les minories territorials té els seus mecanismes d'expressió. L'Estat espanyol no és un Estat federal i, per tant, la democràcia basada en l'exercici abusiu de les majories parlamentàries a escala de tot l'Estat, impossibilita una solució pactada al problema de representació de les nacions com Catalunya a la U.E.

Si Europa no és el garant de les llibertats democràtiques i els drets universals entre els quals el dret a no ser discriminat en funció de cri-

«La funció social de la moral consisteix a regular les accions entre els homes (entre individus, i entre l'individu i la comunitat) per tal de contribuir d'aquesta manera a mantenir i assegurar un determinat ordre social. És cert que aquesta funció es compleix també per altres vies més directes i immediates, i fins i tot amb resultats més efectius, com, per exemple, la via del dret. Gràcies al dret, les normes del qual compten per tal d'assegurar el seu compliment, amb el mecanisme coercitiu estatal, s'aconsegueix que els individus acceptin voluntàriament o involuntàriament l'ordre social que s'expressa jurídicament i, d'aquesta manera, quedin sotmesos o integrats a l'estatut social vigent. Però això no es considera suficient. Es persegueix una integració més profunda i no només la que es manifesta amb una conformitat exterior. Es busca també que els individus acceptin íntimament i lliurement, per convicció personal, els fins, principis, valors i interessos dominants en una societat donada. D'aquesta manera, sense recórrer a la força o imposició coercitiva més que quan és necessari, es pretén que els individus acceptin lliurement i conscientment l'ordre social establert. Tal és la funció que correspon complir a la moral.» Ω

teris ètnics o lingüístics; si Europa no és garant de l'aplicació del principi de la subsidiarietat fins a les darreres conseqüències, això vol dir en benefici també de les comunitats nacionals que no disposen d'Estat propi, Europa esdevindrà una gran frustració per a molts de nosaltres. I de la discriminació i de la frustració no en pot néixer ni l'estabilitat ni la democràcia plena.

Els envio aquest missatge per denunciar l'actitud bel·ligerant del President Espanyol José Ma Aznar i López en contra de la possibilitat que els pobles que ho vulguin democràticament a través de les seves institucions, siguin presents en els organismes europeus. En aquests moments, del conjunt d'Estatuts europeus dels 15 i dels candidats a entrar a la UE, només tenen una composició plurinacional sense estructura federal o no reconeguda: França i Espanya.

Com a mandatari demòcrata que serà present a la cimera de la U.E a Barcelona, vostè té el deure d'evitar que aquestes excepcions de tradició centralista s'imposin a cap racó d'Europa amb el vist-i-plau de la resta dels Estats que, per sort dels seus ciutadans, o bé són estats que representen a una sola comunitat nacional o lingüística, o bé són estats on la diversitat dels territoris històrics o la diversitat lingüística i nacional està garantida per l'estructura federal. Si el model d'Aznar s'imposa, Europa no serà plenament democràtica. Ω

CAPDEPERA

Fa 2 anys que n'Alexandre Xavier Izquierdo regenta el Bar La Palmera a la Plaça d'Orient de Capdepera. Tel. 971 564 834

Fa 4 anys que na Rafela Flaquer va obrir la sabateria ca na Rafela al centre de Capdepera. En aquest temps ven albarques i sandàlies. Tel. 971 563 773

Fa mig any que na Celeste de can Valero i la seva filla Celeste regenten el Forn can Valero al carrer del Col·legi de Capdepera. Tel. 971 818 522

Fa mig any que ne Maria Lluïsa Garau i en Domingo Bonnin han obert el Restaurant Es Castell al carrer Major de Capdepera, al Costat del Castell del poble. Obren a les 7 del vespre i fins que n'hi ha de drets. Se pot sopar a la carta per una quinzena d'euros. Recomanen la sobrassada amb mel, el llom amb col i el rap amb salsa. El pare de na Lluïsa que és el mestre d'obres Antoni Garau ha restaurat la casa dels seus avantpassats amb la qual cosa el local ha quedat d'allò més be. Tel. 971 565 730

Fa 10 anys que na Maria del Carme Estela i la seva filla Maria Magdalena regenten el Bar Sitjar davant l'Ajuntament de Capdepera. Despatxen el plat del dia a 7€ beguda inclosa. Estan especialitzades en variat poble. Tel. 971 564 261

Fa 13 anys que en Pep Serra amb les seves filles regenta l'Estancnº 2 de Capdepera. Diu que els turistes estrangers són els seus principals clients. Tel. 971 563 452

Fa un any que na Susan Milscheski i en Thierry Forge han obert el Restaurant La Renaissance a Capdepera. Se menja a la carta per una vintena d'eurons. Tel. 971 563 713

Na Joaquina, na Montse i n'Antòna són les dependents del Cafè can Patilla a Capdepera. Totes tres són fadrines i cerquen algú que les tregui de la feina. Tel. 971 563 105

LA POESIA A LES ILLES

Joan Pericàs i el poemari Puu

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Cal dir que la sorpresa que em va produir Puu va ser majúscula. Inesperadament ensopgava amb un autor de vena, d'aquests no enregistrats ni en l'AELC ni publicat en cap de les nombroses col·leccions de poesia existents als Països Catalans. El descobriment em demostrava, per enèsima vegada, el lluny que era a vegades la «poesia real» de la nostra terra dels camins oficials (concursos, edicions, promocions, recitals, conferències, antologies...) de promoció literària. Al cap de més de trenta anys de conreu del fet literari i de l'exercici continuat del bell ofici de la lectura puc donar fe de la vàlua de l'obra d'en Joan. Una poesia en la qual podem trobar el ressò del Salvat-Papasseit de *La Gesta dels Estels* o del Josep M. Llompart de *Mandràgola*, per posar uns exemples clars i llampants. Ara bé, no vull dir amb això que el Joan Pericàs de Puu sigui aquell clàssic consumidor de novetats poètiques i que posteriorment, fruit de totes aquestes lectures (Llompart de la Peña, Miquel Àngel Riera, Blai Bonet, Salvat Papasseit, López Casanovas, Bartomeu Fiol, Jaume Vidal Alcover, Salvador Espriu, Pere Quart, Marià Villangómez...), li surti una imitació descolorida de tot el que a llegit. No és aquesta la meua visió

de la poesia que ens presenta Joan Pericàs. El nucli del seu poemari és el batec de la vida, el soroll futurista del carrer, l'experiència de l'home i de la dona del segle XX feta poesia en la línia de la cita inicial de Tomeu Fiol.

En el poemari que comentem també hi podem trobar una interessant preocupació per la llengua que porta al poeta a inventar paraules amb un efecte sorprenent. Joan Pericàs ens vol fer compartir -i ho aconsegueix plenament- un laberíntic món d'experiències personals, de sensacions que, mitjançant la màgia de la paraula, recupera de l'oblit empenes per la vitalitat de l'expressió poètica.

Joan Pericàs esdevé poeta senzillament perquè cerca d'expressar les seves emocions d'una manera diferent a com ho havia fet fins el present. Fins ara mateix el poeta s'havia comunicat amb la societat a través de l'article, el reportatge, la notícia quotidiana. Però amb els anys, la reflexió damunt la vida i el llenguatge el porta a ser més exigent, a demanar més de l'eina que sap emprar amb rigor de professional: la paraula. Amb el recull Puu (Calima, Ciutat de Mallorca, 2002) el poeta descobreix noves possibilitats de comunicació amb el lector i prova d'avançar cap a nous indrets de sorpresa i reflexió.

Pens que els poemes de Puu no són el producte d'un pansit intel·lectualisme llibresc desconnectat del pal·litar actual del món i del treball dels homes. Si ho llegiu amb deteniment hi podreu trobar una part de l'alè poètic dels situacionistes francesos de finals dels seixanta i de la seva concepció vitalista de «la vida com a fàbrica permanent de poesia». Investigau en el *Tratado del saber vivir para uso de las jóvenes generaciones* (que us cit per la traducció espanyola que hi ha disponible) i potser hi haurà indicis de la formal on s'esmolava la seva poesia el nostre autor.

Joan Pericàs és un poeta «normal» i sense pretensions d'esdevenir un nou «geni» de les nostres lletres. En el seu llibre trobam la vibració autèntica d'un home sense pretensions d'immortalitat o entestat a convertir-se el «profeta de la tribu», l'escriptor «oficial» enlairat artificialment per les autoritats culturals del moment. Ben al contrari! El poeta simplement recrea al nostre davant els fets (el record del pare, el paisatge estimat, l'amor vital i complicat...) que l'han marcat en la seva vida. Es tracta de recrear amb certa ironia la vida mateixa, tot allò que batega al nostre costat i que sovint deixam de banda en considerar que són esdeveniments poc importants per a la literatura.

Joan Pericàs

En la poesia contemporània anam sobrats de poetes de mentida (la manca d'experiència humana, la falsedat com a norma...) i és per això mateix que els versos de Puu ajuden a vivificar el nostre panorama poètic.

Antoni Vidal Ferrando ho ha deixat escrit amb la seva paraula precisa i exacta: «Mentrestant, alguns resistents, empesos per un somni, seguim fidels a la poesia; i ens entestam a convocar les muses per trobar un sentit al temps que transcorre o perquè ens protegesquin del flagell de la ignorància i dels excessos de l'amor i de la mort».

Vet aquí, doncs, l'aventura que ens proposa el nostre autor: endinsar-nos en la complexa perplexitat de l'existència lluny de cap falsa protecció pedant. La vida batega, amb força, en cada un dels versos de Puu, Joan Pericàs fa servir, prou intel·ligentment, tot el

seu ofici de periodista per, amb un llenguatge net i directe, ajudar-nos a copsar les múltiples dimensions de la fràgil existència de l'home. Aquesta és precisament la grandesa del poeta: emprar de forma radical la paraula nua per a desmitificar la buida parafernàlia dels «exquisits» i dels múltiples «orfebres» del no-res.

Hem de reconèixer que Joan Pericàs ha sabut jugar bé les seves cartes, els infinits recursos del seu ofici de periodista. Tot plegat l'ajuda a forjar una poesia pròpia, plena de caràcter i amb la mineral duresa de qui coneix els misteris i possibilitats que ofereix l'autenticitat com a norma primordial per a enfrontar-se amb l'escriptura.

Com deia Bartomeu Fiol en el pròleg de la seva antologia poètica: «Per a un servidor, la poesia no és merament un mitjà per a crear bellesa, és un mitjà també per a provar de conèixer una mica més la realitat, un mètode de coneixement, com ho puguin ser la ciència o la filosofia».

Aquesta ha estat precisament l'aportació de Joan Pericàs amb el seu poemari: ens ha proporcionat una eina més amb tota la seva sèrie d'imatges i mites, imprecacions i insospitades troballes emocionals per a sobreviure en l'època de la banalitat programada.

Ara esperam que Joan Pericàs continuï amb la seva tasca i publiqui noves aportacions d'un resultat tan enriquidor com aquest. Ω

C A L A R A T J A D A

Fa 4 anys que na Maria J. Ortuño regenta la botiga de Moda Eivissa a Cala Agulla. Tel. 971 588 184

Fa 2 anys que en Carles Oliver de Carcaixent regenta el Colmado Oliver al carrer d'Hernan Cortès de Cala Rajada. Tel. 971 565 329

Fa 2 mesos que na Maria France Tous ha obert la botiga de Moda Chic al carrer d'Elionor Cervera de Cala Rajada. Tel. 971 818 616

Fa un mes que na Maria dels Àngels del Toro ha obert la botiga de comestibles del Toro al carrer del Coconar de Cala Rajada. Tel. 646 141 065

Fa 3 mesos que na Rafela Galea ha obert la botiga de roba infantil Lluna al carrer de Magallanes de Cala Rajada. Tel. 971 565 183

Fa un any que en Sebastià Ferrer de cas Maletèr és el president de la Associació de la Tercera Edat Sol Naixent de Cala Rajada. Al seu costat en Jaume Tous «Jato» que fou molts d'anys periodista, és el secretari de la associació. Són 800 associats i fan moltes activitats: grup de teatre que ara estrenarà ben pres la comèdia d'en Sebastià Ferrer «Cercar feina a l'ajuntament», coral de 38 veus, etc. Tel. 971 818 386

Fa 3 mesos que la família de na Maria Ferrer regenta el Restaurant Mallorquí al carrer d'Elionor Cervera de Cala Rajada. Pizzes i carn o peix a la graella. Tel. 971 565 205

Fa 15 anys que les germanes Mestre regenten la Botiga Expert electrodomèstics al carrer dels Reis Catòlics de Cala Rajada. Tel. 971 564 488

Fa dos anys que en Francesc M. Llorente va obrir l'Estudi Foto Centre a Cala Rajada. Banc i negre, Color, enquadernacions... Tel. 564 675

Fa una setmana que en Manfred Segner ha obert ka Galeria d'Art Ambient Mallorca al carrer d'Elionor Cervera de Cala Rajada. També te immobiliària i neteja de pisos, piscines, jardins... El trobareu al 629 479 630

L A C U L T U R A A M A L L O R C A

Maria Antònia Vadell, vicepresidenta i consellera de Cultura i Joventut del Consell de Mallorca presentà Temps i gent de sa Pobra

Amb suport del Consell Insular de Mallorca i de l'Ajuntament de sa Pobra (Mallorca) s'acaba de publicar el llibre que fa el número quaranta-cinc dels que ja porta editats l'escriptor de sa Pobra Miquel López Crespí. Als més de quaranta llibres en català que ja té en el carrer el conegut autor mallorquí s'han d'afegir les vint traduccions al castellà que també ha publicat el prolífic autor pobler.

El llibre va ser presentat per Maria Antònia Vadell, vicepresidenta i consellera de Cultura i Joventut del Consell de Mallorca en el marc de les Festes de Santa Margalida i Sant Jaume organitzades per l'Ajuntament de sa Pobra.

En aquest important acte cultural intervingué també l'escriptor Alexandre Ballester que parlà de l'aportació de Miquel López Crespí a la cultura catalana contemporània destacant la qualitat de les obres de teatre, novel·les, poesia i assaig històric escrites pel conegut autor pobler. Alexandre Ballester explicà al nombrós públic que omplia l'Ajuntament la importàn-

cia d'obres com Temps i gent de sa Pobra per a servir la memòria col·lectiva d'un poble i ajudar les joves generacions de poblers i mallorquins a conèixer i estimar les seves arrels.

Maria Antònia Vadell, vicepresidenta i consellera de Cultura i Joventut del Consell de Mallorca va ser l'encarregada de presentar el llibre de Miquel López Crespí. Maria Antònia Vadell parla extensament de l'obra literària, política i periodística de l'autor de Temps i gent de sa Pobra. La vicepresidenta del Consell de Mallorca destacà els nombrosos guardons literaris aconseguits per l'autor de sa Pobra en l'àmbit de tots els Països Catalans i de l'Estat espanyol. Maria Antònia Vadell analitzà igualment el paper destacat de Miquel López Crespí en la lluita pel deslliurament nacional i social del nostre poble alhora que destacava la importància en la consolidació de la nostra cultura de la seva tasca com a escriptor.

Maria Antònia Vadell parlà de l'aportació de Miquel López Cres-

pí en el camp del teatre mallorquí contemporani, en la novel·la i la poesia. La consellera de Cultura i Joventut del Consell de Mallorca expressà la seva alegria per haver pogut ajudar a concretar el projecte de la nova col·lecció d'assaig que inaugurava el llibre de López Crespí. Recordem que Temps i gent de sa Pobra és el primer número de la col·lecció d'història «Col·lecció Uialfàs» que patrocinaran l'Ajuntament de sa Pobra i el Consell de Mallorca.

Posteriorment intervingué Miquel López Crespí que donà les gràcies a tots els poblers i pobleteres que amb el seu ajut desinteressat han fet possible la realitat de Temps i gent de sa Pobra. Algunes de les persones que, en opinió de l'autor han fet possible l'edició del llibre són: Maria Antònia Vadell i Jaume Font en la qüestió de concretar els ajuts econòmics per portar endavant la «Col·lecció Uialfàs»; el regidor de cultura Antoni Serra, Polita Gost, Alexandre Ballester, Bel Socias, Llorenç Gelabert, Ramon Molina, Joan Llabrès, Francesc Gost, Margalida Socias...

Un nombrós públic seguí aquest acte cultural. Aquesta vegada les cadires no bastaren i molts poblers seguien les diverses intervencions dels participants en la presentació de Temps i gent de sa Pobra des del carrer. Els comentaris generals deien que feia temps no s'havia vist a sa Pobra un interès tan accentuat per un llibre en concret.

Jaume Font, batle de sa Pobra, donà per finalitzat l'acte agraïnt a la vicepresidenta del Consell de Mallorca la presentació del llibre de Miquel López Crespí tot desitjant que la col·laboració encetada entre l'Ajuntament i el Consell es consolidàs en els propers anys. Ω

(Redacció)

Maria Antònia Vadell va presentar "Temps i gent de Sa Pobra"

IL·LEGALITZACIÓ DE BATASUNA: EL FEIXISME ESPANYOL ES FA FORT

El pacte "anti-terrorista" signat pels partits espanyols PP i PSOE vol derivar en la il·legalització de l'organització basca Batasuna. Aquest seria el punt culminant de dos anys de persecució política de totes les organitzacions afins a l'esquerra nacional basca, que han dut la il·legalització i persecució d'organitzacions com Jarrai o Haika, Gestoras Pro-Amnistia, Ekin..., el tancament de mitjans de comunicació com Ardi Beltza..., i la detenció i empresonament de desenes de persones pel simple fet de pertànyer o simpatitzar amb el moviment d'alliberament nacional basc.

La il·legalització de Batasuna suposaria deixar en la il·legalitat la representació política de desenes de milers de persones votants d'aquesta formació política (entre les quals unes 20.000 als Països Catalans, a les últimes eleccions europees). Suposaria, doncs, el més gran atemptat contra la llibertat d'expressió i de reunió fet des de l'aprovació de la Constitució Espanyola.

Hem de recordar que a l'Estat espanyol mai s'ha jutjat a cap responsable de l'anterior règim feixista, que el rei espanyol fou posat directament pel dictador Franco, que la pròpia bandera espanyola és la mateixa que duïen els feixistes quan van derrotar a la República democràtica del 1936, que l'himne espanyol continua essent el mateix (els símbols, com ho demostren els seus, són importants), que l'Audiència Nacional és un òrgan hereu del franquisme, que no es van depurar les forces armades, ni els cosos policials...

Tot això fou i és possible amb el silenci còmplice dels principals partits "democràtics" espanyols; entre els quals, els que s'han destacat més per la defensa de la Unidad de la Patria han estat i són els socialistes del PSOE (no cal recordar ara els GAL...).

La il·legalització de Batasuna demostra fins a quin punt la democràcia a l'espanyola xoça amb la Declaració Uni-

versal dels Drets humans, declarant il·legal la reunió i associació política; i no parlem ja de la continua vulneració dels drets humans per part de l'Estat espanyol en negar-se a acceptar l'autodeterminació, que està recollida a l'esmentada Declaració.

El silenci dels altres partits polítics, entre els quals cal destacar els nacionalistes bascos del PNB i els catalans de CiU (tots dos valedors de l'actual monarquia constitucional espanyola), i, més encara, de partits d'esquerra com IU, IC, ERC, EA... fa posar els pèls de punta a qualsevol que realment entengui en la seva amplitud els termes de democràcia i de llibertat.

Molt diferents són les coses a Irlanda i el Regne Unit, on els polítics d'ambdós països han dialogat amb el Sinn Féin (branca política del IRA), i han recollit el dret dels irlandesos a autodeterminar-se, a l'Acord d'Stormont. No només no s'ha il·legalitzat cap partit sinó que s'ha dialogat directament amb ell.

A l'Estat espanyol el feixisme s'ha fet fort. Arrossegant, fins i tot, a partits democràtics cap a postures impensables deu anys enrera.

Amb la il·legalització de Batasuna s'obre les portes a la il·legalització de qualsevol partit i moviment polític o associatiu que no combregui amb la ideologia del Règim democràtic. I això és especialment nociu per les organitzacions d'esquerra, i les organitzacions independentistes catalanes.

La il·legalització de Batasuna ens torna directament a l'època del franquisme. I, de cap manera, portarà a solucionar el conflicte basc, ni les aspiracions dels catalans d'aconseguir que es faci respectar un dret humà, com és el dret a l'autodeterminació.

Aconseguiran el PP i el PSOE que aquest dret sigui esborrat de la Declaració Universal dels Drets Humans? Ω

Demà vindran a il·legalitzar-nos a nosaltres. Dionís TC. <http://paisoscatalans.org/succedani>.

Barcelona'92: deu anys per oblidar

Aquest estiu farà deu anys dels Jocs Olímpics de Barcelona, i si bé tothom va fer-ne una valoració positiva d'aquell esdeveniment, avui encara es viscut com la gran oportunitat perduda pel futur de l'esport català.

Les coses importants, les que prenen transcendència històrica, són aquelles que tenen continuïtat perquè assenten un nou mode de vida i de treball. L'esport català encara no pot conèixer aquesta normalitat. L'entrenament perseverant dels nostres esportistes té una flaca acollida olímpica, ja que la nació catalana no té l'opció a participar per la via del Comitè Olímpic Català.

El març de 1990, l'esport català amb el suport de la societat civil catalana (agrupada sota les sigles de l'Associació per la Delegació Olímpica de Catalunya -ADOC-) va dirigir-se formalment al Comitè Internacional Olímpic, a fi de que reconegués el COC, en la seva propera assemblea general a celebrar a Birmingham (Anglaterra) l'any 1991. Un any abans de la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona.

Aquesta petició no va ésser oportunista. L'esport català no aspirava a ésser present dins el moviment olímpic per una qüestió local. De fet, el 1922, la Confederació esportiva de Catalunya, ja havia fet arribar la mateixa pretensió al CIO. El baró de Coubertin, fundador d'aquest esperit universal de l'esport, en va parlar favorablement.

Havia fins i tot glossat el cas de Catalunya com un exemple de nació esportiva, sense la necessitat d'un estat burocràtic, per poder partici-

par, en igualtat de condicions, dins les competicions olímpiques.

L'esport català va viure una profunda decepció l'any 1991. Molts atletes, homes i dones, van patir un gran desgany. No podien entendre la negativa del CIO a la participació del COC en els Jocs Olímpics. Josep Maria Samaranch, tot i temptejar-ne la seva viabilitat, valguí dir-ho, no hi va poder fer res. El seu darrer recurs hagués estat la dimissió com a president del CIO, però aquesta situació potser hagués tenallat encara més la celebració olímpica a la ciutat comtal.

Davant aquesta situació, dins un clima de frustració serena, l'ADOC es va dissoldre. I corredors de fons com Bertrana, Serra, Doñate, Vilà, Marcet, Viñals..., entre molts altres, tot i així, van continuar la seva cursa vers una meta que es perdia en l'horitzó.

L'esport català va fer un gir sobre si mateix i va plantar-se davant el problema anant per parts. I d'aquí en va sorgir el moviment social i cívic de les Seleccions Esportives Catalanes. L'impuls del Jaume Llauradó, si bé intens en un primer moment, s'ha anat esllanguint. Ara resta, la dinàmica pròpia i constant de les federacions esportives catalanes, que tot i haver d'estar dins el concert de les federacions esportives espanyoles, els permet d'organitzar, a títol amistós, puntuals celebracions esportives entre les nostres seleccions nacionals i d'altres que s'hi avinguin.

Les lliçons dels Jocs Olímpics de Barcelona, que haurien d'ésser estrictament esportives, són molt

pobres per nosaltres. La dotació de nous equipaments esportius per Barcelona i d'altres ciutats no en justifiquen la seu suposat èxit. Més si com sembla, molts d'ells resten malmesos i poc usats, com per exemple el Velòdrom de Vall d'Hebró i les piscines de salts a Montjuïc, només per posar dos exemples estrella, referents a la ciutat de Barcelona.

La memòria col·lectiva està feta de noms propis. De persones concretes que amb el seu esforç sublim fet de perseverant entrenament s'han mantingut en la glòria del podium per gaudi del seu poble i les seves ciutats. Els catalans no podem dir-ho de quasi ningú durant els Jocs Olímpics de Barcelona. Durant aquells dies, tot i l'afany en la seva organització, els catalans van sofrir moralment al no poder veure representats els seus colors en la plenitud de les diverses medalles guanyades.

Cada nou Jocs Olímpics aquest esperit víctima torna a renèixer, com igualment tornen a rebrotar les ànsies per ressorgir dins l'olimpisme. Serà la més dura maratón, la dels atletes catalans. Córrer i córrer sense parar. Contra el fre d'un vent, fet d'arts que no saben d'esport sinó de pressió d'estat, i de força bruta.

Vist així, aquest estiu no hi ha res per celebrar. Més aviat per oblidar. L'esperit d'il·lusió de l'any 1990, en que tot era possible, continua viu. I el Comitè Olímpic Català també. Aquest si que és un bon motiu de celebració. Ω

© Llorenç Prats-Segarra

(campusjove@correu.vilaweb.com)

Alliberament animal El Front d'Alliberament Animal reivindica diverses accions a Madrid

- La lluita de l'ALF continua -

Madrid.- El clandestí Front d'Alliberament Animal ha enviat un comunicat en el que reivindica diverses accions a Madrid fetes des del passat hivern 2001/2002. En el comunicat es reivindiquen atacs a comerços d'abrics de pells, així com a un restaurant de la multinacional Burger King i un bar. Aquest comunicat s'ha rebut 10 dies després que una altra cel·lula del F.L.A. reivindicués el

sabotatge incendiari contra camions càrrecs a Múrcia. El que segueix és el text íntegre rebut ahir anònimament via correu electrònic:

"El F.L.A. colpeja de nou. Durant tot aquest any s'han realitzat petits sabotatges contra empreses relacionades directament amb l'explotació animal.

Hivern

-Segellat el pany d'una pelletteria i apedregats els seus vidres superiors (pel que sabem el pany va haver de ser canviat).

-Segellats els cinc panys d'una pelletteria de luxe.

Tardor

-Segellada de nou la mateixa pelletteria de luxe.

-Segellat el pany d'un Burger King, una pelletteria de fabricació prò-

pia, i com no la mateixa pelletteria de luxe.

Primavera

-Siliconades l'entrada de mercaderies i la porta d'entrada de dos mercats càrnics.

Estiu

-Durant una calorosa nit estiuencas sabotegen els panys de dos pelletteries (ja atacades en anteriors ocasions), i encara que no entrés en el nostre pla, també els d'un bar anomenat "La Esquina del Jamón" (només ens va caldre el nom del bar per adonar-nos que era un bon objectiu).

Fot als explotadors, saboteja els seus beneficis provinents del patiment animal." Ω

Contra-Infos 16/7/02.

HI HA CENT
A QUI LI
MOLESTA
ES PARLE
ES PENSE
S'ESCRIBA
EN CATALA

ÉS LA MATEIXA
CENT A QUI LI
MOLESTA
QUE ES
PARLE ES
PENSE I
S'ESCRIBA

**Necessitam comercials arreu
de la nació catalana i
especialment a Eivissa i a
Menorca. Telefonau-nos a
l'Estel. Tel. 971 265 005**

Alliberament dels pobles

Crònica de la quotidianitat represiva als pobles d'Euskadi Pallisses i detencions de l'Ertzaintza als carrers d'Orereta

Orereta/Guipúscoa.- Repro-
duim un escrit reenviat pel Vocero
Disidente: "Davant l'actitud de la Ert-
zaintza a Orereta el passat cap de set-
mana i davant la versió donada d'a-
quests fets, els que vam estar-hi pre-
sents volem expressar lo següent:
Com és costum durant ja fa molts
anys, el divendres passat el nostre
poble va voler donar el merescut Ongi
etorri a dos joves del poble. Aquí ens
vam reunir gent de totes les edats:
nens, joves i grans... Quan estava
apunt d'acabar-se l'Ongi etorri, va
apareixer la Ertzaintza i, sense donar
explicacions, va escometre violenta-
ment contra la persona que estava
parlant en aquell moment, colpejant-
la fortament i detenint-la. De la
mateixa manera, van començar a dis-
parant-se pilotes de goma i a colpe-
jant-se amb les porres als que esta-
vem allà reunits/des. El resultat de
l'esmentada actuació va ser: dos
persones detingudes i moltes altres
ferides, entre aquestes, un home de
63 anys, que va acabar amb el meluc
trecat, que encara està a l'hospital;
i una dona de 78 anys amb una tor-
cement de canell... S'ha de senyalar
que la segona persona detinguda es
va fer responsable davant els ert-
zaintzas de l'Ongi etorri i que va ser
detinguda quan va anar a la caserna
a interessar-se per l'altre detingut.

Després d'analitzar aquests fets,
tots els i les aquí reunides hem arri-
bat a les següents conclusions:

- El que va succeir el divendres
no és un acte espontani. Pensem que
ha estat una agressió ben preparada
i dissenyada prèviament, ja que no

és normal que les furgonetes dels belt-
zas que van aparèixer vagin donant
voltes pel poble. Per tant, ens tro-
bem una vegada més amb la neces-
sitat de denunciar l'actitut de l'Ert-
zaintza, ja que després de detenir a
dos persones per participar a l'Ongi
etorri, han volgut rentar-se les mans
duent el cas a l'Audiència Nacional.
Per tant, aquestes actituds ens demost-
ren de nou que l'Ertzaintza és un
instrument al servei de l'Estat espanyol
i que aposta per l'allargament del
conflicte que viu aquest poble.

- Així mateix, pensem que la vio-
lenta agressió que va patir aquest
poble el divendres passat és un altre
pas més en contra de la llibertat d'ex-
pressió. Els presos polítics són fills
d'aquest poble, per tant no té aquest
poble dret a homenatjar als seus fills
com es mereixen?

Les preses polítiques com filles
del poble formen part d'ell; tot i això,
el passat diumenge l'Ertzaintza va
treure i trencar el plafó que durant
molts anys ha estat a l'Herriko Enpa-
rantza com a mostra d'això.

Com deiem, el plafó portava
molts anys a l'esmentat lloc i sola-
ment ha estat agredit una vegada, pre-
cisament per la Guàrdia Civil. Ara,
uns anys més tard, l'Ertzaintza ha
fet el mateix. ¿A on volen arribar?

Finalment, els i les aquí reuni-
des volem reiterar el nostre com-
promís amb els presos/es i refu-
giats/des polítics/ques. Mentre duri
el conflicte i hi hagi represaliats/des
polítics/ques, aquest poble sempre
els hi oferirà calor i suport." El Voce-
ro Disidente 19/7/02. Ω

CRIMINALITZACIÓ DELS MOVIMENTS SOCIALS

Cinc nois de Corbera detinguts i torturats després d'un concert de la Festa Major

Un regidor suposadament amenaçat per ells va ser condemnat per amenaces el desembre passat

-Els nois presenten denuncia per agressions a l'interior de la Caserna de Sant Andreu de la Barca.-

Corbera/Baix Llobregat.-
Cinc nois de Corbera de Llob-
regat van ser detinguts durant
la nit del passat dissabte, des-
prés del concert de la Festa
Major de la localitat, i al llarg
de l'endemà. La guàrdia civil
suposadament els acusa d'haver
llançat pedres contra un
patrulla de la benemèrita i un
cotxe de la policia nacional.
Els nois expliquen com van
decidir fer una cercavila des-
prés del concert com d'altres
anys ja s'havia fet. Aleshores
els va començar a seguir una
patrulla de la guàrdia civil i
un dels agents va arribar a agre-
dir-los durant el recorregut,
aleshores es produïren enfronta-
ments que van acabar amb
la detenció de 3 persones.
Durant el matí del diumenge
una quarta persona va ser arres-
tada a casa seva, i a la nit del
diumenge varen detenir a la
cinquena persona, després de
buscar-la selectivament per la
població.

Alguns d'ells fins i tot no
eren a la Festa Major durant
la nit del dissabte, això si se'ls
coneixia a Corbera per parti-
cipar de campanyes de sensi-
bilització a diferents movi-
ments socials. Els detinguts
van ser traslladats a la Caser-
na de la Guàrdia Civil de Sant

Andreu de la Barca, on varen
patir agressions i tortures
segons es pot constatar dels
partes mèdics que s'han fet un
cop han sortit en llibertat des-
prés de declarar als jutjats de
Sant Feliu de Llobregat, fet que
estan disposats a denunciar
perquè no quedin impunes dels
agents de la guàrdia civil.

Des del servei de premsa
de la Benemèrita es va utilit-
zar la detenció per victimitzar
un regidor del PP de la loca-
litat, tot dient que rebia ame-
naces del mateix grup de joves
detingut (fins i tot assegura-
ven que aquest rebia a casa seva
exemplars amenaçadors de la
revista Kale Borroka, una
manipulació deliberada del
nom de la revista d'investiga-
ció Kale Gorria).

La campanya de difamacions del regidor

De fet, Rafael Roldán, regi-
dor del PP de Corbera de Llob-
regat i responsable de Gover-
nació i de Seguretat Ciutada-
na fins fa uns mesos, va ser
denunciat pel col·lectiu JAAC
(Joves Associats i Associades
per l'Alternativa a Corbera) per
un delictes d'amenaces de mort
i injúries a aquesta entitat i va
ser jutjat el 21 de novembre
de l'any 2001 pel Jutjat d'Ins-

trucció núm.7 de Sant Feliu.
Els fets més greus d'una cam-
panya de persecució i difa-
mació duta a terme per aquest
regidor, antic militant de Fuer-
za Nueva i peça clau per man-
tenir l'actual equip de govern.
L'Onze de setembre de l'any
passat membres del JAAC es
van concentrar davant de l'a-
juntament per protestar per
aquestes difamacions i per
demanar la dimissió del regi-
dor, que els va rebre amb una
frase: «Voy a sacar una pipa y
os voy a pegar un tiro, hijos
de puta». Aquest regidor té per-
mis d'armes i, segons ell, està
en possessió d'aquests artilu-
gis, així que els membres de
la JAAC no van dubtar en
denunciar els fets al jutjat. La
sentència es va conèixer el 4
de desembre i declara provats
els fets, condemnant-lo per un
delictes d'amenaces i injúries
lleus, amb l'atenuant que, com
a regidor, suposadament, figu-
rava a les llistes de l'escamot
Barcelona d'ETA, i amb l'a-
greujant que com a càrrec
públic hauria de saber mode-
rar els seus impulsos. No se li
demanaven responsabilitats
civils i la pena es limitava a
una pena-multa de 15 dies a
raó de 1.000 ptes. per dia.
Contra-Infos 15/7/02. Ω

La tribu-secta dels qui no volen Estat Català

Fa unes setmanes a Jenín van
haver-hi més de 150 morts palesti-
nians. Coses de no tenir un Estat
propi, bàsicament. Igualment quan
els jueus no tenien Estat, no els res-
pectava ningú, eren menyspreats i
perseguits a tot arreu, i no és que
fossin uns estúpids, que gent pre-
parada era. Tanmateix a ca nostra
tenim uns «teòrics» que, per que-
dar bé amb els amiguets anarcoi-
des, autònoms, rastafaris, antiglo-
balització, etc. tenen l'absurda i suï-
cida teoria que no cal un Estat
Català, que ells ja s'arreglen amb
vistoses i decoratives utopies (com
que volen adés la confederació
mundial de consells obrers i popu-
lars, adés la confederació de comu-
nes ibèriques o la lluna en llaunes
de conserva).

Damunt, per acabar d'emboli-
car totalment la troca a joves que
no saben de la vida però que necessa-

riament han de ser el futur de Cata-
lunya, i cremar-los irresponsable-
ment a l'altar de les frívols elucub-
racions mentals anarcoides, tenen
la barra i la inconsistència d'auto-
proclamar-se... independentistes
catalans! El miracle!!: una inde-
pendència sense Estat, que és com
dir la quadratura del cercle o l'es-
perit sense matèria. No és pura
metafísica política per marejar el
jovent català? No és sols una peri-
llosa superstició progrè? Jo trob que
sí, i en tota la regla.

Doncs si tenim clar que és així
tenim l'obligació de denunciar enèr-
gicament aquest subtipus de lumi-
penindependentisme de barra de bar:
dir que no són de cap manera inde-
pendentistes sinó uns metafísics, uns
somiatriutes que escampen super-
sticions polítiques equivalent a les
locions de fer créixer el pèl del Far
West.

Que durant tant temps la cultu-
reta, l'independentisme «adult»
(hua!), etc. hagin romàs callats en
coses tan garrafals com aquesta
demostra que van prou escassos d'in-
terès i de recursos teòrics, més si hi
ha una conseqüència terrible de tot
plegat: poble sense Estat, poble
oprimit i reprimat, amb morts i ferits
en un degotim constant. Tan difícil
és argumentar que ens cal un Estat
Català i que la independència va
sempre de la maneta d'un Estat propi
sobirà?. Doncs sembla que fins a
tal punt arriba l'acomplexament
del catalanets i de la progressia.

És lògic que gent que diu que
no vol un Estat sols estigui sempre
patint, reprimat, lluitant i perseguit,
perquè no té defensa. Però té això
cap sentit ni seny?. No: cap ni mig!
Volen fer de la misèria una quali-
tat? Doncs si fos així, són ben rucs.
I masoquistes (després diran que el

cristianisme és una religió «maso-
quista», tot i que en bona part domi-
na el món més desenvolupat).

Aleshores caldrà canviar una
mica el disc ratllat ja, oi? Ja va essent
hora. O no? O sempre hem d'estar
lluitant sense tenir barrera on des-
cansar? Doncs quin pla de vida pre-
senten aquests de l'extrema esque-
rra «independentista» catalana: sols
per a supermans i per a jovent des-
pistat, que després, es cansarà i evi-
dentment es farà més conservador
i llançarà pestes contra una mentali-
tat tan irresponsable i paleolítica.
Així és totalment normal i com-
prenible que 30 anys d'indep-
endentisme català d'extrema esque-
rra no hagin quallat en res: en cap
partit mínimament important i esta-
ble, en cap projecte independentis-
ta seriós ni fiable, en cap confiança
política entre el catalanam. Sols
repressió, boira, somnis i fumera:

la utopia que ells sovint reivindi-
quen, doncs.

Tanmateix, ells, «dale que te
pego». Sense ni tan sols assegurar
els seus contra la repressió espanyola,
en una total i sublim impro-
visació, de colp en colp i sense con-
nexions antirepressives amb orga-
nitzacions serioses (tipus Amnesty,
grups eclesials o internacionals) ni
ben muntades. Talment quan algun
Garçon vol donar canya a la tribu,
ho té ben fàcil. Suïcides. Indis de
les praderes cridant
auauauauauuuu!. Això són. I
per això donen pena i, alhora, són
un perill per al nostre futur nacio-
nal.

Catalans: acció i a repensar les
coses! I a no callar. Hem de fer can-
viar l'estat mental del catalanam.

Catalunya i salut mental! Ω

Jaume Tallaferró

L'antifeixisme a Mallorca. IX LLIBRE (Les lluites del segle XXI)

La lluita antifeixista a les Illes: publicat el llibre Temps i gent de sa Pobra

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Temps i gent de sa Pobra és la meua aportació particular als estudis d'història local de Mallorca. Com explicava recentment l'historiador i Conseller d'Agricultura del Govern de les Illes Mateu Morro parlant en la importància que tenen els estudis locals a Mallorca: «A molts llocs hi ha col·leccions o edicions de llibres, revistes, grups d'estudis, premis o certàmens. Es va aconseguint un coneixement important de la realitat local sense caure en el localisme que no té en compte una visió més general. Ben al contrari, els estudis locals són el fonament d'estudis més amplis i amb capacitat d'aportar coses d'abast nacional i universal».

A continuació el lector de l'Estel pot llegir un petit resum d'alguns dels capítols del llibre que acaben d'editar el Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de sa Pobra.

Paulino López Sánchez, un heroi de la lluita per la llibertat

S'ha de recordar que a Mallorca, a part dels centres d'internament «clàssics» com la presó provincial de Palma, el castell de Bellver, els vaixells-presó (tipus «Jaume I»), Can Mir, la presó de dones (Can Sales), la d'Illetes, etc., etc., existien nombrosos camps de concentració i diversos indrets de reclusió per a excombatents republicans. Són coneguts per tothom que hagi estudiat una mica la sagrant història de la repressió de la dreta contra el poble l'habilitació dels banys de Sant Joan com a centre d'internament, la possessió de Son Catlar (Campos), el camp de la Regana (a Llucmajor), Capocorb Vell, la possessió de sa Coma (Capdellà)... Aquests tènecs indrets s'obrien per a aprofitar la mà d'obra esclava fornida per les onades de vençuts que anaven arribant a les Illes. S'obrien camps a Felanitx i Manacor, al cap Gros i al Mal Pas (Alcúdia)... El meu pare, a les ordres del capità d'infanteria Agustín Martínez Sánchez, cap del Batallón de Trabajadores núme-

Maria Antònia Vadell, vicepresidenta i consellera de Cultura i Joventut del Consell de Mallorca i Jaume Font, batle de sa Pobra, són els polítics que han fet possible la publicació del nou llibre d'història de Miquel López Crespi.

ro 153 destacat a sa Pobra en els anys quaranta, conegué Can Garroví (posteriorment l'institut del meu poble), i treballà en la carretera que anava del Mal Pas a la Victòria. La documentació que tenc -els dos documents abans esmentats- em permet, en un exercici d'arqueologia històrico-sentimental, saber amb precisió quasi matemàtica el dia que Paulino López Sánchez, heroi de la lluita per la llibertat -com tots els seus companys-, pogué sortir del camp i, segurament, conèixer mumare, Francisca Crespi Caldés. Na Francisca Crespi era filla d'una de les famílies més conservadores del poble i neboda de l'home fort de la dictadura del general Miguel Primo de Rivera, el batle «Verdera», Miquel Crespi i Pons, el constructor de l'Escola Graduada. Un dels documents diu simplement: «Batallón de Trabajadores nº 153. La Puebla (Mallorca) 11 de enero de 1940. Autorizo a Paulino López Sánchez para que pueda circular libremente por esta plaza sin que se le ponga impedimento alguno». El signa el capità responsable del camp, José Martínez. L'altre paper, escrit igualment a sa Pobra («La Puebla» dels vencedors), porta dada de 10 d'a-

bril de 1940 i certifica: «Paulino López Sánchez, de 22 años de edad, pintor decorador, perteneciente al reemplazo de 1938, ha permanecido prestando servicio en este batallón desde el 11 de octubre de 1938 habiendo observado una conducta ejemplar por demás, siendo uno de los que más se han distinguido por su disciplina, laboriosidad y amor al trabajo. Y para que conste y surta los efectos correspondientes, extiendo el presente, en La Puebla (Mallorca) a diez de Abril de 1940. José Martínez Sánchez, Capitán de Infantería».

El desembarcament de Bayo al capdavant de les Milícies Antifeixistes de Catalunya tengué lloc en la matinada del 16 d'agost de 1936 a Cala Anguila

A vegades el pare i l'oncle es deixaven portar pels records i parlaven del desembarcament de Bayo, a Portocristo. D'aquella època tenc gravats a la memòria noms com: Bayo, Generalitat de Catalunya, Menorca... Amb el temps, interessat per la història de la frustrada provatura republicana d'alliberar les Illes, vaig anar aprofundint en la nostra història.

A Mallorca, en aquells fatídics mesos d'agost i setembre de 1936 es va decidir la sort de milers i milers de mallorquins i mallorquines, de forasters i estrangers amics de la nostra causa. La ràdio tingué un paper molt important. Les noves autoritats, sorgides del cop feixista, les incautaren sota pena de presó si no es lliuraven als falangistes o a l'exèrcit. Però hi hagué gent que es jugà la vida, anys de presó, tortures, només pel fet de tenir un d'aquells primitius aparells amagat al sostre de casa. Aquests republicans del poble es tancaven a pany i clau a l'habitació i, amb un parell de matalassos damunt la ràdio -per amagar la més petita possibilitat que algun veïnat els pogués escoltar-, paraven orelles per a saber quina era la sort de la República a la resta de l'Estat, què passava amb les forces republicanes desembarcades en el port de Manacor.

Després vaig saber que la radiodifusió catalana, en començar la Guerra Civil, ja tenia una vasta experiència com a instrument polític i una demostrada voluntat de servei a les autoritats democràtiques. Les dues emissores barcelonines es posen al servei de la

República des de la seva proclamació. El desembarcament de Bayo al capdavant de les Milícies Antifeixistes de Catalunya tengué lloc en la matinada del 16 d'agost de 1936 a Cala Anguila. Però, dies abans (29 de juliol), la Generalitat de Catalunya ja s'havia apropiat de les dues emissores de radiodifusió de Barcelona. Aquestes dues emissores serien les més escoltades pels voluntaris d'UGT i la CNT, del PSUC i del POUM, d'Estat Català i d'ERC, pels mariners i soldats de la República que inicien la tasca de l'alliberament de Mallorca, Eivissa, Formentera i Cabrera de mans del feixisme. Igualment, la població civil mallorquina que no participa en favor dels sublevats cerca, en aquestes estacions republicanes, les informacions que tergiversen Falange Española i l'exèrcit.

A partir d'aquell moment el personal i emissores de Ràdio Barcelona i de Ràdio Associació depenen de la Conselleria de Cultura de la Generalitat (el Conseller de Cultura és en aquells moments Ventura Gassol). L'efervescència revolucionària dels primers dies de la guerra es trasllueix en uns criteris amplis de participació de totes les forces polítiques que lluiten contra el feixisme en la tasca propagandística. L'expedició a Mallorca és impulsada d'una forma molt activa per la Generalitat (cal destacar el paper important d'Antoni M. Sbert Massanet [Palma 1901-Mèxic 1980]) i, concretament, pel President Lluís Companys. Hem de recordar que va ser el mateix Companys qui encarregà a Bayo el comandament de les forces republicanes.

No tot era propaganda vulgar en les emissores republicanes catalanes. Els oients d'aquests serveis d'informació, siguin els membres de les milícies desembarcades a Mallorca, el públic oient de Catalunya Principat o les persones que han tengut la desgràcia de romandre en zones ocupades del feixisme, poden assabentar-se de les més importants infor-

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA IX LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2002 fins a l'agost de l'any 2003)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

E P I

**PARES, EDUCAU-ME EN
CATALÀ, A MALLORCA HI HA
EL MEU FUTUR**

macions aparegudes a les principals publicacions estrangeres del moment. Els milicians i milicianes, els mallorquins, menorquins, formenterencs i eivissencs poden saber, dia a dia, el que diuen del conflicte els diaris *La Dépêche*, *Le Jour*, *Le Matin*, *L'Action Française*, *L'Echo de Paris*, *Daily Herald*, *Daily Express*, *News Chronicle*, *Neue Zürcher Zeitung*, *The Times*, *Le Figaro*, *L'Humanité*, entre molts d'altres.

Hem de recordar que molts dels voluntaris antifeixistes desembarcats a Manacor són estrangers demòcrates o antifeixistes que lluiten per un canvi radical de la societat

Juliol, agost, setembre, octubre de 1936 són mesos essencialment revolucionaris (aquesta situació durarà fins els Fets de Maig de 1937, quan el PCE-PSUC dirigeix la repressió contra la CNT i els comunistes del POUM ocasionant més de cinc-cents morts i milers de ferits entre les forces revolucionàries). Les emissores -que se saben escoltades pels voluntaris que lluiten a Aragó i les Illes- viuen el contagi del poble que ha vençut els militars sublevats. La programació reflecteix l'ambient polític del moment i, ultra els parlaments dels dirigents sindicals de la UGT i de la CNT i dels líders polítics del PSU,

la FAI, l'ERC, el POUM, l'EC, etc., la ràdio es converteix en el mitjà més poderós i eficaç per a difondre les ordres i consignes i notes dels partits i centrals sindicals, a més d'altres entitats.

Per als residents estrangers i per als combatents internacionals que fan costat a la República hi ha igualment diferents serveis de notícies en italià, alemany, francès i portuguès. Hem de recordar que molts dels voluntaris antifeixistes desembarcats a Manacor són estrangers demòcrates o antifeixistes que lluiten per un canvi radical de la societat.

A poc a poc vaig anar descobrint que el pare -el meu pare!- havia estat tancat molts d'anys dins un camp de concentració. Parlava amb l'oncle dels amics que deixaren en el camp de batalla, els joves de la seva generació que moriren de fam fent carreteres, vigilats pels soldats de Franco

La guerra amagada! No ignorava que, quan no els podia sentir, amb la mare, amb l'oncle, parlaven d'amagat d'ocultes històries, rondalles de sang. Era el ritus del diumenge, quan jo me n'anava al cinema amb els amics. Record que tancaven la porta del menjador, la finestra que donava al carrer, i,

amb veu baixa, amb una certa por perquè no els sentissin els veïnats, pronunciaven, mirant a dreta i esquerra, noms de personatges més misteriosos encara que els de les ciutats de les fotos i revistes amagades en el canterano. «Durruti», «José Díaz», «la Pasionaria», «Rafael Alberti», ressonaven en el meu cervell infantil sense arribar a copsar-hi el significat. Algunes vegades, fent com si partís abans d'hora, m'acomodava. Els enganava. M'hi quedava una estona més, amagat dins del rebost que teníem prop del menjador, i escoltava faules d'horror i secretes epopeies de gent que la guàrdia civil va anar a cercar i mai més no tornà a casa seva. A poc a poc vaig anar descobrint que el pare -el meu pare!- havia estat tancat molts d'anys dins un camp de concentració. Parlava amb l'oncle dels amics que deixaren en el camp de batalla, els joves de la seva generació que moriren de fam fent carreteres, vigilats pels soldats de Franco. Sovint, després d'haver pronunciat un nom concret (en Jaume, mort en la defensa de Madrid; en Salvador, desaparegut el maig del 37 entre les barricades de Barcelona), se sentia un pesant silenci. Sabia que, sense dir paraules, recordaven els fets de la joventut. Aquell dens silenci, rere les portes i finestres tancades, era l'homenatge que el

pare i l'oncle retien als companys morts.

El capellà, dalt de la trona, en la doctrina del dijous, explicava com Crist havia predicat que seria més difícil que un ric entràs al paradís que no que un camell travessàs el forat d'una agulla

Fou en aquells llunyans estius amb olor de càmbora quan vaig anar descobrint el significat de moltes de les paraules que companys de la meua generació trigaren dècades a conèixer: presó, fam, camp de concentració, afusellaments a l'albada, dictadura. Fou en els xafogosos mesos de juliol i agost dels anys cinquanta quan vaig descobrir la vida oculta del pare. Les fotografies amagades dins del canterano, les revistes Frente Rojo, Quinto Regimiento, Solidaridad Obrera. Ara ja sabia que servir aquells compromesos records, la memòria física de la guerra -cartes, fotos, diaris-, li hauria pogut costar més d'un disgust. Per menys, alguns foren afusellats. Apoc a poc anava copsant com el meu esperit juvenil s'anava omplint de paraules i conceptes que no ens ensenyaven a escola ni, els diumenges, a la doctrina. A la classe, a les Escoles Graduades, teníem, penjats a totes les aules, els retrats emmarcats de Franco i José Antonio. Però jo ja sabia que Durruti i

la CNT havien lluitat per un món millor, diferent del que ara ens envoltava. Lentament vaig anar comprénent que, feia anys, una generació de joves -els que hi havia retratats a les velles fotografies del canterano- volgueren trasbalsar el món, canviar el que estava establert. Imaginava els companys groguosos del pare, els fantasmes que vivien en la penombra de les cambres, a casa, els desapareguts de les llunyanes batalles de les quals parlaven en silenci el pare i l'oncle, rere les finestres tancades, en el menjador, volent realitzar el que Crist va fer amb els mercaders del temple. Foragitar-los. Expulsar-los de la ciutat. El capellà, dalt de la trona, en la doctrina del dijous, explicava com Crist havia predicat que seria més difícil que un ric entràs al paradís que no que un camell travessàs el forat d'una agulla.

Fou en un dia d'agost, mirant les velles fotografies amagades al canterano, mentre la besàvia dormia, indiferent a les meves cabòries infantils, somniant en quan era jove i podia moure's a pler, sense la condemna d'estar per sempre fermada a un balancí -les cames ja no li responien-, quan vaig copsar, d'un cop, que en el passat hi havia hagut una guerra entre pobres i rics. Una guerra que perderen els qui volien foragitar els mercaders del temple. Ω

GENOCIDI ESPANYOL AMB ARMES QUÍMIQUES AL MARROC

Balfour revela la guerra bruta del Rif

L'historiador documenta a 'Abrazo mortal' l'ús de gas mostassa per part de l'Exèrcit espanyol

**M. EUGENIA IBÁÑEZ
BARCELONA**

L'Exèrcit espanyol va llançar armes químiques contra la població marroquina i va bombardejar amb gas mostassa el nord del Marroc entre el 1921 i el 1923. Vuitanta anys després, nens descendents d'aquelles primeres víctimes pateixen una alta taxa de càncer que permet suposar que la malaltia d'avui és fruit de la bestialtat d'ahir. Aquests fets s'exposen, en alguns casos per primer cop, a *Abrazo mortal* (Península), últim treball de l'hispanista anglès Sebastian Balfour. Narcís Serra, exministre socialista de Defensa i amic de l'historiador, va presentar ahir el llibre.

Balfour, catedràtic de la Universitat de Londres, s'ha especialitzat en la història d'Espanya d'aquest segle, però també l'ha patit. Entre el 1989 i el 1993 va buscar sense èxit un editor que publicués el seu treball sobre el moviment obrer en el

franquisme, La dictadura, los trabajadores y la ciudad, que al final va acceptar, però amb tirada «molt reduïda», Edicions Alfons el Magnànim, de València, segons recorda l'autor.

No sembla que aquest desinterès es repeteixi amb *Abrazo mortal*, un treball que segueix la línia d'altres historiadors, decidits a posar al descobert una part de la història espanyola que fins ara havia estat robada.

El llibre vol demostrar que la guerra colonial al nord del Marroc va tenir un pes decisiu en la guerra civil i la dictadura. Balfour considera que l'Àfrica va formar la identitat de Franco i que l'Exèrcit de l'Àfrica i l'ajuda alemanya i italiana van provocar la derrota dels republicans.

L'idil·li dels africanistes amb el Marroc és aquesta abraçada que dóna títol al llibre i que va acabar per matar. Balfour documenta que el 1922 Maura i Cambó van tenir contactes amb un fabricant alemany i que poc

després es va construir a prop d'Aranjuez la Fàbrica Nacional de Productes Químics Alfons XIII —al rei li agradaven les armes químiques—, i a Melilla, un taller d'on va sortir el gas mostassa que van patir els marroquins. El novembre del 1921 l'Exèrcit espanyol va usar gasos sufocants com a primera prova; el 1923, l'artilleria va llançar gas mostassa i el 1924, l'aviació, complint ordres del general Primo de Ribera, va bombardejar la zona rebel del Rif.

No hi ha xifres de víctimes. A ningú li va interessar mai saber-ho. Ni a Espanya, que va ser qui va llançar els gasos, ni al sultanat del Marroc, que també veia els rifenys com a rebels. Ni tan sols avui les autoritats marroquines volen vincular el càncer infantil amb aquelles bombes, malgrat que a l'hospital oncològic de Rabat hi ha constància documental de l'alt nombre de nens malalts. «Aquestes víctimes no interessaven a ningú», postil·la Balfour. Ω

POBLE A L'ESQUERRA INDEPENDENTISTA DELS PAÏSOS CATALANS

Benvolguts companyes i companys:

POBLE va néixer a finals de l'any 1998 com un projecte unificador. En aquell moment la manca d'entesa entre les diferents organitzacions de l'anomenada esquerra independentista va fer de POBLE un projecte totalment revolucionari, amb postulats d'unitat que mai ningú s'havia atrevit a concretar. Després de gairebé quatre anys de feina hem anat creixent i hem intentat integrar, a cada número de la revista, allò que hem considerat fins avui que era un servei a l'independentisme català en general.

En aquests anys hem tret al carrer 14 números amb l'esforç de tot el Consell de Redacció i el recolzament d'algunes persones de l'esquerra independentista a títol particular. Després de quatre anys, tot i així, la falta d'entesa, recolzament i col·laboració per part d'algunes organitzacions i persones que formen l'esquerra independentista envers POBLE, així com la manca de motivació dels qui formem POBLE, ens fa prendre la decisió de no treure cap número més i donar per finalitzat el projecte.

Però tal com va començar POBLE, el projecte acaba amb la il·lusió d'haver servit per alguna cosa, però també amb la tristesa de no sentir-nos necessaris. Esperem que algun dia algú amb prou visió de les coses que fan falta en la nostra lluita agafi el testimoni que deixem i es senti valorat com nosaltres mai ens ho hem sentit.

Tanmateix volem donar les gràcies a tots i totes que van fer de POBLE la seva revista. I també volem disculpar-nos amb el petit però entusiasta grup de persones que van confiar en nosaltres i es van subscriure a la revista.

Si molts més haguessin fet el mateix, segurament ara aquest comunicat no existiria.

Barcelona, primer de juliol del 2002.

El Consell de Redacció de POBLE

Edicions L'insurgent. Ω

SANT LLORENÇ DES CARDESSAR

Fa dos anys que na Maria Montserrat Cabot regenta el Forn Antic can Ramon al centre de Sant Llorenç. Tel. 971 559 652

Fa 7 anys que na Caterina Pasqual a qui veiem amb alguns directius i socis, és la presidenta de les Persones Majors de Sant Llorenç des Cardessar. Són uns 700 associats que s'ho passen de lo millor. Tel. 971 569 512

Fa un any que na Xisca Galmès i el seu marit Mateu Vives regenten el Bar Pibe a Sant Llorenç. És un bar de copes. Tel. 971 838 478

Fa 4 anys que n'Elisabet Galmès va obrir la botiga Decoració Caliu a Sant Llorenç. Tel. 971 838 657

SON CARRIÓ

Fa mig any que na Maria Llull a qui veiem amb la seva filla, va obrir el Super Spar a son Carrió. Tel. 971 569 610

SON CERVERA

Fa 3 anys que en Jordi Brunet va obrir el Taller Motos can Jordi al carrer Esteva de son Cervera. Ven motos i n'a reglia. 971 567 046

Fa 8 anys que na Maria dels Àngels Delgado va obrir la Guarderia Infantil Menuts al carrer de les Creus de Son Cervera. Tel. 971 817 327

Fa 12 anys que n'Antònia Jover va obrir Sa Botigueta dels carrers de ses Creus de Son Cervera. És una botigueta a l'estil d'un temps que te moltes coses. Tel. 971 567 995

Fa 20 anys que en Jaume Font regenta el forn i botiga Can Biel des Mosso a Son Carrió. Són pare, en Biel Mosso va obrir aquest establiment fa 55 anys. Tel. 971 569 307

PER NO PASSAR PER GENOCIDES

El periodista Adam Hochschild explica que quan era estudiant de secundària, en els Estats Units dels anys cinquanta, es parlava molt poc de l'esclavitud en els llibres de text. I quan se'n feia referència era a causa de la guerra de Secessió. Tampoc es deia pràcticament res del genocidi dels indis nord-americans: «En l'actualitat això ha canviat, en part gràcies al moviment dels drets civils dels anys seixanta. Si a Europa hi hagués 30 milions de persones d'ascendència africana, lluitant per aconseguir els seus drets, es parlaria molt de la història d'Àfrica» (La Vanguardia, 5-4-2002).

L'intent, per part de Was-

hington, d'enterrar la brutalitat descarregada durant segles cap a la comunitat afroamericana i ameríndia, ha servit a Hochschild com a exemple per presentar el seu darrer llibre de temàtica històrica, El fantasma del rey Leopoldo. Tot i que nombrosos historiadors de la Bèlgica d'ara i antics colons del Congo belga han assegurat que durant els 21 anys de regnat de sa majestat Leopold II no es van produir massacres en aquesta colònia africana, l'escriptor Hochschild demostra en aquest assaig que la població autòctona va quedar reduïda a la meitat: «A cap país li agrada pensar en si mateix com a perpetrador d'un assassinat de masses. I cap país analitza els períodes vergonyants del seu

passat, llevat que se'n vegi forçat a fer-ho». No voler saber res sobre un determinat tema que incomoda és un mecanisme defensiu, un mitjà egoista per atenuar els sentiments de culpa d'uns imperis que han fet més mal que bé. I és que la història oficial és escrita normalment pels vencedors, els quals no tenen miraments a l'hora de suprimir i soterrar tot allò que els deixa moralment en entredit.

Un altre historiador, l'hispanista britànic Sebastian Balfour, autor d'Abrazo mortal. De la guerra colonial a la guerra civil en España y Marruecos (1909-1939), també coincideix amb Hochschild quan opina que fer-se càrrec del passat, com va fer Alemanya el 1945 o Itàlia el 1996, ajuda a normalitzar les relacions. I no dubta a assegurar que «Espanya ha d'assumir públicament que va utilitzar armes químiques i, en especial, gas mostassa, de forma massiva, entre 1924 i 1927, contra les tribus rifenyes en la guerra del Marroc» (La Vanguardia, 13-4-2002). Quan un estat democràtic es desenten de les seves responsabilitats agreuja el malestar de les

víctimes. I, per tant, negar-se a fer l'esforç d'afrontar l'existència d'un passat tràgic, com en el cas congolès o el de la intervenció espanyola al Magrib, dificulta avançar en la cultura de la pau.

Per tal de contrarestar, entre d'altres coses, la manca d'empatia de molts estats implicats històricament en l'esclavisme, la Unesco ha declarat el 23 d'agost Diada Internacional del Record del Tràfic d'Esclaus i de la seva Abolició. I paral·lelament es treballa en la localització dels principals enclaus del comerç negrer per transformar aquests vestigis en punts de turisme cultural i ubicar en el lloc més emblemàtic un museu de l'esclavitud. L'ànima d'aquest projecte, Dou dou Diène, pensa que cal una catarsi col·lectiva: «La Unesco pretén mostrar com, malgrat la barbàrie i la violència, els pobles resisteixen i s'inventen i forgen nous valors, i també que el combat pels drets humans és un combat pel dret a la memòria, per assumir la història, per no tapar-la com un vel de covardia» (Presència, 27-6-99). Arran de les ruïnes trobades en el subsòl

de l'antic mercat del Born, no és gens descabellat sumar-nos a la proposta de l'escriptor Jaume

Fàbrega de convertir aquestes restes de la Barcelona antiga en el Museu de la Resistència de Catalunya, tal com tenen en espais semblants a Itàlia, Alemanya, França: «Es tracta d'una corprenadora pel·lícula de l'ocupació espanyola del 1714. Sota les ordres de Felip V -el Borbó actual n'és el continuador, i mai s'ha excusat d'aquest holocaust-, els mateixos veïns d'un barri pròsper i poblat varen haver d'aterrar, de la nit al dia, les seves cases» (El Punt, 18-4-2002). En aquesta línia, parlar i actuar davant d'allò que considerem terriblement injust ens fa sentir més bé, és una de les psicoteràpies més saludables. Aquest benestar que sentim a l'expressar-nos, però, és directament proporcional al malestar que senten

els genocides i els seus descendents. Ω

QUIM GIBERT, Psicòleg

Solo Motos
Venta i Reparacions
YAMAHA • SUZUKI
American Jets
Carrer Joan Cervera, 33 • Tel. 971 562 218 Cala Millor

CRONOLOGIA DE TOT CATALUNYA

Anys 1538-1539

PER RICARD COLOM -

colomtaube@hotmail.com

De com els espanyols reescriuen la Història.

A les capitulacions de Sta. Fe els Catòlics concedien a Colom un 10% de totes les possessions que descobrís en el seu viatge. Lluís de Santàngel, ric hom valencià tresorer de la Confederació catalanoaragonesa, pagava l'expedició.

Quan els Catòlics s'adonaren de què havia descobert Colom, maniobraren per fer-se arrere en això del 10%: era massa.

En aquella època Castella tenia uns 8 milions d'habitants i la Corona catalanoaragonesa sols un milió, en molta inferioritat política i militar (Fernando, anomenat «catalanote» i «viejo catalán» per la xenòfoba aristocràcia castellana deia: *la boñigas de Castilla son oro en Aragón*).

Castella anà maniobrant durant els pròxims anys per a quedar-se en exclusiva amb tot l'or americà.

Llegiu aquest documentat estudi d'en Puigneró i Bilbeny: <http://www.unitat.org/column.htm>

CRISTÒFOR COLOM.

Durant els Austries tot llibre sobre Amèrica era estretament vigilat, censurat i reescrit, els vaixells sistemàticament escorcollats a fi d'amagar el gran Genocidi contra els amerindis (més de 100 milions de morts en dos segles). D'això en digueren la *«leyenda negra inventada por los luteranos»*.

«Espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios», però en realitat «picaros, soplones, inquisidores y caciques». Ja els coneixem, no cal ni que ens ho expliquin.

8-2-1538: L'Imperi espanyol, el Papa i Venècia signen la

“Lliga Santa” contra el turc.

1538: Comencen al Principat anys de grans penyalitats (bandositats, sequeres, males collites, plagues de llagosta i atacs pirates a la costa).

Instruccions al tot just nomenat lloctinent general del Principat, en Francesc de Borja (és el duc de Gandia), on diuen que ja en el període anterior “ya la tierra andaba llena de bandoleros a causa de las bandosidades de Pujades y Semanat y por las diferencias de Castelbó y por las cuestiones de Cadell, Riambau y don Francés de Pinós y otras muchas enemistades públicas que había”.

Jordi d'Àustria, bisbe de València, hi posa fi a l'absentisme bisbal.

Estampada la “Primera part de la Història de València”, crònica d'en Pere Antoni Beuter, pagada per les autoritats municipals de València.

2ª esplanació a l'italià del “Tirant lo Blanc”, a Venècia, per Lelio de Manfredi: Gran èxit.

Els deutes flotants de Carlos I superen les rendes anuals de tot Castella.

“Treva de Niça” -a instàncies del Papa- entre França i l'Imperi, que lluitaven a Savoia (caiguda en mans franceses) i a Provença.

Farel i Calví, foragitats de Ginebra per la rigorositat emprada per ells.

VENUS D'URBINO.

Tizià pinta la Venus d'Urbino.

Fundació de Santa Fe de Bogotà, capital de “Nueva Granada”.

El genocida Pizarro ordena la mort d'un altre conqueridor, Almagro.

Fundació de la 1ª Universitat d'Amèrica, a Santo Domingo.

L'Imperi Otomà, en una sola estació, fa vasalla Moldàvia, derrota una armada cristiana mal guiada a Preveza i s'enfronta als portuguesos sota les muralles de Diu (Índia).

Mor Narak (1469-1538), fundador de la comunitat religiosa dels Sikhs (=“deixebles”), estesa pel Punjab i rodals. El credo Sikh: ultramonoteisme i confraternitat universal.

1538-1539: Francisco de Vitoria pronuncia i escriu les “Relaciones de indios seu de iure belli”, on estableix les bases d'un incipient dret de gentes.

6-1539: Hernando de Soto, amb 600 homes, desembarca a Tampa (Florida).

1539: Les xifres del dret de peatge i de la guerra mostren el començament de la decadència del comerç de la ciutat de València.

Publicació a València de la 1ª edició (als tallers valencians d'en Joan Navarro) dels versos d'Ausiàs March. El volum va dedicat a Fernando d'Aragó, virrei de València i besnét del Magnànim. Duu la traducció al castellà —perquè els entengui— d'en Baltasar de Romaní. És, doncs, palès, el procés de castellanització de la Cort valenciana i també el ràpid canvi del mateix català parlat en el darrer mig segle —pel creixement geomètric de la pressió castellana—. El llibre duu els Cants d'amor, morals, de mort i l'Espiritual. La portada del llibre fa esment que “el famosísimo filósofo y poeta” era “cavallero valenciano, de nación catalán”.

El cortesà Joan Boscà pren muller, la neboda de Joan Ferrandis d'Herèdia, un dels dos majors escriptors de la Cort valenciana.

L'humanista Joan Baptista Anyes marxa a Aiora (Plana d'Utiel) per convertir els moriscos a encàrrec del Duc de Gandia.

L'Emperador dicta una pragmàtica per la repressió del bandolerisme.

Creació de la confraria dels guadamassilers barcelonins.

EL KAISER CALS FUGGER.

Carlos I deu un milió de ducats a Espinola, Fugger, Welser... influència d'aquests grans burgesos com a manllevers de Castella-Imperi.

Prohibició d'usar l'occità a l'Administració francesa.

La Reforma penetra a Saxònia i Bradenburg. Començ de la gradual adopció del luteranisme a Islàndia.

Luter llig un llibre del jove Calví i li escriu una lletra d'encoratjament.

“Confessio Helvetica”: Unió dels zwinglians (socialitzants) amb els calvinistes (precursors del capitalisme i de la democràcia moderns) de Ginebra.

“6 articles”: Constitució i dogma de l'Església Anglicana continuen essent catòlics.

18-10-1539: Inaugurat el primer curs a l'edifici de l'Estudi General de Barcelona. Primers estatuts d'aquesta Universitat.

FRANCESC DE BORJA.

1539-1543: En Francesc de Borja, lloctinent o virrei del Principat: hi intervé en treves entre bandositats nobiliàries. Des de Terra Ferma a la Marina o a Catalunya Nord hi ha enfrontaments en els diverses capes de la població. Francesc de Borja és el Duc de Gandia i marquès de Llombai, la gran figura catalana del segon terç del s. XVI.

1539-p.1617: Vida de Garcilaso l'Inca, historiador mestís, fill de conqueridor i de princesa inca.

D.1539: La Reforma s'escampa, des de Riga, per les terres bàltiques de l'Orde Teutònica, orde religiosomilitar medieval.

Joan Ferrandis d'Herèdia
(València, c. 1480/1485-1549)

«AMOR NO ES POT CLAMAR DE MI EN RES...»

Amor no es pot clamar de mi en res,
que no haja fet en mi quant ha pogut,
en fer-me torts per on só conegut
per ell qui só, com ell per mi qui és.
lo comportant i ell fent, puix he fet més,
guanye l'honor que ell per mi ha perdut,
i així es veurà l'estat d'on és caigut
i on só assumpt sofrint sos desplaers.
Bé crec que Amor, si en lo compte caiguera
de bé tan gran, que nunca mal me fera.

Ia fui tan molt, com ara só no-res,
i si res só, no allò que ser solia,
en mi, que pot ser res, que ja res sia,
si per qui fui no só, puix ja no és.
Oh cru remei! Mas tan sens ell estic,
que vull la mort, volgués-me ella almenys,
puix fent lo més, matant-me féu lo menys.
Mas no ho farà, que em té per enemic.
Més ho só _o mon enemic mortal,
que vull lo bé de qui m'ha fet lo mal.

Ab tanta por me té lo mal present,
que del passat ja casi no em record,
on sent si en mi tot sentiment és mort,
sinó el voler sentir més lo que sent.
De qui tinc por ni quin perill m'espanta?
Què em poden fer que en mi ja fet no sia?
Sens cultivar est tros de terra mia,
n'ha tret Amor l'esplet i res no hi planta.
I així ho cull trist, fadat de males fades,
com de noguer lo fruit a bastonades. Ω

El còmode ofici d'independentista català

Mil set-cents catorze: P.S.: Feia temps que ningú m'avergonyia per usar públicament la meua llengua nacional.

N'hi ha que teniu...sort? (no ho sé, si és una sort). Jo tinc batesses lingüístiques quasi tots els mesos i a voltes setmanals. Ja m'ho prenc com un esport, si no és per una cosa per una altra.

Al sud és així la cosa. Prou dies em fic roba amb senyeres o lemes catalans per avisar-los (a la meua ciutat és molt corrent veure jove-nalla empastifada amb banderes espanyoles: he calculat que un de cada 10-20 joves de sexe masculí que passen pel carrer porten simbologia espanyola en el vestit o la moto).

Al Principat viviu una mica en un món de somni, la frontera és a Catalunya Nord, PV, França.

1714: >>Entenc que als espanyols els faci mal l'orella quan la senten parlar, però és ben lamentable que els qui et demanin que parlis en espanyol siguin catalanoparlants.

Al PV això és relativament corrent, per això o hi vius en guerrilla lingüística o et fas botifler o t'hi quedes calladet. A la gent li fa feredat això de la guerrilla lingüística i els esforços. En realitat és divertit i creatiu, encara que impliqui tensió. Millor agafar-s'ho així.

>JM: jo penso el mateix que tu, els fa mal l'orella, però jo no he entès mai que als espanyols els faci mal res per sentir parlar en català, fins on jo se aquest és l'únic cas en que els passa, quan sens una llengua et pot sonar familiar o estranya, però fer-te mal res?... això et demostra fins a quin punt estan malalts els espanyols, i també et demostra que aquestes reaccions, que són viscera pura, no tenen res a veure amb el nivell cultural de la gent. He conegut espanyols cultíssims i també molt progress i humanistes que eren ben anticatalans i ben espanyolistes. Sovint n'és adonaven: els és com respirar, tal és la naturalitat que els han inculcat. Tasca nostra és posar les coses al lloc. Un amic meu de la mili -a la mili ell llegia revistes en català que jo li passava, i això que és de Madrid- que treballa per a l'ABC

i la dona per a EFE (la Pravda espanyola) -ell vell progrés fet conservador pels anys però molt liberal i universalista; ella més espanyolista, em volia «reconvertir». A fi de no discutir més però que els quedàs clara la meua postura els diguí simplement: «Antes muerto que español». Els degué quedar clara, perquè ja no van insistir-hi. I continuem essent amics, que jo sàpia. Al fill li regalí un CD en les 6 llengües no castellanes de l'Estat.

Sobretot, el que hem mester és aprendre tàctiques pràctiques i emmagatzemar armes dialèctiques. I qui ho fa?

La sublim inutilitat és ama de l'independentisme català, és tan còmoda i barata! (de fet, no t'exigeix res). La mediocritat pesa sempre bé, però perquè té les balances falses.

Altrament no podríem després reivindicar i ploriquejar que és l'ofici -l'ofici fals-d'independentista català: l'exercici de la còmoda ineptitud, marginalitat i victimisme.

Jaume.

S.: > Els espanyols ja no són els que eren. Ni la selecció espanyola de futbol els atrau el suficient com per a fer que la seva televisió obtingui els drets per retransmetre els partits.

Antena 3 en tindrà els drets de retransmissió, així dissimulen i donen diners als còmplices centralistes i amiguets del PP.

S.: > Si serà de poc interès el que facin, que ni amb publicitat podien obtenir els diners per a comprar els drets de transmissió. Són més febles del que ells volen i creuen! > Marta.

Sí, però estan organitzats i tenen un Estat darrere i nosaltres no. Vet ací l'abisme.

Nosaltres estem sense escut, ells tenen escut. Hi ha molta diferència. No ens enganyem: és menester molta feina ben feta, molta autodisciplina i una paciència oriental si volem dotar-nos d'organismes pancatalans ben organitzats i que rutllin bé. Pensar que ho farem sense greus sacrificis és, de nou, somiar i no voler plantar cara a la dura realitat: preferir l'eutanàsia dolça que ens fa l'ull viu contínuament (no oblidem les temptacions). Ω

ACCIÓ CULTURAL FELICITA A FLAIX TV QUE DES D'AVUI EMET EN PROVES A VALÈNCIA

Acció Cultural del País Valencià (ACPV) vol felicitar públicament FLAIX TV, televisió que des d'avui emet a València pel canal 27.

FLAIX TV emet per a Catalunya, les Illes Balears, la Catalunya Nord i des d'avui per a la ciutat de València com a primer pas per arribar, més endavant, al conjunt del País Valencià. Aquesta televisió ha estat creada pel popular periodista Miquel Calçada, més conegut com a Mikimoto, a l'igual que l'emissora de ràdio fórmula FLAIX

FM, amb l'objectiu d'oferir un producte de qualitat, en català i adreçat preferentment a un públic jove.

FLAIX TV emetrà en període de proves durant un temps. En aquest període l'emissió consistirà en una promoció que s'anirà repetint.

Amb FLAIX TV l'oferta televisiva de València s'amplia i millora. La seua recepció és ben senzilla per als habitants de la ciutat: només cal sintonitzar el Canal 27 de la televisió. ACPV. <http://www.acpv.net> Ω

L'economia del consum

El Cercle d'Economia està preparant un document de reflexió sobre les avantatges de la immigració pel nostre teixit econòmic. També s'està treballant des de diverses instàncies per garantir els nivells d'ocupació, des de que la Unió Europea, en el Tractat d'Amsterdam de 1997, va optar per fer-ne un objectiu europeu.

Igualment, s'estan articulant mecanismes de flexibilitat laboral per adaptar les persones als nous mercats.

L'economia occidental està basada en el consum, i si bé sona poc acadèmic és un fet consultable. Les empreses catalanes, com és el cas de les editorials o les constructors, sigui per vendre a terminis una enciclopèdia o un habitatge gran, els cal que el comprador, normalment un assalariat, pugui endeutar-se i anar complint amb els pagaments. Això no és possible si no hi ha prou treballadors ni prou capacitat en forma de diners per gastar.

Aquesta lògica tan simple ha modificat tot el sistema occidental de relacions personals. El mercat ha d'ésser dinàmic rebent diners i gastant diners. Les persones no poden abstenir-se'n. Les que ho fan queden al marge de les modes i dels hàbits socials. És així, tot i que costi d'assimilar. I per això, alguns sectors molt ideologitzats, es dir, sense afany materialistes, n'han criticat el seu imperi arreu d'Europa i dels seus

Estats membres.

El consum no té una sola mida. Tot sovint hi ha mostres d'una ànsia d'abundància totalment desproporcionada, tot llençant o cremant gran quantitat de bens materials sense motius sòlids que ho justifiquin. Hi ha un luxe auster i una demostració de riquesa que fa cada dia més difícil valorar el valor intrínsec que poden tenir les coses. El consum basat en la tant estesa expressió de l'usar i llençar està acabant amb la pròpia dignitat humana.

L'economia del consum, per dissort ja molt arrelada arreu del Països Catalans, desmereix el treball de les persones. Dit d'una altra manera, si un granger cria cabrits que aniran a parar a una exquisida taula de noces en un tercer plat que ja ningú menja perquè ja està farta després del suculent aperitiu, el granger haurà cobrat diners però els cabrits seran llençats al cubell de la brossa. Aquest és el tipus de consum que malmet el treball dels homes i de les dones.

El treball, i per tant, l'ocupació, no hauria d'ésser un medi per garantir l'existència d'un subjecte que pot gastar diners, dins una roda sense fi, en que uns i altres, d'una manera boja, es van traspasant diners pel fet d'anar inflant l'economia, per acabar dient que creixen la producció i les vendes.

Les directrius europees, tanmateix, confien encertadament en que

el bon criteri ciutadà ja sabrà arreglar aquesta greu deficiència, i per això, des de les instàncies oficials malden únicament per garantir treball per tots. Així és com s'ha assolit un espai de prosperitat i tranquil·litat que ja dura força anys. Oi si en la història d'Europa és una novetat sense precedents!

Cal advertir que no tothom pensa així, i asseguren, potser per intuïció, que això no pot acabar bé. No es pot créixer a costa de res, i el preu de fer un mercat sobre la base d'un consum absurd i fútil pot acabar condemnant tot el sistema, fins i tot el dels drets humans i les llibertats públiques que l'acompanya.

Aquesta afirmació és basaria en tres motius. El primer estaria en l'ordre de la pèrdua de nous estímuls de consum dins un entorn saturat de publicitat i de bens materials tot generant una profunda crisi. El segon tindria raons de caràcter general, ja que al universalitzar el consum en un entorn globalitzat la sostenibilitat del sistema entraria en ruptura (residus, energia, biologia...). I el tercer, el més rellevant al meu parer, seria la desmoralització del homes i dones, que mutilats en la seva dignitat tractarien de cercar altres sortides per refer-se, tot apareixen nous focus de conflicte. Tant de bo més gent parlés de consum responsable i d'estalvi col·lectiu. I d'austeritat conscient. Ω

Llorenç Prats-Segarra

(campusjove@correu.vilaweb.com)

DE JOAN GAMPER A JOAN GASPART: QUI ÉS INFIDEL A LA HISTÒRIA I A LA JUSTÍCIA PERD LA IDENTITAT I ES DESBRAVA

En el centenari del R. Madrid no reteren cap homenatge al fundador perquè era català. A Can Barça també en fan de paregudes: el fundador era protestant (i catalanista) i el seu nom queda descartat del nom de l'estadi del Barça. Catalanofòbia i unes altres fòbies: el rostre del desagraïment i de la intolerància té moltes disfresses i moltes ganyotes.

Al l'editorial de la revista «Presència Evangèlica», el meu amic en Benjamí Planes escrivia fa poca:

EL CAMP NOU NO ES DIRÀ JOAN GAMPER.
Hem perdut la memòria històrica.

La junta Directiva del Barça va formular una consulta a tots els socis del FC Barcelona sobre el nom oficial que hauria de portar el camp. El punt 2 de la consulta deia:

a) S'ha de mantenir com a nom oficial «Estadi del FC Barcelona»?
b) S'ha de denominar «Camp Nou», tal com s'utilitza habitualment?

El més curiós del cas és que d'entrada no s'hagués plantejat als socis si volien que l'estadi portés el nom del fundador del club, Joan Gamper. Segons Agustí Rodes, l'autor del llibre «Els Fundadors del FC Barcelona», que ha sortit al mercat no fa pas gaire temps, en el moment de donar nom al nou estadi del Barça en ple franquisme, es va intentar

posar-li el nom de Gamper, però una ordre terminant procedent de Madrid ho va prohibir. No es podia posar al nou estadi el nom d'un protestant, que a més era titllat de catalanista, malgrat ser suís. Aleshores sorgí la idea genial, salomònica, de dotar-lo d'un nom neutre: «Camp Nou», lluny de tota mena de sospita. Encara gràcies que portaria un nom català, que ja era prou concessió en aquells fatídics temps.

Però ara ja som en temps de democràcia i pensem que no hi deu haver cap impediment per restituir-ho i posar les coses al seu lloc, o encara no és així? Sembla que el nom de Joan Gamper continua vetat, almenys en tenim moltes sospites.

¿És que romanen vives les forces que hi treballen en contra i no volen ni que se'n parli? En l'enquesta abans citada ni es planteja aquest nom, i, segons paraules del president Joan Gaspart, d'entrada en quedava descartada la possibilitat. L'argument que «s'utilitza habitualment» la denominació de Camp Nou no s'aguantaria per enlloc. A més, s'hauria pogut utilitzar novament una idea salomònica, tal com s'ha fet en l'estadi de Montjuïc, i es podria mantenir el nom actual i dir-ne «Camp Nou Joan Gamper». Que popularment tothom l'anomenés com volgués, com passa amb el que hem indicat de Montjuïc, això no tindria cap importància, però el nom oficial seria el que realment

li correspon. No ha estat així i hem perdut la memòria històrica.

Sembla que tot el que fa olor de protestant no els cau bé, als de can Barça i a molts altres.

Fins quan, Senyor?
Benjamí Planes.

Alguna mania li han de tenir al Gamper quan al museu del club l'han anomenat oficialment Núñez, i a la Fundació l'han dita Kubala. Kubala és un nom de passat anticomunista. Núñez és el pilar de la nostra societat (interessos immobiliaris): són noms que s'adiuen més amb l'actual refregit transfranquista.

Si a les enquestes que feren per ràdio i premsa va guanyar de llarg Gamper com a nom de l'estadi, per què no l'utilitzen? És palès que la democràcia orgànica ataca de nou. I és que «no se os puede dejar solos».

És cert q som la cultura minoritzada + important d'Europa, però també els més ridículs (Aracil). Potser calgui que algú gosi ensenyar-los a guaitar la desfeta, explicar-los que, per llevar-se, cal admetre que ets a terra (Amin Maluf). Com més tardi Catalunya a viure com a Estat, -aptitud hi tindrà, -preparada hi estarà, + qualitats necessàries per viure independent haurà perdut (Dr. Martí i Julià, psiquiatre). Ω

RECORDANT LA ROMA DE MIQUEL ÀNGEL

PER MIQUEL FERRÀ I MARTORELL

En el meu darrer viatge a Roma, fa ara un lustre, vaig seguir especialment les petjades de Miquel Àngel, que havien de culminar la contemplació, serena, reposada, analítica, en una de les obres magistrals de l'art pictòric, els «frescos» de la Capella Sixtina, al Vaticà, que realitzà el gran Miquel Àngel. Es tractava, per part meua, de fer-ne, in situ, una exploració pormenoritzada, tant des del punt de vista plàstic i estètic, com social i humà. El resultat n'és un llibre de narracions encara inèdit: «Les temptacions de Buonarroti» i aquella exploració començava pel Palau Barbenini, gran museu d'art situat, justament, al costat del meu «albergo», l'Anglo-Americano, on disposava d'un apartament a la part de l'àtic. Així em permetia d'evocar aquella Roma del Papa Juli II. Trescant, trescant, l'evocació és possible. Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni (1475, Caprese, prop d'Arezzo, Toscana-Roma, 1564), considerat un dels més grans artistes de la Humanitat. Ningú ha pogut arribar al domini de la seva amplitud, originalitat i força de les seves concepcions. El caràcter grandios i sublim de les seves obres ha estat lloada pels crítics de tots els temps que han seguit al seu magisteri. La cúpula de Sant Pere de Roma, el sepulcre de Juli II, l'estàtua de Moisès... Però res tan ambiciós, tan eloqüent, com els frescos de la Sixtina, encarregats per Juli II el 1508. La Capella és «la plasmació del

seu món de figures pintades, dibuixades o esculpides abans. L'artista respectà el marc arquitectònic del sostre i la volta, la dividí en espais, com en un gegantí retaule, i dedicà a la temàtica bíblica més etèria les seves pintures», així, el Judici Final, la Glòria, el Gènesis on es separa la llum de la boira, es creat el cel, és separada la terra de les aigües... Un resta astorat, com jo hi vaig quedar una bona estona, a la vista de tal monument. L'edifici de la capella havia estat construït per Sant Sixt, és a dir, «Sixto IV», que fou papa del 1471 al 1484. Observant aquelles voltes i murs, vet ací que una capella on hi regnava la senzillesa i l'austeritat més absolutes, és convertit en una mena de gran teatre on les figures tenen tal dinamisme que sembla que es moguin i els llums i els colors tal força que ens translladen a l'exterior del recinte i així contemplam com Déu desembolica la troca del caos, com és creat el món, com l'Ésser Suprem aprova la seva pròpia obra, com és creada la dona, com és temptada Eva, com fa el seu sacrifici Noé, com s'esdevé el Diluvi, com s'engata Noé, com té lloc l'aventura de Judit i Holofernes, com David resulta vencedor sobre Goliat, com mor Aman, com les sibilles i els profetes diuen la seva i com a darrera realitat de tot aquest món mig oníric, es celebra el Judici Final. Diu l'historiador de l'art Diego Angulo que a la capella «el nombre de figures i d'històries és considerable, i hem d'a-

grair a Bramant que obligàs Miquel Àngel a desenvolupar aquest amplíssim programa que segurament mai no hagués realitzat en escultura. Mai s'ha representat fins ara, ni es representarà al Creador, tan radiant de força i de poder com en aquestes històries. Grandios com un gegantí nígul carregat de tempesta, i veloç com un alè, corre per l'espai, donant vida amb la seva sola presència a un món de titans.»

Tanmateix, els seus enemics, provaren de fer caure Miquel Àngel en dissort i protestaren per aquella obra impúdica, per aquelles figures de bella nuesa que volen qualificar de pornogràfiques i immorals. Diu Angulo que «les protestes no es fan esperar, i el desvergonyit Aretino, bravejant d'honestat, no dubte en dir que si ell escriu coses impúdiques és sempre amb paraules decents. Es, en realitat, la conseqüència de la nova reacció contra el culte renaixentista del nu encara que despallat de tota impuresa. I no es produeix tan violenta com en els dies de Savonarola, però el Pontífex fa cobrir a Volterra part del cos del Salvador...»

Era enveja. I només que enveja. Tanmateix, el missatge de Miquel Àngel transpira llibertat i transcendència. És evident que senfrontà a tot un món de convencionalismes i falses moralitats. Vaig seguir les seves petjades per la vora del Tíber i vaig comprovar que, efectivament, hi ha una Roma eterna. Ω

CINEMA EN CATALÀ

No vull tornar a encetar el tema de Harry Potter, tot i que no estic satisfet amb com ha acabat. De totes maneres espero que hagi servit d'alguna cosa tot plegat i que no tornem a rebre o, millor dit, a ésser insultats i discriminats com a país i com a cultura. No obstant això, voldria fer alguna reflexió de com podem contribuir tots plegats a solucionar el problema.

Crec que tots els que estimem el nostre país podem contribuir de manera individual en petites coses que estan totalment al nostre abast, coses que podem fer adaptant-les com a costum en la nostra vida diària, coses que pensem «hauria de fer» i finalment no fem o bé ho deixem amb un «ja ho faré», fins que acaben oblidades. Si de debò estimem el nostre país hem d'actuar, no ploriquenjar i, no només hem d'actuar quan tenim el problema al damunt: hem d'actuar sempre, ja que, l'enemic no dorm i ho estem veient cada dia. Fer això és un exercici que necessita dues coses que impliquen treure'ns la mandra del damunt: responsabilitat i autoestima. Enfortir la nostra autoestima i anar superant els tres-cents anys de colonització és una cosa que potser no és del tot fàcil, però que està al nostre abast.

Quan no ens volen traduir una pel·lícula o un llibre amb la nostra llengua abans que cap d'altre i no després, aquesta gent el que fa és trepitjar la nostra llibertat, la d'un poble, la d'una cultura. I què podem fer nosaltres per a canviar aquesta situació? Doncs, no anar al cinema ni comprar publicacions amb la llengua d'imposició. Si no anem al cinema o només hi anem per veure pel·lícules en la nostra llengua o bé en versió original, els hi tocarem la butxaca i veureu com s'espavilen. De tota manera això s'ha de fer massivament.

Eduard Romero, ambaixador nord-americà a Madrid va dir: «El pitjor enemic d'un discriminat és ell mateix. Cal aprofitar el refugi per a fer-se més fort i lliurar. Si fem això, esdevindrem més responsables i, quan ens queixem, ho podrem fer amb la consciència més tranquil·la.

Hom pot dir, com una persona va dir-me en unes xerrades sobre el país: «Home, no anar al cinema per militància és exagerat!». Jo no ho crec així. El periodista Carles Ribera, en un article titulat Literatura en català, i amb paciència al suplement Presència deia: «... un dia d'aquests arribarà la flamant traducció catalana i els editors es fotran a plorar perquè només me'l podran endossar a mi i als quatre arpegats com jo que ens esperem per una militància estúpida, estúpida com l'estratègia d'aquests que, en comptes de prioritzar les traduccions catalanes per potenciar el mercat més dèbil, aposten al cavall guanyador en una cursa en què nosaltres som els burros. Deixats de banda.» (Diari El Punt, Presència, pàgina 11; 3 de febrer de 2002). Hi ha diverses coses com no anar al cinema que podem fer, si reflexionem en trobareu moltes. Potser no anar al cinema serà molt difícil per un gran cinèfil o un estudiant de cinema que s'estimin veritablement el país, però trobaran altres formes d'actuació. Cadascú pot fer varies coses pel país que no representin reprimir les inquietuts pròpies fins a l'últim extrem. Només cal coratge, autosacrifici, en definitiva, fer-ho.

Ja per acabar vull fer una reflexió sobre els defensors de les Versions Originals (V.O.). Em sembla molt bé que les demanin, però crec que això no ha de significar no traduir les pel·lícules, poden haver-hi ambdues coses paral·lelament, ja que molta gent no vol anar al cinema a llegir i prefereix no perdre's el mínim detall de la imatge que ens ofereix la pantalla, com per exemple, el quadre que decora una habitació, els rètols d'un carrer, una escultura de fons, la gent, els gestos de les persones, etc. A part d'això, la majoria de cinema és en anglès, la qual també actua com a llengua d'imposició, sobretot als països que tenim una llengua d'origen no germànic i que tenim més difícil d'aprendre. Ω

Ferran Ros i Salvà

Jo també em Planto cap a la Independència. Grup de Suport al Pla de l'Estany)

C/ Girona, 46
17820 Banyoles
Tel.: 972 570 246

Gibraltar acaba amb Piqué

El mandat de Josep Piqué com ministre espanyol d'assumptes exteriors ha acabat amb la tant comentada declaració anglesa sobre la qüestió del territori britànic de Gibraltar. El gran fracàs d'aquest polític ha consistit en dedicar el seu temps a un tema que ja està resolt. Gibraltar, o és territori anglès o els gibraltarenys opten pel dret a l'autodeterminació, tot constituint-se en un micro estat europeu de l'estil d'Andorra.

«Roma no paga traïdors» diu la dita clàssica. Es nostres amics del Foreign Office -Ministeri d'Assumptes Estrangers del Regne Unit- han marejat el pretensió Piqué com si d'un ninot es tractés. Els mèrits d'aquest fill de Vilanova i la Geltrú només eren els del seu origen català, com la millor carta de presentació en una suposada negociació amb els anglesos sobre la qüestió de la sobirania del territori britànic de Gibraltar. Els anglesos, òbviament sabedors dels obscurs orígens i les males arts dels castellans o espanyols en relació a Gibraltar, no van dubtar en rifar-se'l. Al final només han admès un principi de cessió compartida, sempre avantposant l'opinió vinculant dels habitants anglesos o gibraltarenys que habiten aquest enclau de l'Estret.

Gibraltar, com en alguna altra ocasió hem explicat, és la balda perduda de l'imperi espanyol, en el seu intent d'assimilació i liquidació de la catalanitat. Gibraltar continua essent la pedra a la

sabata de la política interior i exterior dels governs espanyols, ja que té una relació directe amb l'ocupació dels territoris catalans. Un afer que continua pendent en les cancelleries d'Europa, tot resorgint de manera intermitent però constant. Tot arrenca en el moment del gran conflicte europeu que va suposar la invasió espanyola dels Països Catalans pels volts de 1714.

La situació geoestratègica de Gibraltar, per altra banda, és molt rellevant per determinades potències mundials, com els Estats Units d'Amèrica o el mateix Regne Unit. En qualsevol cas, o són ells mateixos els qui tenen el control militar de la principal porta del Mediterrani o és un petit estat sota la seva òrbita el qui en té el control formal. No és, en canvi, defensable, la pretensió espanyola basada en les possibilitats del seu exèrcit, el qual arrossega encara molts mal hàbits d'origen franquista (manca de transparència, poca relació amb la societat, usos masclistes, ...) i que no mereix la confiança ni del britànics ni dels «americans».

Gibraltar, porta de la mar Mediterrània, està en una de les zones potencialment més calentes del planeta. El xoc de civilitzacions és una de les amenaces més clares sobre les societats occidentals, i la seva estabilitat territorial. El panarabisme, molt anterior al fenomen d'expansió musulmana, i que a la pràctica és el que va permetre el fulgu-

rant creixement de la religió islàmica, és un fenomen polític que cerca constantment d'ampliar els seus horitzons i el seu àmbit cultural. Per això, sense ànim de simplificar, Gibraltar té una posició cabdal com observatori directe d'aquesta realitat. Un observatori que en mans espanyoles ja no tindria la mateixa funció, ni sentit pràctic.

Als catalans d'ara, tot i ésser-ne part en aquest afer, ens hi ha estat vedat de participar-hi. Som part en tant que mediterranis i en tant que antics aliats dels anglesos en l'afer de Gibraltar. Tanmateix, ara hi ha dos noves obres catalanes que ho poden ajudar a esmenar.

En primer lloc, tenim la creació del Institut Europeu de la Mediterrània i de l'altra, l'Institut Ramon Llull. L'un amb la clara pretensió de cercar camins de pau entre el món del llatí i el món de l'àrab, i l'altre, com instrument exemplar per fer possible la presència cultural catalana arreu del món però molt en concret al Mediterrani. En ambdós casos, tot seguint l'exemple digníssim del beat Ramon Llull, imbuït de l'esperit del diàleg i de l'afany de coneixement, com fan els catalans de debò; i no com altres suposats catalans, d'esperit profà i perdut que creuen servir no se sap què, essent ministres d'assumptes exteriors d'una nació veïna que no ens respecta. Ω

Llorenç Prats-Segarra

(campusjove@correu.vilaweb.com)

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m², cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

Venc a ses Rotes d'Alaró adossat forrat de pedra. Tres dormitoris, tres sales de bany, saló amb xemeneia. Vistes molt bones i molt de sol. Portassa per a dos cotxes i traster. Preu 420.710 €.

A Binissalem, venc casa. Dues altures, 12 metres de façana, 3 dormitoris, 1 bany, terrassa, garatge, porxo, jardí. Opcional caseta de convidats. 144.243 €. Cèntric. Tel. 661 427 008.

Particular ven local de 100 m². Més de 100 m² de terrassa adequat per a qualsevol negoci a la Plaça d'Orson Wells de Ciutat. 110.000 €. Tel. 971 770 099.

Colònia de Sant Jordi. Venc taller nàutic 360 m². Amb vivenda de 80 m². Tel. 658 846 065.

Binissalem. Ven casa dues altures, dos dormitoris, cuina amoblada, bany, porxo, terrassa, portassa i pati. 144.420 €. Tel. 661 427 008.

Binissalem. Traspàs bar al carrer del Fang, completament equipat i pantalla de cine amb tot l'equip de projecció. Tel. 667 516 011 - 600 443 924.

SERVEIS
PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 43830 jtp://paisos-catalans.org// tres.

Amb acompanyament musical, soprano mallorquina, canta a les vostres nocces, nocces de plata, comunions... Tel. 971 121 123.

Comunions, festes. Gran espectacle de pallasos en català. Tel. 677 898 462.

Comunions, festes. Gran espectacle de Màgia en català. Tel. 658 117 262.

PERSONALS

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommiu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Lloves. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180 Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

Coneixeria seixantina enamorada de Mallorca i les seves coses. Tel. 657 012 568.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Llengua (Ensennians a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 - 14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berripera (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2- 01020 Victoria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Esciola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Ja ha sortit el número 5 de la revista de música popular i tradicional "La Canya". Podeu demanar-la a la Bústia Postal 696 d'Alacant 03080 (Catalunya Sud) Tel. 963 485 517.

Des de l'Arxiu de Documentació i Propaganda Política-ADP estam fent un gran fons documental de la propaganda editada pels partits polítics, sindicats i moviments socials. Si teniu per casa adhesius, calendaris de butxaca, targetes reivindicatives... que no les faceu servir ens les podeu fer arribar a: ADP Ap. de Correus nº 1.106 07080 Ciutat de Mallorca. Correu elec.: adp@mallorcaweb.net. Disposam d'un fons de material repetit per inter-

canviar amb altres arxius o particulars interessats.

horabaixes.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlarem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Venc ciclomotor Mobiclette Rural, primera mà, 5 anys. 390 euros. Tel. 655 417 727. Joan, sa Pobla,

VENDES

Venc taula de cuina 80 x 80 i 4 cadires, tot de fusta del nord a estrenar, 290 €. Tel. 661 872 342.

Particular ven estudi/apartament 35 m². a Cala Pi amb perfecte estat a moblat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Comunitat petita i viestes a la mar. Poca despesa. Tel. 669 212 404

CAMPANYA CONTRA LA
DIARREA MENTAL
D'SCHLECKER

L'anunci que la cadena de supermercats SCHLECKER s'anuncia a les ràdios dels Països Catalans dient: "11.000 botigues a Europa i 660 a Espanya".

Des de l'Espr@i els preguntem: I aquí? Quantes?

Per això us proposem que envieu el següent text a l'adreça-e: vkb083@schlecker.net o que els truqueu al telèfon 93 370 50 67 amb els mateixos arguments.

Text proposat: Senyors i senyores d'Schlecker,

He escoltat el seu anunci radiofònic i els agraeixo molt que ens informin de la quantitat de botigues que tenen a Espanya i a Europa, però els suggereixo que pensin en informar-nos de la quantitat de tendes Schlecker que tenen als Països Catalans, si és que creuen oportú que sabem quants punts de venda tenen al nostre país.

Segons la nostra proposta la seva falca publicitària quedaria així: "Schlecker, 11.000 botigues a Europa i X als Països Catalans."

Atentament,

EL VOSTRE NOM. Ω

*****

CAMPANYA CARLOS MUR
EN CATALÀ

A Barcelona, al carrer Canigó, 20, hi ha una botiga d'esports especialitzada en l'hoquei sobre patins. A la seva web <http://www.carlosmur.com> la presència del català és nul·la. Només s'hi pot triar entre espanyol o anglès.

Ens vam posar en contacte amb ells per demanar-los que s'ho repensessin, però no ens han respost.

Us animem a que truqueu al telèfon 93 427 64 34, passeu faxes al 93 428 54 09 o envieu mails a carlosmur@carlosmur.com amb el següent text, o el que trobeu més oportú per fer-los veure que el català és la llengua pròpia d'aquest territori i que no pot ser discriminat d'aquesta manera.

Text proposat:

Senyor Carlos Mur,

He visitat el seu web i he observat amb perplexitat que el català, llengua pròpia i oficial del territori on opera la seva empresa, no hi és representada.

Li remeto aquest mail per fer-los saber que mentre aquesta situació de discriminació cultural no canviï no penso comprar a la seva botiga i faré campanya en contra seva entre els meus companys d'equip.

No cal dir que si la seva política lingüística varia, la meua disposició vers el seu negoci també variarà.

Atentament,

EL VOSTRE NOM. Ω

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI .....

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005

Coses que passen avui

Climent Garau de Llucmajor

Tel. 971 665 336

Tota persona al món ve,
Amb esperit de lluitar,
Un te fe en so pintar,
S'altre vol ser enginyer.
Llavors un altre mos ve,
De fer una casa nova,
Això a ell el consola,
Tenir lo que ha menester.

Un cas aquí contaré,
Que a mi me va passar,
Tenc finca de bon conrar,
Ple de figuera i ametller
Una casa hi vaig fer,
Per poder-la disfrutar
Sa idea me pegà,
Fer-hi instal·lació,
per disposar de claror,
per qualche nit quedar allà.

Un motor vaig instal·lar,
Per fer corrent i treure aigua,
El meu cap molt vigilava,
Perquè res pogués fallar.
També sa placa solar,
Dalt teulada posaria,
De tot m'asseguraria,
Per jo gust poder passar.

Anava de cap allà,
Cada dia de matí,
Per tranquil·litat tenir,
Tampoc ningú molestar.
Un parell d'anys van passar,
I jo molt en disfrutava,
Assegut baix sa porxada,
Observant s'ametllar,
Ses figueres contemplar,
Ses flors i ses agostenques,
Tardanes i primerenques,
De que em podia queixar?.

Un bon dia dematí,
Quan allà vaig arribar,
De fet me vaig espantar,
De trobar lliure camí,
Un cotxe va haver-hi,

Molt atracat a la casa,
El meu cotxo allà aturava,
Demanant: qui hi ha aquí?.

Dos homes varen sortir,
Escapats de dins sa casa,
Ben armats amb una barra,
Cap a mi, varen venir.
Sense cap paraula dir,
S'hem varen enrevoltar,
Se posaren a pegar,
I molt me feien patir.

Desmaià de tant de cops,
Vaig perdre es coneixement,
Sa sang tenia present,
Pel meu cos a molts de llocs.
Jo era un home mort,
Allà en terra estirat,
De noranta anys carregat,
Defensar-te, tu no pots.

No se es temps que estaria,
Allà en terra estirat,
Després de molt mal passat,
S'enteniment tornaria.
Molta pena passaria,
Per jo poder-me aixecar,
Molta de sang me banyà,
Els calçons i sa camisa.

Així com jo vaig poder,
Vaig entrar a dins sa casa,
Es motor allà mancava,
S'element per llum fer-ne.
Això va almar-me,
Observant gran perjudici,
Amb això no hi ha justici',
Que vulgui defensar-te.

I sort que jo vaig poder,
En es meu cotxe arribar,
Allà vaig poder pujar,
Cap en es poble dur-me.
Malgrat tant cops pegar-me,
Cap os del cos no em rompien,

Això molt m'afavorien,
Pel bon metge curar-me.

No puc dir de quina raça,
Seriens aquells malvats,
Havent n'hi tants de mesclats,
Que ja mos vessa sa tassa.
Cap mallorquí no pensava,
En sa tant grossa invasió,
Que gent de altra nació,
Ves aquí tan grossa vasa.

Record quan deu anys tenia,
M'ho contaven els padrins,
Un temps amb els algerins,
Molta de lluita hi havia.
Per poder robar venien,
Dones, roba i doblers,
A ses penyes escopeters,
Allà los vigilarien.

Ara, per necessitat,
Venien tranquils a ca nostra,
Aquí molt be ell s'hi troba,
Perquè és molt ben tractat.
Això és el resultat,
Que es fill del mallorquí,
Son pare el protegí,
I carrera li ha dat.

Ses arrels ells van sembrant,
Els islamistes aquí,
Mallorca van posseir,
Podem dir uns tres cents anys.
Ara tots els seus afans,
És tornar aconseguir-ho,
Son imperi engrandir-lo
Del món en tenen tres parts.

A on està l'ideal,
Que te tot el mallorquí?
Només en so divertir,
Acumular capital!
Enganyar-se cada qual,
En política esguerrada
De fer promeses no es cansa,
Duent control general.

Un caramull de partits,
Proliferen dins Mallorca,
No donen el braç a tòrcer,
perquè hi veuen gran profits
de mel se banyen els dits,
els quatre anys de comandar,
cap de ells mai no patirà,
perquè n'ha tret bons profits. Ω

Els versos melangiosos de n'Omar Khayyam (1052 ~1124)

IX.

El dematí ha duit mil roses, i et demanes:

Sj, però on viu la rosa de l'ahir?

I aquest primer mes d'estiu du la rosa,
la que arrabassaren Jamshid i Kaikobad.

VIII

Ja sigui a Naishapur o a Babilònia,
si la copa rebosa dolçament o amargament
el vi de la vida segueix escurrint-se gota a gota
i les fulles de la vida caiguent una a una.

IV

Ara el nou any reviu antics desitjos,
l'ànima pensativa se retira a la solitud,
on la blanca ma de Moix, a la branca
brota, i Jesús sospira des del seu creixement.

Omar Khayyam nascut a Naishapur, a la província iraniana de Khorasan, al Nord-Est del país es sens dubte uns dels autors més universals de la història de Pèrsia. La seva obra principal el «Rubaiyat» és un conjunt de múltiples quartets poètics, coneguts pel seu to filosòfic-melangiós, la bellesa del llenguatge i de les seves figures literàries. Fou astrònom, autor de diverses obres científiques, com son famós «Tractat d'Àlgebra»... La literatura de l'època de Khayyam era abans de tot cortesana, ja que el poeta estava protegit pel príncep.

La poesia de Khayyam pertany al corrent de poesia mística i didàctica que denúncia la vida artificial de les corts y la hipocresia del clergue musulmà i sorgia com a contestació a l'anterior que no feia més que alabar als estaments socials més privilegiats.

La poesia de Khayyam criticaria la vanitat de la vida llicenciosa i donaria el missatge de que només hi ha una vida i hem de viure-la el millor possible, l'idea del «Carpe Diem», o aprofitament del temps present sorgeix contínuament. Ω

CUINA VALENCIANA

Ous al gruyère

Posarem a bullir mitja dotzena d'ous durant cinc minuts; després, els posarem en aigua freda per poder-los pelar.

Amb oli o mantega de vaca fregirem dotze llesques de pa de casa d'un centímetre de gruix, i les

col·locarem en una plàtera refractària. Tallarem els ous pel mig i en col·locarem un damunt de cada llesca de pa.

En una cassola fondrem 50 gr. de mantega de vaca i sofregirem ràpidament dues cullerades de farina; s'hi afegirà tot seguit un got de llet calenta, sal, nou moscada i 100 gr. de formatge gruyère ratllat; ho remenarem bé i hi afegirem, ja fora del foc, dos rovells d'ou. En estar aquesta salsa ja refredada, batrem a punt de bescuit les clares sobreres i cobrirem amb la salsa i les clares batudes els ous de la plàtera, escamparem per damunt un poc de formatge de Gruyère ratllat i ho ficarem al forn, fins que estiga un poc gratinat.

Ou batut amb escabetx i pimentó

Esmicolarem un pimentó de conserva i escabetx de besuc i julivert ben picat. Batrem els ous i formarem una mena de coca que fregirem en una paella per daurar-la per ambdós bandes. També es pot fer en forma de pastissos individuals, posant una cullerada d'ou batut en la paella i, en quallar-se un poc, afegir-hi una cullerada del pimentó i l'escabetx. Es doblarà amb l'espàtula i es col·locarà en plats.

C A L A M I L L O R

Fa 4 anys que na Marita Panelles de Ciutat va obrir l'Estètica Mona Lisa al carrer de na Penyal de Cala Millor. Lleva taques, arrugues, boses dels ulls, tractaments per amagrir-se... Té allò més modern en aparells per fer aquestes feines. Tel. 971 587 143

Fa 3 anys que na Maria del Carme Diez a qui veiem amb el seu fill Cristian, va obrir el taller Slic Car de música per a cotxes a Cala Millor. Tel. 971 587 436

Fa 3 anys que na Maria Mesquida és l'encarregada del la Peixateria Cala Millor al carrer Joan Cervera del Poble. Tel. 971 587 757

Fa mig any que na Carme Cànaves regenta al Bar Pizpaz a. Carrer Joan Cervera de Cala Millor. Tel. 971 562 133

Fa 9 anys que na Cristina Aguilar a que veiem amb sa filla Paula, va obrir la botiga Cristina Foto Tenda al carrer de Joan Cervera de Cala Millor. Tel. 971 585 103

Fa 2 anys que en Josep Núñez va obrir la botiga Solo Motos al carrer Joan Cervera de Cala Millor. Ven motos de terra i motos d'aigua. Tel. 971 562 218

Fa mig any que na Maria Antònia Roig ha obert consulta de Fisioteràpia al carrer Joan Cervera de Cala Millor. Fa tractaments al reuma, cervicals, drenatges limfàtics, etc. Tel. 071 587 771

Fa 21 anys que n'Antoni Sánchez va obrir l'empresa Grues Autosangar al carrer de son Corb de Cala Millor. Te sucursal a Manacor, al costat de l'hipòdrom. Tel. 971 813 377

Fa 23 anys que la Família Campins-Reus va obrir l'Auto Escola Campins-Reus al carrer Joan Cervera de Cala Millor. Tenen sucursal a Son Cervera i a Manacor. Tel. 971 586 669

fa 20 anys que na Maria Magdalena Ferragut regenta l'Hostal Mon Bijou a Cala Millor. Te 38 llits. Al seu restaurant obert a tot el públic s'hi serveix el peix i la carn fresca. Tel. 971 813 464

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

.....C.P. ....

Població .....

C.I.F. ....Tel. ....

M'interessa una subscripció

ANUAL 35 €

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa .....

Adreça .....

Núm. entitat .....

Compte núm. ....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

C A L A B O N A

Fa 6 anys que en Jaume Vidal regenta el Bar es Far al Port de Cala Bona.

Fa 5 anys que en Miquel Melis regenta el Restaurant Melis a Cala Bona. Un lloc on se menja a la carta per una mitjana de 7€. Tel. 971 813 664

Fa 34 anys que en Miquel Vinyes regenta la botiga de lloguer de cotxes Tour Auto a Cala Bona. Tel. 971 585 047